

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΤΕΧΝΗ

Ἡ παρθένος σήμερον, τόν ὑπερούσιον
τίκτει, καί ἡ γῆ τό σπήλαιον, τῷ ἀπροσίτῳ
προσάγει. Ἄγγελοι μετὰ Ποιμένων
δοξολογοῦσι· Μάγοι δέ μετὰ Ἀστέροις
ὁδοιποροῦσι· δι' ἡμᾶς γάρ ἐγεννήθη Παιδίον
νέον, ὁ πρό αἰώνων ΘΕΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Παν. Δ. Αναγνώστου: Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνική Φιλοσοφία καί ἡ Θεοσοφία	313
Νικ. Καρβούνη: Ὁ λιμός τῶν ψυχῶν	316
Δημ. Ἰωαννίδη: Ἀπό τό θάνατό του	323
Δημ. Ἰωαννίδη: Ὑμηττός	327
Αἰμ. Ἰβου: Τό ὑπερπέραν ὑπάρχει	332
Κ. Καρυδάκης: Ἡ πηγὴ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς	345
Ἄγγ. Κατσουράκη: Ὁ δημιουργικός ρόλος τῶν σκέψεων στήν ζωὴ μας	352
Αἰδ. Ζάνου Γούγουτα: Πόσες ἀλήθειες ὑπάρχουν;	362
Μεταξύ μας	363
Συνεδριάσεις Στοῶν	365
Περιεχόμενα Τόμου 1990	366

Ὁ «ΙΛΙΣΟΣ» καί οἱ συνεργάτες του
σᾶς εὐχονται χαρούμενες Γιορτές καί
εὐτυχισμένη, εἰρηνική, καί ἀποδοτική
τὴ νέα χρονιά.

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Ἀθήναι Τηλ. 362.0702

Ἰδρυτής: ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἰδιοκτησία: Θεοσοφικὴ Ἐταιρία ἐν Ἑλλάδι

Ἐκδότης-Διευθυντής: ΠΟΛ. Ἀντζάκας

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ: Π. Αναγνωστοῦ, Π. Παπασιωτῆς,

Ἔτος 35ον • Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 1990 • Τεύχος 198

Ἡ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Ἡ ΘΕΟΣΟΦΙΑ

(Ἡ Θεία Σοφία, ἡ περί Θεοῦ Σοφία ἢ Σοφία τοῦ Θεοῦ)

ΠΕΡΙΛ. ΟΜΙΛΙΩΝ ΠΑΝ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Θεοσοφία, ὄνομα τὸ ὁποῖο οἱ Ἀλεξανδρινοὶ φιλόσοφοι ἀπέδιδαν κατὰ τὸν 3ον μ.Χ. αἰῶνα στὴν ἀρχαία Σοφιολογία, στὴν κρυμμένη Σοφία. Αὐτὸν τὸν ὀρισμὸ τὸν συναντᾶμε καὶ στοὺς Μυστικούς τοῦ 17ου καὶ 18ου αἰῶνα, οἱ ὁποῖοι ἀπέβλεπαν νὰ ἀποκτήσουν τὴ φώτιση, ἐρχόμενοι σὲ σχέση μὲ τὴ Θεότητα...

Σήμερα πρέπει νὰ θεωρεῖται ἡ Θ. ὡς μέσο ἀναζήτησης τῆς μοναδικῆς Ἀλήθειας, διὰ μέσου τῆς ἐσωτερικῆς Γνώσεως τῶν Μυστηρίων καὶ ἄλλων συστημάτων, ἡ ὁποία Ἀλήθεια ἀποτελεῖ καὶ τὸ κλειδί ὅλων τῶν θρησκείων, ἀπὸ τὸ ὁποῖο προέρχεται καὶ τὸ: «Οὐδεμία θρησκεία ὑπερτέρα τῆς ΑΛΗΘΕΙΑΣ».

Ἡ νεώτερη θεοσοφία τῆς Η.Ρ. BLAVATSKY στηρίζεται κυρίως σὲ τρία ἰδεολογικά δεδομένα-υπόβαθρα: Τὴν ἀέναο ἐξέλιξη, τὴ μετενσάρκωση καὶ τὸ κάρμα. Βασίζεται δὲ στὸν ἐσωτερικὸ φωτισμὸ σὲ σχέση μὲ τὸν ὑπεραισθητὸ κόσμο. Ἡ Θεοσοφία καὶ

ή άρχαία Έλλην. Έσωτερική φιλοσοφία, διακρίνονται με την ίδια ταυτότητα, έσωτερικής ειδικής διδασκαλίας, ήθικης διαπαιδαγώγησης και βοήθειας για την εξέλιξη των ψυχών, με την ειδική μέθοδο που προσφέρουν, άφυπνίζοντας αισθητήρια όργανα, πέραν των γνωστών 5 αισθήσεων, τά όποια έχει σε λανθάνουσα κατάσταση, κάθε ψυχή και έκδηλώνει ανάλογα με την εξέλιξή της. Μέσα στο χώρο αυτό, έδρασαν τά άρχαία Μυστήρια, ό Γνωστικισμός και ό Νεοπλατωνισμός, ιδιαίτερα, είναι έπηρεασμένος από τή Θεοσοφική Ίδεολογία, με διάφορες συλλήψεις και άποκλίσεις. Για τό λόγο αυτό θά συνδέσω τή Θεοσοφία με την άρχαία έσωτερική Έλληνική φιλοσοφία και τίς θεοσοφικές δοξασίες της, τή θεοσοφία εκείνη στήν όποία όφείλεται, ή άρρικτη για τούς πολλούς, άπόκτηση τής μυσταγωγικής Γνώσης και ή γνωστή άντανάκλαση της, στήν καθόλου άρχαία Έλληνική Φιλοσοφία, στήν όποία όφείλεται τό πνευματικό μεγαλειό τής άρχαίας Ελλάδας.

Ή πρώτη, ή Μυσταγωγική Γνώση των Μυστηρίων συσκοτίστηκε και κακοποιήθηκε άρκετά, κατά τούς μεταχριστιανικούς χρόνους, από την άγνοια και τό φανατισμό και άνέστειλε, όπως μπορούμε νά πούμε, τίς έργασίες της, για τό διαφωτισμό των ψυχών και μόνον άντίλαλοι, κρυμμένοι μέσα σε σύμβολα ιερά, γίνονται άντιληπτοί από όρισμένες ώριμες ψυχές, που έχουν σχετική δεκτικότητα, ανάλογη και την ιστορία τους. Ή δεύτερη, έχει περιώσει πολλά από τή θεία Σοφία και μπορεί κανένας, με πολύ μεγάλη προσοχή, νά ξεχωρίση τά διαμάντια εκείνα, που είναι άληθινά για νά στολίσουν, τό περιεχόμενο κάθε ώριμης ψυχής και φωτισμένης διάνοιας.

Στό σημείο αυτό θεωρώ σκόπιμο νά κάμω μία διευκρίνιση. Για νά μήν παραξηγούμεθα για θρησκευολογία, έπειδή αναφερόμεθα στα άρχαία ΜΥΣΤΗΡΙΑ, πρέπει νά διαχωρίζουμε τή Θεολογία των Θρησκειών και τά Ίερά Μυστήρια αυτών από την έννοια που έχουν τά Άρχαία Μυστήρια:

α) ΘΡΗΣΚΕΙΑ: Είναι τρόπος λατρείας του Θείου και τα θρησκευτικά Μυστήρια, κάθε Θρησκείας, ύποχρεώσεις των πιστών όπαδών της προς αυτή.

β) ΜΥΣΤΗΡΙΑ: Όπως αυτά λειτούργησαν στην άρχαιότητα, υπό την άρρητον έσωτερική των έννοια, είναι μέθοδος μυητική, διά της όποιας άποκαλύπτεται στους μωυμένους, διά προοδευτικών μύσεων, κάθε άλήθεια που κατέχουν και βασίζεται σε άναλλοιώτους φυσικούς και πνευματικούς νόμους, με σκοπό νά βοηθήσουν, ένσυνειδητα κάθε ψυχή, στο άναγεννητικό και με-

ταμορφωτικό της ἔργο, συντελώντας στή συντόμευση τοῦ χρόνου τῆς μεταμόρφωσης της καί τῆς ἀποθέωσής της, μέ τή μέθοδο τῆς «Βασιλικῆς Τέχνης» τήν ὁποία γνωρίζουν καί διδάσκουν οἱ Ἐπόπτες τῶν Μυστηρίων, οἱ Μυσταγωγοί καί κυριαρχοῦν ἐπί τῶν ἐνδόξων καί κραταιῶν δυνάμεων τῆς Θείας Φύσεως.

Τό 1947 στή γιορτή τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ ὁ ἀείμνηστος πρόεδρος τῆς Θεοσ. Ἐταιρείας Κωστῆς Μελισσαρόπουλος εἶπε: «Ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ Γνώση τῶν Θεῶν νόμων πού δέν ἔλλειψε ποτέ ἀπό τοὺς ἀγαπημένους τῶν Θεῶν. Εἶναι ἡ Ἀλήθεια στήν πληρέστερή της μορφή. Τό ζωογονοῦν πνεῦμα κάθε Θρησκείας. Ἡ πηγὴ Σοφίας τῆς ἀπόκρυφης Γνώσης, ὁ ὁδηγός τῶν φιλοσόφων. Εἶναι ἡ πηγὴ ἐμπνεύσεως τῶν ὀραματιστῶν, τοῦ μέλλοντος καί τῶν μεγάλων Μυστικιστῶν».

Γιά ὅλα αὐτά ὅμως, χρειάζεται μιὰ προπαρασκευή, ὁ ἐξαγνισμός ἢ κάθαρση, διότι «μόνον ἢ καθαροί τῇ καρδίᾳ Θεοῦ ὄψονται».

Ἡ Θεοσοφικὴ Ἐταιρεία εἶναι περισσότερο ὀργάνωση ἐσωτερικῆς ἀπόκρυφης διδασκαλίας, ἡ ὁποία ἀπευθύνεται στὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τό ἄνθος τῆς γιορτῆς τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ συμβολίζει τὴν ἀγνότητα, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὴ Θεοσοφικὴ Ἰδεολογία γιὰ τὴν κατανόηση τῆς ἐσωτερικῆς τῆς διδασκαλίας καί ταυτίζεται ὁ συμβολισμὸς αὐτός, μέ τὴ θεὰ τῆς Ἀγνότητος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Θρησκείας τὴν Ἄρτεμι. Τό κέντρο τοῦ Λωτοῦ μέ τὸ χρυσοκίτρινο χρῶμα του συμβολίζει τὸ Φῶς, τὸν Ἥλιο, τὸ Φοῖβο Ἀπόλλωνα. Τό Φῶς μέ τὸ ὁποῖο φωτίζονται οἱ ψυχές καί οἱ διάνοιες καί μέ τὸ ὁποῖο, ἐπιτελεῖται τὸ Θεῖο ἔργο τῆς ψυχουργίας, τῆς μεταμόρφωσης καί τοῦ φωτισμοῦ, πού ὁδηγεῖ στὴ Θεία Σοφία, τὴν ὁποία συμβολίζει ἡ θεὰ Ἄθηνᾶ..... Αὐτός ὁ ἐσωτερικὸς συμβολισμὸς τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ συνοψίζεται ὡς ἐξῆς: Μέ τὴν κάθαρση – διὰ τῆς Ἀρτέμιδος – ὁδηγούμεθα πρὸς τὸ Φῶς – Τὸ Φοῖβο Ἀπόλλωνα – καί διὰ τοῦ Φωτός, ὁδηγούμεθα – μεταμορφούμενοι – πρὸς τὴ Θεία Σοφία – τὴ Θεὰ Ἄθηνᾶ, ἡ ὁποία γεννημένη ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Δία κυβερνᾶ τὸν πνευματικὸ Ὀλυμπο, ὁπότε διὰ τοῦ φωτός ὁδηγούμεθα πρὸς τὴ Θεότητα.

Ο ΛΙΜΟΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ

ΤΟΥ ΝΙΚ. ΚΑΡΒΟΥΝΗ

“Α! ναι, υπάρχει λιμός εις τὴν ἄβυσσον τῆς κολάσεως...
SHELLEY, «*Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Ἰσραήλ*»
(ἜΑσμα 10ον, στροφ. 37)

Πρό ὀλίγων μηνῶν (*) ἐδημοσιεύετο εις τὸν «Παρατηρητὴν» τοῦ Λονδίνου – μίαν ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας τῆς Κυριακῆς, πού ἐκδίδονται εις τὴν Βρετανικὴν πρωτεύουσαν καὶ περιέχουν ὕλην κάπως γενικωτέρου χαρακτῆρος ἀπὸ τὴν συνηθισμένην ὕλην τῶν καθημερινῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων – μία συνέντευξις τοῦ ALDOUS HUXLEY ἐπὶ τῶν γενικῶν προβλημάτων πού ἀπασχολοῦν σήμερον τὸν πολιτισμένον κόσμον. Καὶ εις ἐκείνην τὴν συνέντευξιν περιελαμβάνετο καὶ μία φράσις πού εἶχε μίαν ἀπήχησιν προφητικὴν:

«Ἡ προσεχὴς ἐπανάστασις δὲν θὰ εἶνε φύσεως οικονομικῆς, ἀλλὰ ψυχολογικῆς. Θὰ ἐπέλθῃ διότι ὁ ὁμοιομορφοποιημένος χαρακτῆρ τῆς ζωῆς μας θὰ γίνῃ ἀφόρητος. Ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοὶ ὑποφέρουν ἀπὸ πληξίν τρομακτικὴν»

Ἡ παρατήρησις εἶνε ἀκριβῆς. Αὐτὸ τὸ ἀπέραντον αἶσθημα τῆς «πληξεως» πού γεννᾶται ἀπὸ τὸν ξεπεσμένον Δυτικὸν πολιτισμόν μας, ἀπὸ τὰς συμβατικὰς συνθήκας πού ἐδημιούργησε διὰ τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε τόσο γενικὰ αἰσθητόν, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναζητήσῃ κανεὶς ἀποδείξεις διὰ τὴν ὑπαρξίν του. Ὅτι, πάλιν, ἡ ἐπανάστασις αὐτοῦ τοῦ πολιτισμένου κόσμου ἐναντίον τοῦ πολιτισμοῦ του, ἐνός πολιτισμοῦ πού τοῦ ἐπεδαψίλευσε κάθε ὑλικὴν – μηχανικὴν καλύτερα – εὐκολίαν, χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ καμμίαν ἡσυχίαν καὶ καμμίαν χαρὰν πραγματικὴν, ὅτι ἡ ἐπανάστασις αὐτὴ ἔρχεται μὲ τὴν βεβαιότητα τῶν γεγονότων πού ὀφείλονται εις νόμους φυσικοῦς ἀνηλεεῖς καὶ ἀναλκοιώτους, κανεὶς ἀπλῶς καὶ λογικῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος δὲν τὸ ἀμφισβητεῖ. Ἰσως, μόνον, ἡ διάγνωσις τῶν αἰτίων τῆς «πληξεως» τῆς ἀφορήτου πού τυραννεῖ τοὺς πολιτισμένους λαοὺς νὰ μὴ εἶνε ἀπολύτως ἀκριβῆς.

Ποῖος ἤμπορεῖ ν’ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ὁμοιομορφία τῶν καλουπιῶν πού εἶνε οἱ συνηθισμένοι γνώμονες τοῦ σημερινοῦ μας πολιτισμοῦ ἤμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ πληξίν θανάσιμον; Πρό ἑκατὸν ἀκόμη

(*) Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐδημοσιεύθη τὴν 6ην Ἰουλίου 1931 εις τὴν «Πρωϊαν».

έτων, πρὶν ὑπάρξη ὁ σιδηρόδρομος, πρὶν καταργηθοῦν αἱ ἀποστάσεις, πρὶν οἱ λαοὶ τῆς γῆς ἐπικοινωνήσουν μεταξύ των τόσο στενά ἀπὸ ὑλικῆς ἀπόψεως – διότι ψυχικῶς ἔμειναν πάντοτε τόσο μακρυσμένοι καὶ ξένοι – κάθε τόπος, κάθε λαὸς εἶχε τὴν ξεχωριστὴν ἐντονὴν φυσιογνωμίαν του, τὰ ἐντελῶς ἰδικὰ του ἔθιμα, μίαν ζωὴν χαρακτηριστικώτατα ἰδικὴν του, ἕνα τρόπον ἐκδηλώσεως πού ἦτο ἀποκλειστικῶς ἰδικός του· ἐντύνητο ἀκόμη, ἔτρωγε, ἐζοῦσε, μὲ μίαν λέξιν, ἐντελῶς διαφορετικὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Αὐτὸ ἐχάριζεν εἰς τὸν κόσμον μίαν ποικιλίαν, ἡ ὁποία, δι' ἐκείνους πού δὲν σκέπτονται βαθύτερα, εἶχεν ἀπλῶς τὸ θέλητρον τῆς γραφικότητος. Ἐνας ταξιδευτῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τῆς ἱστοπλοΐας καὶ τῶν ταχυδρομικῶν ἀμαξῶν, μὲ τὰς ὁποίας, ὅσον καὶ ἂν ἄλλαζαν συχνὰ τ' ἄλογα, μόλις ἐπερνοῦσεν εἰς μίαν ἡμέραν ἀπόστασιν μιᾶς σημερινῆς σιδηροδρομικῆς ὥρας, εὑρίσκειν εἰς τὴν μετακίνησιν του ἐκείνην ἕνα ἐνδιαφέρον ἐνονώτατον, πού ἀνενεῶνετο διαρκῶς. Ἐκουράζετο σωματικῶς ἀπὸ τὸ τράνταγμα τῆς «μπερλίνας» ἐπάνω εἰς τοὺς κακοστρωμένους δρόμους τῆς ὑπαίθρου καὶ εἰς τ' ἀκανόνιστα λιθόστρωτα τῶν πόλεων πού διέσχιζε τὸ ταχυδρομικὸ ἀμάξι μ' ἐπιδεικτικὸν τροχασμὸν τῶν ἀλόγων του, μὲ τὴν χαρωπὴν συνοδείαν τοῦ πλαταγίσματος τοῦ μαστιγίου τοῦ ἀμαξῆ καὶ τὰ πεισμωμένα γαυγίσματα τῶν σκυλιῶν· ἀλλὰ δὲν ἐκουράζετο καθόλου πνευματικῶς. Ἀπεναντίας· τὸ παραμικρότερον ταξεῖδι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πού δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσο μακρυσμένη ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας, ἦτο πηγὴ πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπαύσεως ἀσυγκρίτως περισσότερον ἀπὸ ἕνα μακρυνώτατον ταξεῖδι σημερινόν μὲ τὰ ἐξπρές καὶ τὰ ὑπερωκεάνεια καὶ τὰ ἀεροπλάνα. Ὁ ταξιδευτῆς ἀντίκρυζε τότε ἄλλους ἀνθρώπους πού ἐζοῦσαν μέσα εἰς ἕνα ρυθμὸν τόσο διαφορετικόν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του, ὥστε ἐξυπνοῦσε μέσα του ἐντονώτατον τὸ φυσικὸν ἀνθρώπινον ἐνδιαφέρον του, κίνητρον πάντοτε ζωῆς ἐντατικῆς.

Ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ θρηνήσωμεν τὴν ἐξαφάνισιν τῆς γραφικῆς αὐτῆς ποικιλίας τοῦ ἀνθρώπινου τοπίου, πού ἰσοπεδώθη σήμερον εἰς μίαν στυγνὴν ὁμοιομορφίαν ἀπὸ τὸν μηχανικὸν πολιτισμὸν μας. Δὲν πρόκειται, τουλάχιστον, νὰ τὴν θρηνήσωμεν ὡς ἀπώλειαν μιᾶς πολυχρώμου καὶ σπαρταριστῆς διακοσμητικῆς χαρμονῆς τῆς ζωῆς. Αὐτὴ ἡ ἀποψις εἶνε ἡ τελευταία, ἡ μᾶλλον ἀσημαντος, ἡ ἐπιπολαία. Διότι εἰς τὴν ὁμοιομορφοποίησιν τῆς ζωῆς κρύβεται μία ἄλλη ἀπώλεια, μεγάλη, τραγικὴ θὰ ἔλεγε κανεὶς. Καὶ αὐτὴ εἶνε ἐκείνη πού ἔχει σημασίαν πραγματικὴν.

Τό έγράψαμεν καί ἄλλοτε. Ἄς τό ἐπαναλάβωμεν καί τώρα, διότι θά μᾶς χρησιμεύσῃ διά νά καταλήξωμεν εἰς μερικά σταθερά συμπεράσματα ἀπό τήν ἀναγνώρισιν καί τήν διαπίστωσιν μερικῶν φαινομένων. Κάθε φυλή, κάθε λαός, πρέπει ἀναγκαίως νά ἔχη μίαν ἔντονην, ξεχωριστήν, ἰδικήν του φυσιογνωμίαν, μίαν ἐντελῶς ἰδικήν του ὑπόστασιν, διά νά εἶνε πραγματικῶς εἰς θέσιν νά ἐκπληρώσῃ τόν προορισμόν του μέσα εἰς τό ἀέναον ζετύλιγμα τῆς ἀνθρωπότητος. Αἱ εἰδικαί ἰδιότητες πού συναπαρτίζουν, ὅλαι μαζί, τόν ξεχωριστόν χαρακτήρα ἑνός ἔθνους, εἶνε παραλλαγαι ἀπαραίτητοι εἰς τήν ἐξέλιξιν τῆς καθόλου ἀνθρωπότητος Ἡ ἐξέλιξις – καί ἡ ἐξέλιξις εἶναι πάντοτε προοδευτική – δέν ἔμπορεῖ νά λειτουργήσῃ χωρίς τόν διαφορισμόν τοῦ συνόλου εἰς μορφάς καί χωρίς τήν διαρκή ἐναλλαγὴν αὐτῶν τῶν μορφῶν. Ἰδοῦ ἕνας διαφορισμός πού ἐξυπηρετεῖ ὅσον τίποτε ἄλλο τό γενικόν, τό ἐνιαῖον, τῆς ἀνθρωπότητος συμφέρον. Κάθε ἔθνος εἰσφέρει εἰς τήν ἐξέλιξιν αὐτήν τήν ξεχωριστήν φυσιογνωμίαν του, τὰς εἰδικὰς ἰδιότητάς του, ἐκεῖνας πού τό χαρακτηρίζουν εἰς τήν ἀνθρώπινην του ἐκδήλωσιν. Καί ὅταν ὅλα τὰ ἔθνη κατανοήσουν βαθειά τό ὑπέρτατον αὐτό καθῆκον τῆς εἰδικῆς προσφορᾶς τῶν πρὸς τήν ἀνθρωπότητα καί, κατὰ συνέπειαν, ἐξαγνίσουν καί κάμουν καθαρωτάτην τήν ξεχωριστήν αὐτήν φυσιογνωμίαν τῶν, γεννᾶται ἡ ἄρμονία ἐκείνη πού ὁμοιάζει μέ τήν ἄρμονίαν τῶν φθόγγων τῆς μουσικῆς ἢ τῶν χρωμάτων τῆς ἰριδος. Καί ἡ ἄρμονία δέν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρά ὁ συντονισμός χαρακτηριστικῶς διαφόρων πραγμάτων – φθόγγων, χρωμάτων, ἀνθρωπίνων φυσιογνωμιῶν.

Δι' αὐτό, κάθε τι πού ἰσοπεδώνει, πού ἐπιφέρει μίαν ὁμοιομορφίαν, μίαν ὑπαγωγὴν τῶν πάντων εἰς ἄκαμπτα καλούπια, δέν προξενεῖ μόνον πληξιν καί ἀνίαν, ἀλλ' ἀποτελεῖ, χωρίς καμμίαν ὑπερβολήν, ἐγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος. Καί αὐτό κάμνει ὁ σημερινός πολιτισμός μας, πού ὑπεβίβασε τήν διανόησιν εἰς θεραπαινίδα καί ἱέρεϊαν τῆς μηχανῆς.

Ἔως ἐδῶ ἡ παρατήρησις τοῦ κ. HUXLEY εἶνε ἀκριβής. Οἱ λαοί, ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοί, ὑποφέρουν ἀπό πληξιν τρομακτικῆν. Ἀλλά, διά νά ὀλοκληρώσωμεν τήν διαπίστωσιν αὐτήν, πρέπει νά ἀναζητήσωμεν, ὅπως εἶπαμεν, τὰ ἀμεσώτερα αἷτια τῆς θανασίμου αὐτῆς «κακοδιαθεσίας» τοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Ἡ βαθμιαία ὑπαγωγὴ τῶν πολιτισμένων κοινωνιῶν εἰς τήν ὁμοιομορφοποίησιν τῆς ζωῆς πού ἐπιφέρει ὁ Δυτικὸς αὐτός πολιτισμός μας, μέ τό ν' ἀπαλείφῃ διαρκῶς τήν εἰδικήν φυσιογνωμίαν τῶν λαῶν πού τόν ἀκολουθοῦν – πού πάσχουν ἀπό αὐτόν,

κυριολεκτικώτερα – τούς κλέβει βαθμηδόν την ψυχήν των. Και άλλοιμονον από τούς λαούς, όπως και από τὰ άτομα, πού χάνουν την ψυχήν των.

Τό χαρακτηριστικώτερον και κυριώτερον αποτέλεσμα τῆς ιλιγγιώδους έκφυλίσσεως τοῦ μηχανικοῦ μας πολιτισμοῦ εἶνε ὁ ψυχικός λιμός που μαστίζει τὰς πολιτισμένας λεγόμενας κοινωνίας μας. Πολιτισμός καθαρῶς ὑλικός, ὁ πολιτισμός τῆς «διανοήσεως» τοῦ 19ου αἰῶνος, ἐφρόντισε νά ἐξασφαλίση κάθε δυνατήν ὑλικήν εὐμάρειαν εἰς τούς ἀνθρώπους, ἀδιαφορήσας ἐντελῶς διὰ τόν ἄνθρωπον τόν πραγματικόν, πού εἶναι, ἐπί τέλους, ὄν πνευματικόν. Καί ἐνῶ δέν κατώρθωσε νά ἐξασφαλίση ὑλικήν εὐμάρειαν παρά μόνον εἰς τούς πολύ ὀλίγους καί ἀφήκε τὰς μεγάλας μάζας εἰς μίαν ὑλικήν δυστυχίαν, πού τήν κάμνει περισσότερον αἰσθητήν καί περισσότερον πικράν ἢ σύγκρισις τῆς ἀντιθέσεως τῆς ὑλικῆς καταστάσεως τῶν θεωρουμένων προνομιοῦχων, ἔρριπεν ὅλους ἀνεξαιρέτως – προνομιοῦχους καί παρίας τῆς κοινωνίας, πλουσίους καί πτωχοῦς, διανοουμένους καί ἀμορφώτους – εἰς τόν φρικωδέστερον ψυχικόν λιμόν ἀπ' ὅσους ἐσημειώθησαν ποτέ εἰς τήν γνωστήν, τουλάχιστον, ἀπό τήν ἱστορίαν ἀνέλιξιν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐνας μακρότατος ψυχικός ὑποσιτισμός – ἐντελής συχνά ψυχική ἀσιτία – ἐγέννησεν αὐτόν τον φοβερόν λιμόν τῶν ἀθροπίνων ψυχῶν, πού ἀποτελεῖ τό πραγματικόν «ἅπαντον» τῶν κατορθωμάτων τοῦ σημερινοῦ μας, τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Ο Αἱ κυβερνήσεις, αἱ πολιτεῖαι, αἱ σοφαί διεθνεῖς ὀργανῶσεις, αἱ ὀργανώσεις αἱ κοινωνικαί, τὰ ἀγαθοεργά σωματεῖα, τὰ Συνέδρια πού συγκεντρώνουν, τελευταίως μάλιστα, τόσον συχνά τούς «εἰδικούς» τῆς μαθήσεως τῶν διαφόρων ἐθνῶν, ὅλα, ὅλα, ἀσχολοῦνται πάντοτε μέ ζητήματα σχετιζόμενα πρὸς τήν ὑλικήν εὐημερίαν τῶν λαῶν τῆς γῆς. Ὡσάν νά εἶνε ποτέ δυνατόν νά ὑπάρξη καί νά νοηθῆ εὐημερία χωρίς μίαν ψυχικήν καί πνευματικήν ὑγείαν, χωρίς τόν χορτασμόν τῆς ψυχῆς. Ἀντί νά ἐπιδιώκεται αὐτός ὁ πρῶταρχικός διὰ τόν ἄνθρωπον χορτασμός, ἐπιτείνεται, ἀντιθέτως, ὁ λιμός ὁ ψυχικός. Καί καμμία πολιτεία, καμμία κυβερνήσις, καμμία ὀργανωμένη κοινωνία δέν αἰσθάνεται τήν ὑποχρέωσιν νά καταπολεμήσῃ τόν ψυχικόν αὐτόν λιμόν, ὅπως αἰσθάνονται τήν ἠθικήν ὑποχρέωσιν, πού ἀπορρέει ἀπό τήν ἀνθρωπίνην ἀλληλεγγύην, νά ἀντιμετωπίζουν τόν λιμόν τῶν στομάχων. Ὅταν εἰς τήν Ρωσσίαν ἐδεκατίζοντο ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἀπό λιμόν, ὀλίγα ἔτη μετὰ τόν πόλεμον, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἔστειλε τόν Νάνσεν διὰ νά ὀργανώσῃ τόν ἐπισιτισμόν τῶν λιμωτ-

τόντων. Όταν εις τήν Κίνα σημειούται λιμός όμαδικός, όταν εις τάς Ἰνδίας ἡ πείνα κατισχναίνει τά ἡλιοκαή σώματα τών ιθαγενών καί κάμνη τυμπανισίαν τήν κοιλιά τών μικρῶν παιδιῶν, τά κράτη, αἱ κοινωνίαι μας, συγκινούνται. Κανείς, δέν συγκινεῖται, κανείς δέν ἐνδιαφέρεται διά τόν ἄλλον αὐτόν λιμόν, τόν ψυχικόν, ἴσως καί πολλοί ὀλίγοι τόν ἀντιλαμβάνονται συνειδητά. Οἱ «διανοούμενοι» τόν ὀνομάζουν SPLEEN καί τόν κάμνον κἀποτε ἐπίδειξιν ἀξιοθρηνήτου ὑπεροχῆς πολιτισμοῦ, – ἐπίδειξιν κόρου πολιτισμοῦ καί «διανοήσεως». Οἱ ἄλλοι ἀποδίδουν τήν ψυχικήν των πείναν εις αἷτια ψευδῆ· φαντάζονται ὅτι τό φοβερόν κενόν τῆς ψυχῆς των θά ἐγέμιζεν ἐάν ἤμποροῦσαν καί αὐτοί νά χορτάσουν τήν ζωήν, ὅπως οἱ προνομιοῦχοι τῆς τύχης. Οἰστρηλατημένοι, καί αὐτοί καί ἐκεῖνοι, ἀπό τόν λιμόν τῆς ψυχῆς των, τρέχουν, μέ φρενήρη καλπασμόν, νά καταποντισθοῦν εις ὅ,τι ὑλικόν ἤμπορεῖ ἀκόμη νά τούς προσφέρῃ ὁ ξεπεσμένος αὐτός πολιτισμός.

Ὅτι ἔτσι εἶνε τά πράγματα ἤμπορεῖ κανείς νά τό διαπιστώσῃ ἐάν ἀπλῶς συνηθίσῃ νά παρατηρῇ μέ συμπάθειαν, μέ ἀέραντον συμπάθειαν, τό «ἀνθρώπινον τοπεῖον». Ἡ συμπάθεια ἀνοίγει τά μάτια τῆς ψυχῆς μας καί μᾶς κάμνει ἱκανούς νά ἐννοοῦμεν τούς συνανθρώπους μας. Ἡ ἰδία αὐτή ἀνθρωπίνη συμπάθεια μᾶς κάμνει νά εὐρίσκωμεν ἄπειρον ἐνδιαφέρον διά τό ἀνθρώπινον τοπεῖον, πού τόσο συχνά τό ἀγνοοῦμεν ἐντελῶς, ἀλλά τό τοπεῖον εἶνε ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρον ὅσον καί τό τοπεῖον τό φυσικόν καί ἔχει τήν ἰδίαν σημασίαν μέσα εις τήν συνολικήν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς.

Διά νά παρατηρήσῃ κανείς ἐντατικῶς αὐτό τό ἀνθρώπινον τοπεῖον δέν ἔχει, παρά νά σταθῇ ὀλίγα λεπτά εις ἓνα πολυσύχναστον σταυροδρόμι, ὅπου πάλλεται πυρετωδῶς ἡ λεγόμενη «κίνησις» τῆς ἀγωνιώδους καθημερινῆς ζωῆς τών σημερινῶν πόλεων – «κίνησις» σπασμωδική, καθ' ὀλοκληρίαν ἐξωτερική, πού κρύπτει μίαν πραγματικήν καί θανάσιμον ἐσωτερικήν ἀκίνησίαν, εις τήν ὁποίαν καί ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος. Ἄν σταματήσῃ κανείς διά πέντε καί μόνον λεπτά εις τό πλησίον τοῦ Ταχυδρομείου τμήμα τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καί παρατηρῇ τās φυσιογνωμίας – τά μάτια πρό πάντων – τῶν διαβατῶν, τί σπαρακτική ψυχική ἐρημία, τί θέαμα ψυχικῆς ἀποξηράνσεως, πόση ἄφωνα κραυγή πείνας ψυχικῆς! Ὁ πυρετός τῆς ἀνησυχίας κάμνει κἀποια μάτια νά γυαλίζουν μέ νεκρῆν ἀναλαμπήν, ὅπως ἡ ἐπιφάνεια πίσσας εις τό τρεμουλιαστό φῶς ἐνός δαδιοῦ. Ἡ ἀγωνία τῆς προσδοκίας διαστέλλει θαμπά κἀποια ἄλλα μάτια. Ἡ ὑλική μέριμνα, ἡ διαβρωτική, θολώνει ἄλλα ἀπλανῆ. Μία κακή λάμψις ἀτσαλένια ἀστράπτει ξαφνικά ἀπό κἀποια ἄλλα μάτια, διψασμένα διά κἀποιαν ἀπόκτη-

σιν. Ἡ κούρασις καὶ ἡ ἐγκατάλειψις εἰς τὴν ἀπόγνωσιν χαινώνει ἄλλα. Μία κακία, τίς περισσότερες φορές, ἀμαυρώνει τὴ ματιὰ – ἡ κακία τοῦ γεννᾶται ἀπὸ τὸ ἐρμητικὸν κλείσιμον τῆς ψυχῆς πρὸς κάθε γενναίαν ἀγάπην. Καὶ κάπου – κάπου ἡ καθαρὴ, διαυγής, ἀμέριμνη ματιὰ ἐνὸς παιδιοῦ, εἰς τὸ ξάστερον μέτωπον τοῦ ὁποίου ὁ κακὸς μας πολιτισμὸς δὲν ἐπροφθασε νὰ χαράξῃ τὴν σφραγίδα τοῦ «αὔριον», ἐνὸς παιδιοῦ πού ζῆ ἀσυναίσθητα εἰς ἓνα «τώρα» πού ὀλοκληρώνει τὴν αἰωνιότητα, ἐνὸς παιδιοῦ ποῦ δὲν ἀπεξηράνθη ἀκόμη ἀπὸ τὸν λιμὸν τῶν ψυχῶν, ἐνθυμίζει παρρηγόρα τὴν ἀκατάλυτην δύναμιν τῆς ζωῆς, ὅπως ἓνα ἀπροσδόκητον ἀγριολούλουδο φαιδρύνει κάποτε τὴν ἐρήμωσιν μιᾶς ἀπεραντῆς στέπης.

Ἄλλα αὐτὰ τὰ μάτια μαρτυροῦν, φωνάζουν, ὀλολύζουν τὴν πείναν τὴν ψυχικὴν, τὸ ἀξιοθρήνητον αὐτὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ψυχικοῦ ὑποσιτισμοῦ τοῦ Δυτικοῦ μας αὐτοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἡ πείνα αὐτὴ, αὐτὸς ὁ λιμὸς, ἐπέρχεται πολὺ ἐνωρίς εἰς τὰς κοινωνίας μας – τὸσον ἐνωρίτερα, ὅσον μία κοινωνία εἶνε, ἡ θεωρεῖται, περισσότερο πολιτισμένη. Ἡ παιδικὴ ὑγιὲς ἀπλότης φωνεῖται πρὶν ἀκόμη περᾶση ἡ παιδικὴ ἡλικία. Ἡ βιοπάλη θανατῶνε ψυχικῶς τὸ παιδί, μέσα εἰς τὰς πολυαριθμοὺς ἀστικές κοινωνίας πρὶν ἀκόμη παύση νὰ εἶνε παιδί. Ἡ βιοπάλη. Ἰδοὺ ἓνα ἀκόμη ἀπαίσιον κατόρθωμα τοῦ σημερινοῦ μας πολιτισμοῦ. Ἡ πάλη, ὁ ἐχθρικός ἀνταγωνισμὸς ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον διὰ νὰ ζῆση – ὑλικῶς μόνον – διὰ νὰ σταθῇ, διὰ νὰ προσδεύσῃ. Ἐνῶ θά ἐπρεπε νὰ εἴεν οἱ ἄνθρωποι, οἱ πραγματικῶς πολιτισμένοι, νὰ ζοῦν εἰς μίαν ἀρμονίαν εὐδοκίας μεταξὺ τῶν ἀντί ν' ἀγωνίζωνται ν' ἀρπάξουν τὸ ψωμί ὁ ἓνας ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ἄλλου, ἐνῶ πάσχουν ὅλοι ἀπὸ τὸν ἴδιον ψυχικὸν λιμὸν, πού τοὺς κάμνει νὰ ὑπερηφανεύωνται διὰ τὴν «τίμιαν» βιοπάλην των.

Ἡ βιοπάλη αὐτὴ ἀρπάζει εἰς τὸν στρόβιλόν της καὶ τὰ παιδιὰ εἰς μίαν πόλιν ὅπως αἱ Ἀθήναι. Καὶ εἶνε ἀκόμη σπαρακτικώτερον τὸ θέαμα τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ ἀνθρωπίνου τοπειοῦ δι' ἓνα συμπαθῆ παρατηρητὴν. Περάσετε ἓνα ἀπόγευμα θερινὸν ἀπὸ τὴν ὁδὸν Ἐρμού, τὴν ὁδὸν Σταδίου, τὴν ὁδὸν Αἰόλου, τὴν ὥραν πού πρόκειται ν' ἀνοίξουν τὰ καταστήματα μετὰ τὴν μεσημβρινὴν διακοπὴν. Σμῆνη παιδιῶν καὶ νέων, καθισμένα εἰς τὰ κατώφλια, ἀκουμβισμένα εἰς τοὺς μπρούντζινους προφυλακτῆρας τῶν βιτρινῶν, σκαρφαλωμένα κάποτε εἰς τὰς ἐξοχὰς τῶν μαρμαρίνων πάγκων τῶν προθηκῶν καπνοπωλείων, κουλουριασμένα εἰς τὰ πεζοδρόμια, πλησίον εἰς τὴν σκάλα τῶν ὑπογείων, ὅπου βιοπαλαίου, περιμένουν νὰ φανοῦν οἱ μᾶλλον ἡλικιωμένοι ὑπάλληλοι μετὰ τὰ κλει-

διά διά ν' ανοίξουν τά ρολλά. Προσέξτε τās φυσιογνωμίας των. Κιττάξτε μέσ' από τά μάτια των τήν ψυχή των. Ἀκούσετε τί λέγουν μεταξύ των εἰς τούς ὀμίλους των. Ὁ λιμός, ὁ ψυχικός λιμός τὰ ἔχει κυριεύσει καί αὐτά, ἢ τείνει νά τὰ κυριεύση... Δυστυχιμένο ἀνθρώπινον τοπεῖον...

Αὐτός ὁ ψυχικός λιμός εἶνε ἡ πραγματική πάθησις τῶν πολιτισμένων λαῶν ἢ πλήξις εἶνε μία ἀπλή ἐξωτερικευσίς τοῦ τρομακτικοῦ ἄδειου πού ὑπάρχει εἰς τήν πεινασμένην ψυχὴν μας. Καί ἡ ψυχική αὐτή κενότης ὀφείλεται, κατὰ μέγαν βαθμόν, καί εἰς τήν καταστρεπτικήν ὁμοιομορφοποίησιν, εἰς καλούπια νεκρά καί συμβατικά, πού εἶναι τό κύριον γνώρισμα τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ καί τό πλέον καταφανές ἀπό τά ἀποτελέσματα τῆς ἐπικρατήσεώς του. Οἱ λαοί, ὅπως καί τά ἄτομα, χάνουν τήν ψυχὴν των ὀλοένα ἀπό τήν ὁμοιομορφοποίησιν αὐτήν.

Ἄλλ' ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἀθάνατος. Κανείς πολιτισμός, ὅσονδήποτε δηλητηριώδης, δέν ἡμπορεῖ νά τήν θανατώσῃ. Οἱ πολιτισμοί ἔρχονται καί περνοῦν, ἀναπτύσσονται καί ἀποθνήσκουν. Ὁ Δυτικός πολιτισμός ἐζήσε πλέον. Ὁ λιμός πού ἐγεννήθη ἀπό τήν ἀσιτίαν, εἰς τήν ὁποίαν κατεδίκασε τās ψυχάς, δέν ἀπερρόφησε τήν ζωτικότητα τῆς «πολιτισμένης» ἀνθρωπότητος. Τα σημεῖα τῆς ἐξυγιαντικῆς ἀντιδράσεως εἶνε καθημερινῶς πυκνότερα καί ἐμφαντικώτερα. Ἡ γενική βεβαιότητα μιᾶς ἐπαναστάσεως, πού ἐπέρχεται μέ ἀσφαλῆ σταθερότητα, μήπως δέν εἶναι καί αὐτή ἓνα ἀπό τά ἐλπιδοφόρα μηνύματα τῆς ἐξυγιάνσεως; Ἄς θελήσουν νά τήν ἐπιταχύνουν ὅσοι ἐννοοῦν καί συναισθάνονται τās ἀνθρωπίνες εὐθύνες των. Ἡ πολιτισμένη ἀνθρωπότης πεινᾷ δι' ἄρτον ψυχῆς. Ἄν αὐτός ὁ πνέων τὰ λείσθια πολιτισμός δέν ἦτο ποτέ ἱκανός νά ἐνθυμηθῇ ὅτι ἔχει καί ἡ ψυχὴ ἀνάγκην τροφῆς, τί μᾶς χρειάζεται μέ ὅλας τās ἀποτυχημένας πολιτικακάς καί κοινωνικάς ἐκδηλώσεις του;

Ἡ ἀνθρωπότης πεινᾷ, πεινᾷ τραγικῶς διά περισσότεραν πνευματικότητα. Ἀνθρωποὶ ἀδελφοί μου, ὁ ἄρτος αὐτός τῆς ψυχῆς ἀνήκει δικαιοματικῶς εἰς τήν ἀνθρωπότητα. Ποῖος δέν θά θελήσῃ νά συντελέσῃ ὥστε ν' ἀπλώσῃ τό χέρι τῆς κυριαρχικῶς πρὸς αὐτόν, διά τόν χορτασμόν τῆς ψυχῆς τῆς;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΛΕΞ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ + 17 Δεκεμβρίου 1970

ΜΙΑ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ

Είκοσι χρόνια πέρασαν από τότε, πού ο Δημήτριος Ίωαννίδης έφυγε από τόν κόσμο μας.

Μεγάλο διάστημα γιά τά ανθρώπινα μέτρα του χρόνου. Κι' όμως, όσοι τόν γνωρίσαμε, όσοι διδαχθήκαμε άπ' αυτόν, άπ' όσα έλεγε, άπ' όσα με τό παράδειγμά του μετέδιδε, νομίζουμε ότι άκόμη άκούμε τήν ήχώ τής φωνής του, άκόμη βλέπουμε τήν επιβλητική, γεμάτη άγαθότητα μορφή του, μορφή Άρχαίου Έλληνα Φιλοσόφου, σάν νά σταμάτησε ό χρόνος. Πόσο γήγορα, άλήθεια. φαίνεται νά περνά ό καιρός, όταν κυτῶμε πίσω μας, αυτά πού περάσαν.

Οί παλαιότεροι άναγνώσται του «ΙΛΙΣΟΥ», άλλά και οι νεώτεροι, χάριν στίς «ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΙΛΙΣΟΥ», πού έκδόθηκαν τά τελευταία χρόνια, γνωρίζουν τόν Δημήτριος Ίωαννίδη από τά έβδομηντα περίπου άρθρα του, πού καλύπτουν βαθείά άναλύσεις τών πνευματοδόξων άπόψεων τών άρχαίων μας προγόνων, μέ άφορμή, πολλές φορές, περιγραφές άρχαιολογικών χώρων.

Έκτός όμως, από τά άρθρα αυτά, περίπου 35 άλλα, φιλοσοφικού κι' αυτά περιεχομένου, έδημοσιεύθησαν σέ περιοδικά πού άφορούν περιορισμένους έσωτερικούς κύκλους και έκδόσεις του ΑΡΧΑΙΟΦΙΛΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΕΚΔΡΟΜΩΝ, του όποιου, επί σειρά έτών είχε διατελέσει άντιπρόεδρος και ήταν τακτικός όμιλητής σέ άρχαιολογικούς χώρους, όπου δίδασκε τήν άρχαία Έλληνική Φιλοσοφία.

Επίσης, πραγματοποίησε σειρές όμιλών επί θεμάτων ΗΘΙΚΗΣ – ΑΡΕΤΗΣ και ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, πού άποτελούν ένα ολοκληρωμένο πνευματικό έργο, στην Θεοσοφική Στοά «ΑΘΗΝΑ», τής όποιίας ήταν Πρόεδρος από τό 1962 μέχρι τή μετάστασή του. Ένα μέρος τών όμιλιών αυτών έκυκλοφόρησε σέ περιορισμένο άριθμό άντιτύπων, υπό τύπον περιλήψεων, σέ τεύχη, μέ τίτλους: Η ΚΑΘΑΡΣΙΣ – Μέρος Α'. (1963-1964) – Μέρος Β'. (1964-1965), Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ – Μέρος Α'. (1965-1966) – Μέρος Β'. (1966-1967), ΟΡΦΙΚΑ (1968-1969), ΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ – Μέρος Α'. (1969-1970) και άνέκδοτες παραμένουν σειρές όμιλιών του, στίς όποιες άνέλυσε τήν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ (1962-1963) και τά ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ (1967-1968).

Εκεί όμως που προσέφερε τεράστιο έργο, ήταν σέ Έσωτερικούς Φιλοσοφικούς Κύκλους, όπου επί δεκαετίες ολόκληρες, μεταλαμπέδευε τίς ιδέες του μεγάλου του Διδασκάλου ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ. Με λόγους, με κείμενα, με έργα, με τό ίδιο τό παράδειγμά του. Αφιέρωσε τή ζωή του ολόκληρη για τήν διάδοση τής αλήθειας, «τής έν τη Φύσει πραγματικότητας», όπως έλεγε.

Εδώ θά πρέπει νά σημειωθεί, ότι όσα γράφονται για τόν Δημήτριο Ίωαννίδη, δέν αποτελουίν ύμνους πρός τό πνεύμα του, γιατί κάτι τέτοιο, όταν ζούσε, τό απέχθαντο αφάνταστα. Αποτελουίν μιά δίκαιη αναγνώριση τής πολλαπλής πνευματικής προσφοράς του, μιά δίκαιη αναγνώριση τής πραγματικής αξίας τής Άρετής και τής βαθειάς του Γνώσεως, που έτσι θά μάς κάνει νά προσέξουμε περισσότερο τό έργο του, νά τό μελετήσουμε βαθειά και, κυρίως, νά το ε φ α ρ μ ό σ ο υ μ ε .

Από νεαρή ηλικία, ό Δημήτριος Ίωαννίδης, πνεύμα έρευνητικό και ανήσυχο, με ροπή στην φιλοσοφία και στον έσωτερισμό, που διεκρίνετο για τήν θετική του σκέψη και τήν ισχυρή αντικειμενική του κρίση, προσπαθούσε νά βρεί άπάντηση στα έρωτήματα που γεννιούνται σέ κάθε πραγματικά πνευματικό άνθρωπο, σχετικά με τήν δημιουργία των κόσμων, τήν εξέλιξή τους, τόν πραγματικό σκοπό του ανθρώπου, τήν ούσία τής θεότητας κλπ. Έρωτήματα που γεννιώνται σέ κάθε πνευματικό άνθρωπο, όπως εκείνος, όμως, τόν καθόριζε: «Πνευματικός άνθρωπος», έλεγε, «είναι ό εξαγνιζόμενος και έπιζητών τήν θείαν γνώσιν». Θετικός έπιστήμων, από τούς άρίστους, δέν εύρισκε στις έπιστημονικές δοξασίες ικανοποίηση των πνευματικών του ανησυχιών. Διότι ήταν πνεύμα ελεύθερο, χωρίς «έπιστημονικές» προλήψεις. Σχετικά με τις «έπιστημονικές» προλήψεις έγραφε (ΚΑΘΑΡΣΙΣ – Μέρος Α΄. «Αί Προλήψεις»). «Αυται μαστίζουν κυρίως τούς θετικούς έπιστήμονας, οί όποιοι, εκτός τιμητικών εξαιρέσεων, ξεχνούν ότι είναι πρωτίστως άνθρωποι, οί όποιοι ζητούν τήν αλήθεια. Ουδέν ούτοι δέχονται ως ύπαρχον πέραν τής έπιστημονικής έρεύνης, των έπιστημονικών αντιλήψεων και των έπιστημονικών άκόμη θεωριών. Δέν θέλουν νά έννοήσουν, ότι ή Φύσις δέν είναι μόνον υλική και ότι ύπαρχουν και άλλαι πλευραι αύτης πρός εξέταση. Πολλάκις, φέρονται τόσοσν προσηλωμένοι εις τά εκάστοτε δεδομένα τής έπιστήμης, ώστε γίνονται διστακτικοί ή και άπορριπτικοί εις νέας κατακτήσεις τής έπιστήμης. Πολλά τοιαυτα παραδείγματα πρός τουτο ύπαρχουν. Διά των άνωτέρω διαπιστώσεων, ούδόλως καταφρονούμεν τήν έπιστήμην και τάς

κατακτήσεις αυτής. Τα επιστημονικά έπιτεύγματα μᾶς είναι σεβαστά. Πλήν όμως, γνωρίζομεν ὅτι τὰ πλαίσια τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς εἶναι περιορισμένα. Δέν δύναται ἡ θετική ἐπιστήμη, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, νά ἀναχθῆ πέραν τῆς μελέτης τῆς ὕλης καί τῶ νόμων τῆς. Πέραν τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας καί λογικοῦ. Δέν δύναται νά ἀναχθῆ εἰς τὰ αἷτια τῶν φαινομένων, ἢ νά συλλάβῃ τόν ἐνδότερον λόγον τῶν πραγμάτων». Ἔτσι, ἐστράφη στήν μελέτη διαφόρων συστημάτων, στά ὅποια ὅμως καί πάλι δέν εὗρισκε ἐκεῖνο πού ζητοῦσε, ἐκεῖνο πού θά ἱκανοποιοῦσε τήν ἐσωτερική του προδιάθεση γιά τήν ἀλήθεια. Καί τότε, ἡ Εἰμαρμένη του τόν ἔφερε κοντά στόν πραγματικό Διδάσκαλο. Ἐφερε τὰ βήματα του κοντά στόν Σπυριδῶνα Νάγο, γιά τόν ὅποιο πολλές φορές ὁ «ΙΛΙΣΟΣ» ἔχει γράψει. (Ἔτος 1958 σελ. 290, ἔτος 1966, σελ. 155 & 276, ἔτος 1968, σελ. 181).

Ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού τόν ἀκουσε, ἡ ψυχῆ του σκίρτησε καί τό πνεῦμα του ἀντελήφθη τήν μεγαλωσύνη ἐκεῖνου, καί ἄρχισε μέ πάθος νά μελετᾶ τίς ἰδέες πού ἐδίδασκε ὁ Σπυριδῶν Νάγος στούς Ἐσωτερικούς Φιλοσοφικούς Κύκλους. Μέ τήν ἰσχυρή του κρίση, τήν μεγάλη του συναισθηματικότητα καί τήν θετική του σκέψη, κατενόησε ὅσο λίγοι τίς Διδασκαλίες τοῦ Σπυριδῶνος Νάγου καί συνειδητά τίς ἀπεδέχθη. Ἐπί σειράν ἐτῶν καί μετά τήν μετάσταση τοῦ Διδασκάλου του τό ἔτος 1933, ἐρμήνευε καί μετελαμπάδευε τίς ἰδέες ἐκεῖνου μέ τρόπο μοναδικό, μέ σαφήνεια καί ἀπλότητα, μέ πραγματική λογική συνέπεια. Σάν παράδειγμα στήν ζωῆ του, εἶχε πάντα τόν Σπυριδῶνα Νάγο, τόν πραγματικά Ἐνάρετο ἄνθρωπο καί Σοφῶ, πού μετεδίδεδε στούς ἀνθρώπους πού τόν πλησίαζαν Ἀγάπη καί Σοφία. Αὐτό ἀκριβῶς προσπάθησε, μέ ἐπιτυχία, καί στήν διάρκεια τοῦ βίου του, ὁ Δημήτριος Ἰωαννίδης νά εἶναι συνεπεῖς οἱ πράξεις του πρός τοὺς λόγους του, νά ἀντιμετωπίζει τὰ πάντα καί τοὺς πάντες μέ ἀνοχή, μέ ἀγάπη, μέ καλωσύνη, πού ἀνάβλυζε ἀπό τό «εἶναι» του, ἀλλά καί νά μεταδίδει, ὅπου μποροῦσε καί ὅσο ἦταν δυνατό, τήν πραγματική Γνώση. Λάτρης, ὅπως καί ὁ Διδάσκαλός του, τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, μελέτησε τοὺς Ἀρχαίους Ἑλληνες Φιλοσόφους καί κατόρθωσε νά γνωρίσει σέ βάθος τίς δοξασίες τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων Μυστῶν.

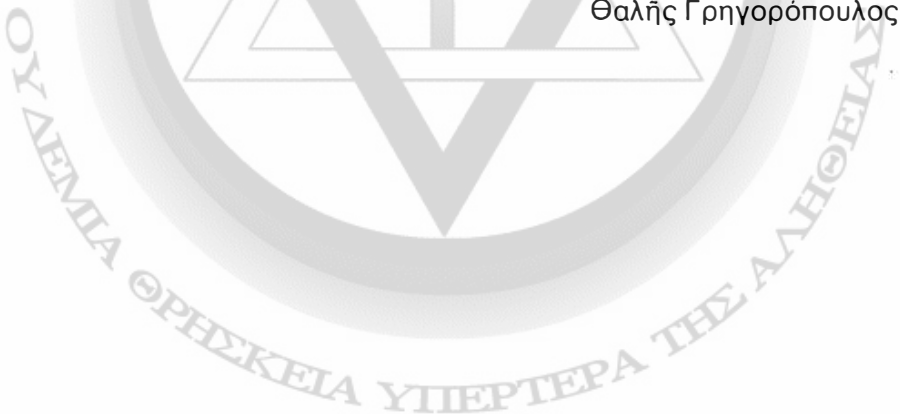
Ἦταν ἓνας ἀπό τοὺς συνεπέστερους μαθητάς τοῦ Σπυριδῶνος Νάγου, ἀπό τοὺς συνεπέστερους διδασκάλους τῶν ἐπιγενομένων. Δέν τόν κατάλαβαν, βέβαια, ὅλοι ἐκεῖνοι πού τόν γνώρισαν, ὅλοι ἐκεῖνοι πού τό ἀκουσαν, ἀλλά ὅλους ἐντυπωσίαζε ἡ καλωσύνη του, ἡ πάντα χαρούμενη διάθεσή του, ἡ σεμνότητα πού

χαρακτηρίζει τούς πραγματικά μεγάλους, ή απέραντη μετριοφροσύνη του και ή άνοχή του απέναντι τών ανθρώπινων μικροτήτων. Ποτέ δέν έπεδεικνυε τίς γνώσεις του, γνωρίζοντας ότι κάθε γνώση προέρχεται «άνωθεν», ποτέ δέν έκανε χρήση τών δικαιωμάτων πού είχε από τά αξιώματα πού κατείχε – πού του έδόθησαν κατ' άξίαν και όχι γιατί τά έπεδίωξε – και στην κοινωνία και σε κύκλους έσωτερικούς, αλλά πάντα με καλωσύνη και με άνοχή προσπαθούσε νά διοικεί, σεβόμενος την έλευθερία τών άλλων, την έλευθερία σκέψεως και βουλήσεως όλων τών ανθρώπων, έστω και αν οι άπόψεις τους ήταν εκ διαμέτρου αντίθετες με τίς δικές του.

Είκοσι χρόνια συμπληρώνονται φέτος, από τότε πού ό Δημήτριος Ίωαννίδης έφυγε από τόν κόσμο μας. Άκόμη όμως συνεχίζει νά μάς διδάσκει, όχι μόνο με τά κείμενα πού άφησε, αλλά και με τό φωτεινό παράδειγμα της έδω ζωής του. Κι' αυτό ακριβώς τό παράδειγμα, πού έζησαν όσοι τόν έγνώρισαν, προδικάζει ότι ή θεία Δικαιοσύνη θά του άνεγνώριζε στόν πνευματικό κόσμο, όσα κατόρθωσε νά κατακτήσει έδω. Γιατί ήταν πράγματι μιά ώριμη, μιά μεγάλη ψυχή.

Είθε τό παράδειμά του αυτό νά μάς καθοδηγήσει στόν σωστό δρόμο, πού διαγράφει ό πραγματικός σκοπός του ανθρώπου στην Γή μας!

Θαλής Γρηγορόπουλος

ΥΜΗΤΤΟΣ

“Ορος ἀρχαίων προσευχῶν

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Στόν Ἀρχαιόφιλο Ὅμιλο Ἐκδρομῶν
(πού φέτος ἐορτάζει τήν 63η ἐπέτειό του)

Ὁ γνωστός στούς ἀναγνώστας τοῦ ΙΛΙΣΟΥ, γιά τήν φυσιολατρική καί πνευματική του δρᾶσι, Ἀρχαιόφιλος Ὅμιλος Ἐκδρομῶν, ἔκαμε καί ἐφέτος, τήν κατά τό ἔθιμο του ἐκδρομή τόν Δεκέμβριο στόν Ὑμηττό, γιά νά ἐορτάση τήν 37η ἐπέτειο τῆς πρώτης του ἐκδρομῆς. Ὁμιλητής ἦτο ὁ κ. Δημ. Ἰωαννίδης. Παραθέτομε περίληψι τῆς ὁμιλίας του, περί τῆς σημασίας τοῦ Ὑμηττοῦ.

Συμπληρώνει ἐφέτος τριανταεπτά χρόνια ὁ Ἀρχαιόφιλος Ὅμιλος Ἐκδρομῶν, ἀπό τήν ἐκδρομική του ἐξόρμησι, πού τήν ἔκαμε στά 1927, 11 τοῦ Δεκεμβρίου. Γιά τήν πρώτη τοῦ ἐκείνη ἐκδρομή οἱ ἰδρυταί τοῦ Ὅμιλου, ἀνθρωποι φιλοσοφημένοι, φυσιολάτρες πραγματικοί καί συνειδητοί θαυμασταί τοῦ ἀρχαίου πνεύματος τῆς πατρίδος μας, ἐδιάλεξαν τό βουνό αὐτό τῆς Ἀττικῆς, πού τό φωτίζουν πανάρχαιες παραδόσεις καί θρυλοί πνευματικοί, θρυλοί μιᾶς δόξας τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἔτσι ἐγίνε καί σ' ἐμᾶς συνήθεια, παράδοσις εὐγενική, νά ἐρχόμαστε ἐδῶ κάθε χρόνο, στά μέσα Δεκεμβρίου, γιά νά ἐνθυμούμεθα τήν πρώτη ἐκείνη ἐκδρομή, ἀλλά καί γιά νά ἐκφράζωμε τήν ἀγάπη μας στό θεῖο αὐτό βουνό, πού ἔχει τόσο μεγάλη πνευματική ἱστορία. Καί τό βουνό αὐτό σάν γιά ἀνταπόδοσι, μᾶς περιβάλλει πάντα μέ μιά πνοή στοργική, μᾶς χαρίζει τή γαλήνη καί δίδει χαρά στίς ψυχές μας. Εὐλογημένος νά εἶναι ὁ θεῖος Ὑμηττός!

Πολλή μακρινή παράδοσις, θρυλοί ἀρχαῖοι, ἔχουν τοποθετήσει ἐδῶ στόν Ὑμηττό, σε χρόνους πανάρχαιους, πού χάνονται στά βάθη τῆς προϊστορίας, τοῦ τόπου μας, τά Μυστήρια τῶν Λυκομηδῶν, οἱ ὅποιοι ἦσαν Πελασγοί. Ἡ παράδοσις αὐτή ὀνομάζει τοὺς Λυκομηδᾶς «θεολόγους», δηλαδή ἀνθρώπους ἐναρέτους καί σοφοῦς, πού ἀσκοῦσαν στό βουνό αὐτό καθήκοντα θρησκευτικά τῆς πανάρχαιης ἐκείνης λάτρειας. Ἱεροφάντας θεῖος μιᾶς φυσιολατρίας πνευματόδοξης καί ἱερῆς.

Ἄλλη παράδοσις συνταυτίζει τά Μυστήρια τῶν Λυκομηδῶν μέ

τά προϊστορικά Έλευσίαια, πού κατόπιν κατέβηκαν, καθώς λέγουν. στίς ὄχθες τοῦ Ἴλισοῦ, κοντά στόν Ἄρδηττό, καί τέλος, στά μυκηναϊκά ἴσως χρόνια, ἐφθασαν ἐκεῖ πού εἶναι σήμερα ἡ Έλευσίαια, ὅπου ἐλειτούργησαν καί κατά τοὺς ἱστορικούς χρόνους μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἀχαιῆς ἐποχῆς.

Προϊστορικά εὐρήματα, ἀπό ὅ,τι τουλάχιστον γνωρίζω, δέν ἔχουν μέχρι τώρα σημειωθεῖ στόν Ἰμμηττό, ἐκτός ἀπό κάτι λεπίδες καί αἰχμές ἀπό βέλη, φτιαγμένες ἀπό ὄψιανό, τό σκληρό ἀλλά μέ εὐκολή σχισμῆ αὐτό πυριτικό πέτρωμα πού βρέθηκαν σέ κάποιο ψήλωμα τοῦ βουνοῦ.

Σέ ἄλλους ὅμως τόπους τῆς Ἀττικῆς, ὑπάρχουν εὐρήματα, πού προέρχονται ἀπό τοὺς ἀνθρώπους τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς. Ὅπως π.χ. στή Κωλιάδα ἄκρα (Ἅγιο Κοσμᾶ), στήν Ἀκρόπολι τῶν Ἀθῶν, στήν Έλευσίαια.

Γιά τήν πανάρχαιη λοιπόν λατρεία στόν Ἰμμηττό, μόνον ἐνδείξεις ἡμποροῦν νά σημειωθοῦν ἀπό διάφορες παλιές ὀνομασίες στόν τόπο αὐτό, πού διατηροῦνται, παρεφθαρμένες βέβαια, μέχρι σήμερα, σέ συσχέτισμό μέ ὀνόματα ἀπό ἀρχαίους μύθους. Ἄλλη ἐνδείξεις ἐπίσης εἶναι ὅτι στά ἱστορικά χρόνια, καθώς βεβαιώνεται ἀπό διάφορα εὐρήματα, ὑπῆρξαν στόν Ἰμμηττό κέντρα λατρείας, πού πολύ καλά ἡμποροῦν, χωρίς οἱ συλλογισμοί νά εἶναι αὐθαίρετοι, νά θεωρηθοῦν σάν συνέχεια τῆς προϊστορικῆς λατρείας. Καί ἀκόμη, ἀπό ὅσα γράφει σχετικά ὁ Πausanias στά « Ἀττικά » του, γιά ἀρχαίους δήμους τῆς Ἀττικῆς, κοντά στό βουνό, προκύπτει ὅτι στά ἱστορικά χρόνια εἶχαν βωμούς καί ναοὺς λατρείας, ἐπάνω στόν Ἰμμηττό.

Ἄς πάρουμε λοιπόν αὐτές τίς ἐνδείξεις καί πρῶτα-πρῶτα ἄς ἐξετάσουμε τίς διάφορες ὀνομασίες, πού εἶπαμε.

Οἱ Λυκομηδαί ἦσαν ἀνθρώποι τῶν Μυστηρίων. Θεολόγους τοὺς ὀνομάζει ἡ ἀρχαία παράδοση, ἀλλά καί τό ὄνομα τους μᾶς λέγει πολλά: λύκη=φῶς, μήδομαι=σκέπτομαι. Δηλαδή Λυκομηδαί εἶναι οἱ φωτεινοί στή σκέψη.

Τό ὄνομα Ἰμμηττός, κατά τόν Ν. Έλευθεριάδη, τόν ἀνατολιστή, προέρχεται ἀπό τό πελασγικό ὄνομα Humudu ἢ Humuttu, πού θά πῆ ὄρος ἱερό, ὄρος αἰῶν, ὄρος προσευχῆς. Καθαρά, λοιπόν, φαίνεται πῶς τό βουνό τοῦτο ἦτο ἄλλοτε κέντρο λατρείας.

Τῆς πηγῆς στόν Ἰμμηττό, πού βρίσκεται σέ μικρῆ ἀπόσταση ἀπό τήν Καισαριανή, τήν ὁποία λέγουν σήμερα Καλλοπούλα, τό ὄνομα τῆς εἶναι παραφθορά τοῦ ὀνόματος πού εἶχε στήν ἀρχαιότητα. Τήν ἔλεγαν τότε Κυλλοῦ-Πήρα. Δηλαδή σακκούλα τοῦ χλωῦ, τοῦ κουτσοῦ (πήρα=σακκούλα, κυλλός=χωλός). Χωλός

Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΨΥΧΗΣ

Κ. ΚΑΡΥΔΑΚΗΣ

Υπάρχουν στιγμές που ο σκεπτόμενος άνθρωπος κατά τις ώρες περισυλλογής και διαλόγου με τον εαυτό του, επιβεβαιώνει την ύπαρξή του με την διαπίστωση «σκέπτομαι άρα υπάρχω».

Όμως με την απλούστατη αυτή μέθοδο τη αυτογνωσίας, είναι φυσικό να διερωτάται: μήπως και την ώρα του ύπνου που δεν σκέπτομαι δεν υπάρχω; Η ψυχολογία θα μας πη ότι τα όνειρα έρχονται ανεξάρτητα από την θέλησή μας, για να μας υπενθυμίσουν ότι το υλικό μας σώμα εξακολουθεί να ζη και όταν αυτό ακόμη ευρίσκεται σε κατάσταση βαθείας ναρκώσεως ή και γιατί όχι; όταν ο άνθρωπος ευρίσκεται σε κάποιες στιγμές προθανάτιου λήθαργου.

Εξ άλλου τι είναι εκείνο που κάνει τον καθένα μας όταν αναφέρεται στην υλική ύπαρξη, να χρησιμοποιεί την κτητική αντωνυμία λέγοντας: «Το σώμα μου ή τό δικέ μου μυαλό ή η συνείδησή μου κ.λ.π.», σαν να ευρίσκεται δηλαδή σε κάποια απόσταση έξω από την ουσία και να τοποθετεί το Εγώ του σε κάποια θέση εξουσίας;

Έχω την γνώμη ότι η απάντηση προκύπτει πάλι με την διατύπωση ερωτημάτων:

Μήπως το ζητούμενο είναι αυτό που εξουσιάζει την υλική μας υπόσταση; αυτό δηλαδή που εκδηλώνει την παρουσία του μέσα από το σώμα μας και που δεν είναι άλλο τι, παρά εκείνο το ασύλληπτο, το απειρινόητο, το ακατάλληπτο, το άυλο και με άλλα λόγια η μικρή εκείνη σπίθα, από την παγκόσμια φλόγα που ενεργοποιεί το Σύμπαν και που μπορούμε να το πούμε ΨΥΧΗ;

Μήπως είναι η κατ' άλλους θερμική ενέργεια της ύλης που ενυπάρχει μέσα στα απειροελάχιστα πυρηνικά σωματίδια του μικροκόσμου και φθάνει να ενεργοποιεί τα απειροπληθή ηλιακά συστήματα του Σύμπαντος;

Μήπως είναι το αίτιο των παγκοσμίων μεταβολών κατά την ανακύκλωση της ύλης που ακολουθεί τον νόμον «ουδέν εν τω κόσμω απόλλυται, ουδέν δημιουργείται ύλη άφθαρτος, πλην διαρκώς μεταβαλλομένη;» δηλαδή το αίτιον ή μάλλον η ενεργοποιός εκείνη δύναμη που κάνει την ύλη να ακολουθεί το αιώνιο αρχιτεκτονικόν σχέδιο φυσικής αρμονίας του δημιουργού βάσει του οποίου τα πάντα συντίθενται – αποσυντίθενται – επανασυντίθενται κ.ο.κ.;

Ασφαλώς σε όλα αυτά ένα το αίτιον, η ζωογόνοσ πνοή που μορφοποιεί την εξελικτική διαδικασία των όντων, ακολουθώντας την μεγάλη ανοδική κλίμακα από τα απλά στοιχεία μέχρι τα πολυσύνθετα του φυτικού και ζωϊκού βασιλείου, φθάνοντας μέχρι το πιο τέλειο δημιούργημα τ ο ν ά ν θ ρ ω π ο .

Τέλος μήπως είναι το αθάνατο εκείνο στοιχείο που συνδέει κατά τη διάρκεια της επίγειας παρουσίας μας το υλικό μας σώμα, μέσω του αστρικού τοιούτου με τον δημιουργό μας ώστε η κάθε κίνησή μας, η κάθε μας ενέργεια ή εν πάσει περιπτώσει το πεπρωμένο μας να είναι προδιαγεγραμμένο;

Είναι τόσες πολλές, πολυποίκιλες, όσον και αντιφατικές μεταξύ τους αι υφιστάμενες απόψεις, θεωρητικές, επιστημονικές φιλοσοφικές, θρησκευτικές, δογματικές κ.λ.π., γύρω από το θέμα ψ υ χ ή ς , ώστε καθίσταται δυσκολοτάτη αν όχι ακατόρθωτη η ανάπτυξη ενός τέτοιου θέματος, που στην ουσία του – ασ μου επιτραπεί το οξύμωρο σχήμα λόγου – πλησιάζεται μόνον με το μάτι της ίδιας της ψυχής του έχοντας την ικανότητα να ερευνά τα αβυσσαλέα βάθη της συνειδήσεως, πράγμα το οποίον ολίγοι το επιτυγχάνουν. Θα προσπαθήσω λοιπόν ανατρέχοντας σε διάφορες παραδεδεγμένες απόψεις, σχετικές με το θέμα, να προσελκύσω για λίγο το ενδιαφέρον σας προς την πηγή της ανθρωπίνης ψυχής, ώστε στα πλαίσια του ομαδικού διαλλαγισμού και της αντιπαράθεσης των γνώσεών μας, να μπορέσουμε να πλησιάσουμε έστω την απόπειρα λύσης του αιώνιου αυτού προβλήματος.

Πριν προχωρήσω όμως στις εξηγήσεις που μας δίνουν τα θεοσοφικά κείμενα πάνω στο θέμα, θα επιχειρήσω μία μικρή αναδρομή στις σχετικές αντιλήψεις που επικρατούσαν κατά την προχριστιανική περίοδο, τότε δηλαδή που οι φιλοσοφικές ιδέες του αρχαίου Ελληνικού πνεύματος όσο και οι μυστικιστικές και θρησκευτικές δοξασίες των ανατολικών λαών έφθασαν στο αποκορύφωμά τους, αφήνοντας κατά μέρος την σκεπασμένη με το πέπλο του μυστηρίου πλούσια Αιγυπτιακή σοφία στην οποία αξίζει να διεισδύσωμεν εν καιρώ.

Από τους Ίωνες φιλοσόφους λοιπόν, ο Θαλής, ο Αναξίμανδρος και ο Αναξαμένης, παραδέχονται ως πρώτην αρχήν ή στοιχείον κάτι από το οποίο προέρχονται και εις το οποίο επιστρέφουν τα πάντα. Τούτο έχει μέσα του, όπως λέγουν χαρακτηριστικά... και δύναμιν αϊδίως κινητικήν και ζωϊκήν και δῆ και λογικήν, εν είδει ΨΥΧΗΣ ή ΘΕΙΑΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ. Αυτό θεωρείται ως ουσία άπειρος το πλήθος και άοριστος το είδος και την ποιότητα.

Η πρώτη αρχή επομένως κατά τους Έλληνες φιλοσόφους είναι το ύδωρ (πράγματι κατά την επικρατούσαν σήμερα επιστημονική αντίληψη, η ζωή πρωτοεμφανίστηκε στο νερό) ακολουθεί ο αείζωος και έμφρων αήρ, (πράγματι τι μπορεί να ζήσει χωρίς αναπνοή;) και τέλος σαν θεμελιώδες προστίθεται το στοιχείον πύρ, το οποίον σαν αεικίνητον και αείτροπον μηδέποτε ηρεμεί, αποτελείται δε από ύλην και πνεύμα. Έχει δηλαδή – κατά την άποψη των ανωτέρω φιλοσόφων – υλικήν υπόσταση και δύναμη θεία και λογικήν, κινητικήν και διατακτικήν της αενάου ανταλλαγής των επι μέρους όντων και γιγνομένων, ΘΕΟΝ ΟΛΟΨΥΧΟΝ.

Βλέπουμε συνεπώς ότι η αρχαία φιλοσοφική σκέψη μας οδηγεί στην ιδέα του Θεού, μόνον δια μέσου της ψυχής.

Ο Θεός αποκαλύπτεται μόνος του, αλλά θα πρέπει να είναι ικανός κανείς να βυθίζεται στον εαυτό του και να αισθάνεται μέσα του την παρουσία της ψυχής. Τέτοια ικανότητα έχει μόνον ο μυστικιστής ο οποίος σε στιγμές διαλογισμού εκπλήσεται μπροστά στο μεγαλείο της ψυχής, η ύπαρξή του δε συνεπαίρνεται και συγκλονίζεται απ' αυτή.

Έτσι αν ο μυστικιστής είναι βαθύς και έμπειρος, φθάνει στην πιο σοφή και συναρπαστική σύλληψη της ιδέας του Θεού, αισθάνεται την ύπαρξή του σαν ένα κομμάτι αποσπασμένο απ' το Θεό και επομένως την ίδια την ουσία του Θεού.

Είναι γεγονός ότι στις διάφορες ανά τον κόσμο θρησκείες, συναντούμε ταύτισιν ΨΥΧΗΣ-ΘΕΟΥ, η ταύτηση δε αυτή έχει μεγάλη κατανόηση της αιώνιας μεταφυσικής αλήθειας.

Η πιο συναρπαστική αντίληψη για την ταύτιση ψυχής - Θεού, είναι πραγματικά πως η επι μέρους ψυχή – άτμαν είναι Θεός και όλες μαζί οι ψυχές αποτελούν πάλι την μία ουσία που είναι ο Θεός.

«Θεός εστέ και Υιοί του Υψίστου», μας λένε οι ψαλμοί στο Κεφ. 81 § 6.

Κάτι ανάλογο παρατηρούμε και στη βαθύτερη έννοια των Ουπανισάντς, όπου η εκδήλωση του Βράχμαν στα πλαίσια της ανθρώπινης ψυχής ονομάζεται Ατμαν, η ταύτηση δε του Βράχμαν-Θεού με το άτμαν – άτομον, αποτελεί την απώτερη πραγματικότητα και την ψυχήν όλου του κόσμου.

Αυτό είναι το άτμαν-Θεός μας λέει η Ινδουιστική φιλοσοφία και Άτμαν είσαι ΣΥ.

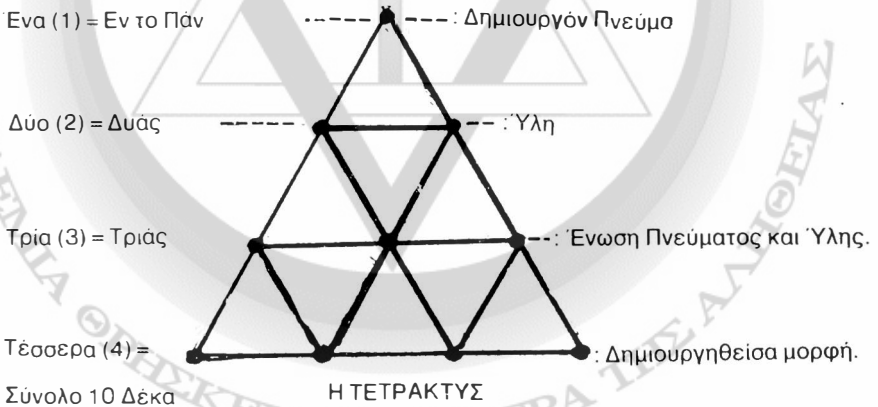
Στην Μπαγκαβάντ-Γκιτά (κάτι σαν το δικό μας Ομηρικό έπος) Κεφ. 2 § 20 αναφέρεται ότι: Η Ψυχή δεν γνωρίζει ούτε γέννη-

ση ούτε θάνατο. Πάντα ζωντανή δεν παύει ποτέ να υπάρχει. Αγέννητη, αθάνατη, προϋπάρχουσα, αιώνια, δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος. Δεν πεθαίνει όπως το σώμα.

Στην Καινή Διαθήκη ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός αποτεινόμενος στους Αποστόλους και τονίζοντας την αθανασίαν της ψυχής λέγει: «Μη φοβηθείτε από των αποκτεινόντων το σώμα, την δε ψυχήν μη δυναμένων αποκτείνειν».

Οι Πυθαγόριοι εξ άλλου με τους αριθμούς είχαν αναγάγει την αρμονία της δημιουργίας σε Μυστικό θρησκευτικό δόγμα, με αρχήν του παντός την $\mu \omicron \nu \acute{\alpha} \delta \alpha$, $EN =$ το ΠΑΝ και $\epsilon \nu \ \pi \alpha \nu \ \tau \acute{\iota} \ \tau \omicron \ \epsilon \nu$, εννοούντες προφανώς την πρώτην αρχή ως πηγήν της Ψυχής. Την σχέση αυτήν την διακρίνουμε εις το ιερότερο σύμβολο των Πυθαγορίων, την ΤΕΤΡΑΚΤΥΝ (ιδε σχεδ.) οι μυσούμενοι έδιναν τον νενομισμένον όρκον ως εξής:

«Ναί μα τον αματέρα $\Psi \ \chi \acute{\alpha}$ παραδόντα Τετρακτύν, Παγάν αενάου φύσεως». Ναί μα την ψυχήν μου, ορκίζομαι εις τον παραδόσαντα σε μας την Τετρακτύν, σύμβολολον της πηγής της αενάου φύσεως. Η Τετρακτύς απεικονίζεται με το μέγα Πυθαγόριο τρίγωνο το οποίο διαιρείται σε 9 μικρά ισοσκελή τρίγωνα ενωμένα στις κορυφές τους με 10 στιγμές, που είναι ο τέλειος αριθμός των Πυθαγορίων, αφού αποτελεί το άθροισμα των τεσσάρων πρώτων αριθμών του ιερού τετραγράμματος:

Κατά τους Πυθαγορείους, και αυτή η ψυχή μας αντιπροσωπεύεται από την τετράδα: Νους, Επιστήμη, Δόξα, Αίσθησις.

Είναι πιθανόν το σχήμα αυτό ο Πυθαγόρας να διδάχθηκε κατά την επίσκεψή του εις την Βαβυλώνα, κατ' άλλους δε κατά την μύησίν του εις την Αίγυπτο όπου ο ιερός αριθμός 4 αντιστοιχούσε με τα τέσσερα Γράμματα από τα οποία αποτελείται το μυστη-

ριώδες και ανέκφραστον όνομα του Θεού Ι Α Β Ε δηλαδή το εκ τεσσάρων Εβραϊκών Γραμμάτων Γιόδ-Χε-Βάου-Χέ (Γιαχβέ=Ιε-χωβά). Τούτο ο Μέγας Φιλόσοφος, το μετέφρασε στη δική του γλώσσα «ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ» που σημαίνει ιδίως την πηγήν της φύσεως η οποία διαρκώς ανακυκλώνεται, λεκτικώς δε το τετραγράμματον αντίστοιχον με τους τέσσερας πρώτους αριθμούς που σημαίνουν:

Το Γιόδ, τουτέστι το πρώτο γράμμα, συμβολίζει το Άρρεν στοιχείο, την δημιουργόν δύναμιν, τα δε λοιπά τρία γράμματα Χε, Βάου και Χε σχηματίζουν την λέξιν Εβέ, ήτις σημαίνει την Ύλη, την γην. Από την ένωση δε της δημιουργού δύναμεως μετά της ύλης, δημιουργούνται οι μορφές του κόσμου ήτοι: από τον μικρόκοσμο του μ ο ρ ί ο υ μέχρι τον μακρόκοσμο του σ ύ μ π α ν τ ο ς . Ταυτόσημες συνεπώς και οι λέξεις που τις συνθέτουν τέσσερα γράμματα εκάστην ΘΕΟΣ-ΨΥΧΗ, (διάφορες παρατηρήσεις απέδειξαν ότι το όνομα του Θεού εκφράζεται με τέσσερα γράμματα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα*). Όταν κάποτε ερωτήθηκε ο Πυθαγόρας, πώς συμβαίνει ο Θεός να είναι Τετρακτύς, απήντησε: «Ο Θεός δοξάζεται ως ο αριθμός των αριθμών. Διότι εάν όλα τα πράγματα υφίστανται, δια των αιώνιων διαταγμάτων Του, είναι προφανές ότι εις έκαστον είδος πραγμάτων ο αριθμός εξαρτάται από την αιτίαν ήτις το παράγει...»

Δυστυχώς οι διώξεις που υπέστη από το τότε κατεστημένο ο σοφός Πυθαγόρας και η εμπάθεια που έτρεφε γι' αυτόν ο αμαθής όχλος», («ου τα πάντα τοις πάσι ρητά», έλεγε το δε επίγραμμα της Σχολής του «Μηδεις αγεωμέτητος εισήτω» που κέντριζε αρκετά τη φαντασία του πλήθους), υπήρξαν οι αιτίες που δεν μπόρεσαν οι μεταγενέστεροι να μας διασώσουν περισσότερα σχετικά με την περί ψυχής διδασκαλία του, και της αλήθειας γενικότερα.

Νομίζω ότι κάτι παρόμοιο εννοούσε και ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός λέγοντας: «Μη ρίπτετε τά άγια τοις κυσί» το οποίον υλοποιούσαν οι απόστολοι κατά τους πρώτους μεταχριστιανικούς χρόνους όταν κατά τις τελετουργίες τους, απέτρεπαν την είσοδον των μη κατηχουμένων, κλείνοντας τις θύρες του Ναού, πιστεύοντας ότι, τα Μυστήρια της Βασιλείας των Ουραμών, δεν είναι προσιτά εις τον αμαθή όχλον, αλλά μόνον εις τους εκλεκτούς.

Έτσι λοιπόν βλέπουμε ότι τα μεγάλα μυστήρια, μεταξύ των οποίων και το περί ΨΥΧΗΣ και της αθανασίας αυτής δόγμα, εδιδάχθησαν και έγιναν κατανοητά μόνον με αλληγορίες και συμ-

βολισμούς εις τους μεμυημένους από τούς μεγάλους Μύστας της ανθρωπότητος, οι οποίοι είναι γεγονός ιστορικά αναμφισβήτητον ότι αυτοθυσιάστηκαν χάριν της αληθείας.

Ας δούμε τώρα τι παραδέχεται η Θεοσοφία ως προς την Πηγή της Ψυχής, παίρνοντας ένα παράδειγμα που αναφέρεται εις το βιβλίο, «Το κλειδί της Θεοσοφίας»:

Η Ψυχή μας λέει, προέρχεται από την ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΨΥΧΗ, που δεν είναι ένας προσωπικός Θεός. Π.χ. η Μέδουσα η οποία έχει μέσα της το Υγρό στοιχείο, που προέρχεται από το Υγρό στοιχείο, του Ωκεανού που την περιβάλλει, μέσα εις το οποίο γεννιέται, ζη, αναπτύσσεται, πεθαίνει και αποσυντίθεται είναι η ζώσα ψυχή, ή η ζωϊκή ψυχή που ο Θεός δίνει σε κάθε ζώντα Οργανισμόν, όπως και στον άνθρωπο. Η ύλη συντίθεται σε οργανισμό, κινείται στον περιβάλλοντα χώρο για κάποιο χρονικό διάστημα, με κάποια μορφή, για να μεταβληθή το τέλος ξανά σε άμορφη μάζα υλικών στοιχείων που θα αποτελέσουν σε κάποια στιγμή την σάρκα ενός νέου Οργανισμού.

Ο Βουδισμός διδάσκει τα περί ψυχής, με δύο τρόπους, χρησιμοποιώντας αφ' ενός τον Εξωτερικό λ α ί κ ο Βουδισμό και αφ' ετέρου την Εσωτερική διδασκαλία. Και εις μεν τον πρώτον εκφράζεται στην Βουδιστική Κατήχηση απευθυνόμενος στα παιδιά τα λαϊκά στρώματα ότι:

Η Ψυχή είναι μία λέξη που χρησιμοποιούν οι αμαθείς για να εκφράσουν μια λανθασμένη Ιδέα, αφού όλα αναγκαστικά αλλάζουν, και ο άνθρωπος δεν αποτελεί εξαίρεση. Ότι υλικό υπάρχει μέσα του αλλάζει. Ότι επιδέχεται αλλαγών δεν είναι αιώνιο αφού δεν είναι σταθερό. Αυτό άλλως τε παρατηρούμε στα διαδοχικά στάδια της ηλικίας του ανθρώπου και κυρίως όταν γεννιέται η κάθε ενσάρκωση.

Είναι η ίδια η παλιά του ατομικότητα που με μίαν άλλη μορφή θερίζει τις δίκαιες σκέψεις και πράξεις, όλων των προηγουμένων υπάρξεων. Αυτή ίσως να φαίνεται μία ακατανόητη μεταφυσική άποψις, πλην όμως δεν αρνείται την ύπαρξη και την αθανασία της ψυχής.

Πιο συγκεκριμένη είναι η διδασκαλία του Εσωτερικού Βουδισμού, η οποία απευθύνεται σε κάθε μορφωμένο Βουδιστή εις τον οποίον διδάσκει την ατομικότητα ή το «Θ ε ί ο Ε γ ώ».

Γενικά την Βουδιστική διδασκαλία την διακρίνει κάποιος Φιλοσοφικός Αθεϊσμός, λαμβανομένου υπ' όψη ότι ο Βούδας προσπαθούσε να αποφύγη τις μεταφυσικές θεωρίες, προτιμώντας να μη τις συζητεί με το πλήθος, ώστε να μη προκαλεί περισσότερη περιπλοκή και σύγχυση.

Εκείνο όμως που εννοούσε με τα λόγια του, είναι η διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στο προσωπικό, το πρόσκαιρο Εγώ και τον ανώτερο ευατό, που ακτινοβολή το Φως Του πάνω στο άφθαρτο «ΕΓΩ», δηλαδή το πνευματικό «Εγώ» του ανθρώπου μέσα από το οποίο η εξαγνιζόμενη ψυχή ακολουθεί την ανέλιξίν της, μέχρις ότου φθάσει και ενσωματωθεί με την Αιώνιαν Πηγήν του Φωτός εξ ης και προήλθεν.

Ποιός από σάς μπορεί:

1. Νά διατηρήσει τελεία σιωπή επί πέντε, δέκα, δεκα-πέντε λεπτά; ή
2. Νά σταθῆ ἢ νά καθῆσθαι ἐντελῶς ἀκίνητος ὅπως παγωμένο ζῶο ἐπὶ δύο, πέντε, δέκα λεπτά; ἢ
3. Νά κρατήσῃ τὸ χερί του τεντωμένο καὶ ἀκίνητο ἐπὶ ἓνα, δύο ἢ τρία λεπτά; ἢ
4. Ν' αναπνέῃ ἀργὰ καὶ βαθειὰ ὄχι περισσότερο ἀπὸ δέκα, πέντε ἢ τρεῖς φορές τὸ λεπτό; ἢ
5. Νά παρατηρῆ σταθερὰ ἓνα δέντρο ἢ μία εἰκόνα ἢ ἓνα ἀγαλμα ἢ ἓνα ἄνθος ἐπὶ ἓνα, δύο, τρία λεπτά; ἢ
6. Νά μὴ θίξῃ ἀλμυρὴ τροφή ἢ γλυκίσματα πού ἐκτίθενται μπροστὰ του ἐπὶ μιὰ ὀλόκληρη ἡμέρα, ἢ
7. Νά μὴν εἶναι δυστροπος καὶ νά μὴν γκρινιάξῃ κατὰ τίς δώδεκα ἐπόμενες ὥρες; – τέτοιες ἀσκήσεις ἀποβαίνουν ὠφέλιμες στὸν αὐτο-ἐλεγχό.

Ἡ μετάδοσις τοῦ πυρσοῦ τῆς ζωῆς ἁσβεστοῦ, μάλιστα λαμπρότερου, πρὸς ἀνάπτυξιν μιᾶς νέας γενεᾶς καλύτερης ἀπὸ κάθε ἄποψι τῆς προηγούμενης – αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτιστο χρέος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καθὼς ἐπίσης γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν. Ἔτσι μόνον μποροῦν νά ἐξοφλήσουν τίς κοινωνικὰς τῶν ὀφειλῆς καὶ νά κερδίσουν τὴν ἐλευθερίαν των.

Ο ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΚΕΨΕΩΝ ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΜΑΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΑΤΣΟΥΡΑΚΗ

Ἡ χαρά μου εἶναι μεγάλη, διότι μοῦ δίδεται καί πάλι ἡ εὐκαιρία νά ἐπικοινωνήσω μαζί σας μέ ὀμιλία το περιεχόμενο τῆς ὁποίας περιστρέφεται γύρω ἀπό τόν ρόλο πού διδαδραματίζουν οἱ σκέψεις στήν ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ἐρευνώντας καί σπουδάζοντες τήν φύση καί δομή τοῦ νοητικοῦ σώματος, ὅπως τό ἀποκαλεῖ ἡ Θεοσοφία, θά διαπιστώσουμε ὅτι πράγματι τό σῶμα αὐτό παίζει πρωτεύοντα καί ἀποφασιστικό ρόλο στή ζωή καί ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου. Βέβαια μέ τίς σκέψεις πού παράγονται ἀπό τήν λειτουργία καί δράση τοῦ σώματος αὐτοῦ δέν μπορούμε νά συλλάβουμε τήν ὑπερβατική ἀλήθεια. Μποροῦμε ὅμως νά μεταβάλλουμε καί καλύτερέψουμε τίς συνθήκες τῆς ζωῆς μας, καί ἰσοροπίσουμε ἐντός μας τίς ἀντιθέσεις πού μας ταλαιπωροῦν καί μᾶς διχάζουν. Ὁ Κρισναμούρτι ἀναφέρει κάπου «ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῶν σκέψεων του». Αὐτό πού συνηθως ὀνομάζουμε προσωπικότητα ἡ ἐγώ ἀντιπροσωπεύει καί ἐκφράζει τόν σκεπτόμενο ἄνθρωπο. Ἐδῶ θά πρέπει νά διευκρινίσουμε, ὅτι τό ἐγώ καί ἡ σκέψις φαινομενικά ξεχωρίζουν μεταξύ τους, στήν πραγματικότητα ὅμως ταυτίζονται καί ἐνοποιοῦνται. Τό ἐγώ πάντοτε ἀντανakλά καί προβάλλει τίς σκέψεις πού κάνουμε καί οἱ σκέψεις ἀντιπροσωπεύουν σάν συνισταμένα τό ἐγώ. Αὐτές εἶναι κείνες πού τό ἐπηρεάζουν, τό διαμορφώνουν, καί τό χρωματίζουν μέ διάφορες ἀποχρώσεις.

Τό νοητικό σῶμα, αὐτός ὁ εὐαίσθητος καί λεπτός φορέας τοῦ ἀνθρώπου, πού οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ὀνόμαζαν ἡγεμόνα, ἔδωσε τήν ὑπεροχή καί τό προβάδισμα εἰς αὐτόν ἐναντι τῶν ἄλλων πλασμάτων τῆς δημιουργίας.

Ἡ λειτουργία τοῦ σώματος αὐτοῦ ἄρχισε μέ τήν συμβολική βρώση τοῦ καρπού τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ. Ἡ δύναμις καί ὑπεροχή τοῦ ἀνθρώπου στόν ἐπίγειο κόσμο ἐξαρτάται ἄμεσα ἀπό τό νοητικό του σῶμα, διότι μέ αὐτό δομεῖ τίς μορφές σκέψεις πού ἐνισχύουν καί βελτιώνουν τήν ποιότητα τῆς ζωῆς του. Στά ζῶα πού καθοδηγοῦνται ἀπό τό ἐνστικτο, τό σῶμα αὐτό εἶναι σε λανθάνουσα κατάσταση. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ζοῦμε σέ μία δύσκολη ἐποχή ἀλληλοσυγκρουόμενων σκέψεων καί ἰδεῶν. Ὁ παραλογισμός καί ἡ σύγχυσις εἶναι τά κύρια χαρακτηριστικά τῶν

άνθρώπων της εποχής μας. Γι' αυτό και οι νοητικές αρρώστιες έχουν όπως ξέρετε αυξηθεί επικίνδυνα. Τό λεγόμενο πνεύμα της εποχής διαμορφώνεται από τις ίδιες μας τις σκέψεις. Οι σκέψεις αυτές πού βασίζονται κατά κανόνα σέ έξωτερικά κριτήρια δέν μπορούν νά είσχωρήσουν στην βαθύτερη όψη τών πραγμάτων.

Αυτές είναι κείνες πού δημιουργούν κάθε φορά εις τούς ανθρώπους τις ψευδαισθήσεις, τούς φόβους και την άβεβαιοτητα για την αύριο. Οι σκέψεις αυτές μαζί μέ τόν παράγοντα της φαντασίας πλάθουν και δημιουργούν τις ζοφερές άπατηλές εικόνες πού μαυρίζουν την ζωή μας. Για ν' αλλάξει η σημερινή ζωή του ανθρώπου, για ν' έλευθερωθεί από την άπαισιοδοξία και τούς φόβους πού του έχουν κάνει την ζωή κόλαση, όφειλει κατά την γνώμη μου νά κάνει μία ανακατάταξη τών σκέψεών του. Τό μυστικό της άποκαταστάσεως και ίσορροπίας είναι τό νοητικό στοιχείο γι' αυτό και οι μοναχοί Βουδιστές προσπαθούν και άσκοούνται ν' άποβάλλουν τά κατασκευάσματα του νοϋ όπως τά όνομάζουν, δηλαδή τις διάφορες μορφές-σκέψεις πού από αιώνες αιώνων έχουν συσσωρευθεί μέσα μας.

Μέ την όμιλία αυτή άδελφοί μου πού πραγματεύεται τό ρόλο πού παιζουν οι σκέψεις στη ζωή μας, σάς μεταφέρω ένα μήνυμα έλπίδας και αισιοδοξίας. Πιστεύω ότι ό άνθρωπος είναι σε θέση και μπορεί μέ όρισμένες προϋποθέσεις νά μεταμορφώσει τη ζωή του, αλλάζοντας τις σκέψεις του, δηλαδή τό περιεχόμενο της συνειδησεώς το. Ό ήθικός και πνευματικός χειμώνας μέσα στον όποιον ζούμε, δέν είναι αιώνιος· η άνοιξη πλησιάζει και μπορούμε με λίγη προσπάθεια νά την έπισπεύσουμε. Εάν οι άνθρωποι μπορούσαν πραγματικά νά καταλάβουν και γνωρίσουν την δύναμη πού περικλείουν οι σκέψεις, θά ήταν εύκολο τότε νά μεταμορφώσουν όλόκληρη την ζωή τους. Έχει ειπωθεί σέ όμιλία από τόν Χρ. Καμαρωτάκη «ότι τό νά σκέπτεται κανείς δυνατά είναι σαν νά ένεργεί». Επίσης ότι «η σκέψις είναι μία πράξις λεπτής μορφής πού έπηρεάζει αισθητά τόν κόσμο εις τόν όποιον ζούμε και ύπάρχουμε». Χωρίς ύπερβολή οι σκέψεις αποτελούν τις μυστικές δυνάμεις πού κυβερνούν τόν κόσμο. Ό γνωστός άμερικανός ψυχολόγος Μάρντεν εις τό βιβλίο του «Τά θαύματα της σκέψεως», αναφέρει μεταξύ άλλων, πως «ό,τι ό σκεπτόμενος άνθρωπος, πιστεύει και έπιθυμεί πραγματικά, τό άποκτά». Και συνεχίζει «οι έμπεισεις του νοϋ μας και οι έπιθυμίες της καρδιάς μας, είναι οι προφητείες και οι πρόδρομοι τών πραγμάτων πού μπορούν νά γίνουν πραγματικότητες εις τό έγγύς μέλ-

λον. Αυτό πού ποθοῦμε μέ ὅλη τήν δύναμη νά τό φτάσουμε, τείνει νά γίνει μιά πραγματικότης. Τό ιδεῶδες μας εἶναι μιά σκιαγραφία πού προηγείται τῆς πραγματοποιήσεως. Ὁ γλύπτης ξέρει πῶς τό ιδεῶδες του εἶναι ἡ προφητεία πού θά ἐκδηλωθεῖ χαραγμένη στό μάρμαρο». Ὅταν ἀρχίσουμε νά ἐπιθυμοῦμε ἕνα πρᾶγμα μέ ὅλο μας τό εἶναι, σχηματίζουμε ἕνα νοερό δεσμό ανάμεσα σ' αὐτό τό πρᾶγμα καί τόν ἑαυτό μας. Εἶναι σάν νά κατασκευάζουμε ἀποκρύφως ἕναν ὀμφάλιο λῶρο πού μᾶς συνδέει καί ἐνοποιεῖ.

Ὁ Μάρντεν μᾶς συμβουλεύει «νά μήν δίδουμε προσοχή στό ὑλικό μέρος τῆς ζωῆς μας. Πρέπει νά μάθουμε νά ζοῦμε νοερά στό ιδεῶδες πού θέλουμε νά τό δοῦμε νά πραγματοποιεῖται». Ζώντας μέσα σ' ἕνα ἀνώτερο ἰδανικό εξασφαλίζουμε ὅλες τίς ἀτέλειες, διανοητικές καί ἠθικές. Ἐάν σκεπτόμεθα καί ἐπιθυμοῦμε νά παραμεινουμε νέοι καί ὠραῖοι, νά νοιώθουμε ὅ,τι πράγματι εἴμαστε, καί νά μήν στοχαζόμεθα ποτέ τά γερατειά, ποτέ τήν παρακμή καί τήν ἀσχήμια, γιατί μέσα στό ιδεῶδες ὅλα εἶναι νέα καί ὠραῖα καί δέν ὑπάρχει θέση γιά τά γερατειά οὔτε γιά τήν ἀσχήμια».

Ἐπίσης θά ἠθελα νά πῶ, ὅτι τά χρόνια πολλές φορές δέν παίζουν τόσο ρόλο ὅσο φανταζόμεθα. Ὑπάρχουν ἀνθρωποι προχωρημένης ἡλικίας πού ἔχουν τόσο νεανική ψυχή, τόσο νεανικά καί ζωντανά ἐνδιαφέροντα, πού αὐτά ἀκτινοβολοῦν στό πρόσωπο, στά μάτια πού λάμπουν γεμάτα ἀγάπη καί ἐξυπνάδα, στά χεῖλια πού χαμογελοῦν. Ἡ θέληση, ἡ ἀγάπη καί ἡ σκέψη συνεργάζονται καί πλάθουν σάν ζύμη τήν φυσική ὕλη.

Ἐπί τοῦ προκειμένου ἕνα κείμενο ἐσωτερικό ἀναφέρει τά ἐξῆς: «Γερατειά δέν ὑπάρχουν. Μέ τή σκέψη πού κάνουμε τά προκαλοῦμε καί ἐρχονται καί μᾶς καταλαμβάνουν». Ἐπομένως μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἡ νοσηρή σκέψις εἶναι ἡ αἰτία ὅλων τῶν κακῶν πού μᾶς περιβάλλουν. Κάπου ἄλλου ὁ Μάρντεν μᾶς λέγει «Πολλοί ἀπό τούς ἡλικιωμένους ἀνθρώπους ὅπως γνωρίζετε, εἶναι γεμάτοι ὑγεία καί ζωντάνια· ταξιδεύουν σ' ὅλο τόν κόσμο καί διαπνέονται ἀπό ἐνθουσιασμό, πίστη καί ἰδανικά». Τό μυστικό λοιπόν πού ἀπώθει, ἀπομακρύνει τά γερατειά καί τήν ἀνία εἶναι τά ἔντονα ἐνδιαφέροντα, οἱ εὐγενικές ἀπασχολήσεις, καί πάνω ἀπ' ὅλα ἡ πνευματικότης, ἡ ἀγάπη καί ἡ ἀνθρωπιά. Κατά τόν Μάρντεν, τό ιδεῶδες κρατεῖ διαρκῶς μπροστά μας τό σχέδιο τῆς τελειότητος πού ἐπιζητοῦμε. Μεγαλώνει ἐπίσης τήν πίστη μας γιά τήν θεία καταγωγή μας καί γιά τήν ὀριστική τελειοποίηση, γιατί μᾶς δίνει τό θέαμα αὐτοῦ πού μας ἀνήκει. Ἡ συνήθεια νά

σκεπτόμεθα τὰ πράγματα ὅπως τὰ ἐπιθυμοῦμε, ἢ ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι, καὶ νὰ διακηρύτουμε ὅτι εἶμαστε ἱκανοὶ νὰ τὰ πραγματοποιοῦμε, σχηματίζει τὸ πρόπλασμα πού πάνω του θὰ ἐργασθεῖ ἡ ζωὴ. Νὰ ἔχετε πάντοτε στὸν νοῦ σας τί ἄνθρωπος θέλετε νὰ εἴστε. Ταυτόχρονα νὰ πιστεύετε καὶ νὰ τὸ θέλετε καὶ ἀποδιώξατε κάθε ἰδέα ἀρρώστιας καὶ κατωτερότητας. Αὐτὸ πού ὀνομάζουμε συναίσθημα μειονεκτικότητος ὅπως λέγει ὁ Ἄντλερ «Μὴν ἀφήνετε ποτέ νὰ σας καταβάλλει ἡ ἰδέα πὼς εἴστε ἀδύναμοι ἢ πὼς ἔχετε ἐλαττώματα ἢ ἐλλείψεις». Θὰ ἤθελα ἐδῶ νὰ προσθῆσω, ὅτι ἡ σκέψις μᾶς συμβάλλει ἀποτελεσματικά στὴν μείωση ἢ τὴν αὔξηση αὐτῶν τῶν ψυχολογικῶν καταστάσεων. Ἐνα ρητὸ πού ἀποδίδεται στοὺς ἀποκρυφιστὲς λέγει «Ὅπου ἡ σκέψις, ἐκεῖ καὶ ἡ δύναμις».

Βέβαια πρέπει νὰχοῦμε τὸ «Γνώθι σ' αὐτόν» πρέπει νὰ βλέπουμε μὲ βαθιὰ κατανόηση τίς ἀδυναμίες καὶ τὰ ἐλαττώματά μας. Νὰ τὰ βλέπουμε καὶ νὰ τὰ φωτίζουμε καὶ ὄχι νὰ καταθλιβόμεθα ἀπ' αὐτά. «Νὰ μὴν καρφώνεται ἡ σκέψις μας πάνω σ' αὐτὰ με νοσηρὸ τρόπο καὶ ἄγονες τύψεις πού κατατρῶγουν τὴν ψυχικὴ μας υγεία ἢ νὰ ἀπελπιζόμαστε γιατί ἔτυχε νὰ τὰ ἔχουμε. Νὰ σκεπτόμεθα πὼς τὰ ἐλαττώματά μας, καὶ οἱ ἀδυναμίες μας δὲν ἔμαστε ἐμεῖς, ἀλλὰ ὁ ψευτικὸς ἑαυτὸς μας, καὶ ὅτι μπορούμε μὲ λίγη ὑπομονή νὰ τὸν διορθώσουμε. Νὰ ἔχουμε τὴν σκέψη μας διαρκῶς στὸ φῶς καὶ ὄχι στος σκοτάδι». Καὶ συνεχίζει: «Κρατεῖστε σταθερὰ τὸ ἰδεῶδες σας καὶ πολεμῆστε μὲ ὅλες σας τίς δυνάμεις νὰ τὸ ἐπιτύχετε. Ἐτσι θὰ μπορέσετε νὰ τὸ φθάσετε».

Ἡ Ἄννι Μπέζαντ μᾶς λέγει, πὼς ἅμα βλέπουμε νὰ ἔχουμε ἓνα ἐλάττωμα, ἀμέσως νὰ σκεπτόμαστε τὸ ἀντίθετό του· καὶ ὁ Κρισναμούρτι μᾶς συμβουλεῖ νὰ μὴν κάνουμε διαφυγές, ἀλλὰ νὰ βλέπουμε τὰ ἐλαττώματά μας καθαρὰ, νὰ τὰ παρατηροῦμε βαθιὰ καὶ ἤρεμα. Ἄς στρέψουμε μὲ ἐνδιαφέρον καὶ προσοχὴ στὸν ἑαυτὸν μας καὶ ἄς παρατηρήσουμε τὸ ἐγώ, τὸν κατώτερο ἑαυτὸν μας, διότι αὐτὸς καὶ οὐδεὶς ἄλλος εἶναι ἡ αἰτία ὄλων τῶν ἐλαττωμάτων καὶ ἐπιθυμιῶν. Συνειδητοποιοῦντες αὐτὴν τὴν ἀλήθεια συμβάλλουμε οὐσιαστικά στὴν ἀναμόρφωση τῆς ὑποστάσεώς μας. Ἐνισχύουμε τὴ δύναμη τῆς πίστεως πού κάνει, ὅπως μᾶς λέγουν οἱ ἀποκρυφιστὲς, τ' ἀδύνατα, δυνατά.

Ὁ Μάρντεν λέγει ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἐξῆς: «Υπάρχει μεγάλη δύναμη στὴν πίστη, τόση πού νὰ πραγματοποιήσει τίς ἀνώτερες ἐπιθυμίες σας καὶ τ' ὄνειρά σας». «Τίποτα δὲν βοηθεῖ τόσο, ὅσο τὸ νὰ πιστεύουμε ὅτι τὰ πράγματα θὰ γυρίσουν στὸ καλύτερο καὶ ποτέ πρὸς τὸ χειρότερο». Δὲν ὑπάρχει τίποτε πού νὰ δίνει περισ-

σότερο θάρρος από την αισιόδοξη αυτή συνήθεια, στό νά πιστεύει κανείς μέ σταθερή βεβαιότητα στό καλό».

Πιστέψατε μέ ὅλη τήν καρδιά σας, ὅτι εἶστε ἱκανοί νά κάνετε αὐτό πού πρέπει νά κάνετε. Ἔτσι θά δώσετε εἰς τόν ἑαυτόν σας αὐτοπεποίθηση καί ἐμπιστοσύνη, τά στοιχεῖα μέ τά ὁποῖα ἀναπτύσσεται ἡ πρωτοβουλία καί ἡ δράση. «Ποτέ μήν ἀφήνετε τήν ἀμφιβολία νά μπεῖ μέσα σας νά σᾶς ἀποθαρρύνει. Νά μήν κρατᾶτε παρά ἀνώτερες ἰδέες καί νά εἶστε ἀποφασισμένοι νά τίς πραγματοποιήσετε». Στείλατε μακριά σας κάθε κακή ἢ ἀποθαρρυντική ἰδέα, κάθε τί πού θά μπορούσε νά σᾶς κάνει νά πιστέψετε στήν ἀποτυχία ἢ στήν δυστυχία καί τήν καταστροφή». Δέν ἔχει σημασία αὐτό πού φαίνεστε ὅτι εἶστε σήμερα. Γιατί αὐτό μπορεί νά μεταβληθεῖ ἐάν τό θελήσετε μέ θέρμη. «Γι' αὐτό ἡ προσπάθειά σας ἄς εἶναι πάντα αισιόδοξη καί νᾶστε βέβαιοι πῶς θά φτάσετε στόν σκοπό πού ἐπιδιώκετε. Θά μείνετε κατάπληκτοι νά δεῖτε πόσο θ' ἀναπτυχθοῦν οἱ ἰδιότητές σας καί πόσο ὅλη ἡ ὑπαρξή σας θά προοδεύσει».

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀποκτήσει τή συνήθεια νά ἔχει συνεχεῖς, εὐθυμες, εὐτυχισμένες καί ἐνθαρρυντικές σκέψεις, τότε δέν θά μπορεί πιά νά ἔχει καί νά διατηρεῖ ἄλλες ἀντίθετες». Πόσο, ἀλήθεια, θ' ἄλλαζε ὁ κόσμος, ἂν τά παιδιά μας ἀποκτοῦσαν τήν εὐεργετική αὐτή συνήθεια».

Μόνον ἔτσι ἡ ψυχὴ θά μπορούσε ν' ἀποδώσει τό μέγιστο ὄριο τῶν δυνάμεων της. Νά πιστεύουμε γιά τό μέλλον, ὅ,τι τό καλύτερο μπορεί νά μᾶς ἀποδώσει. Κατά τούς ἀποκρυφιστές, «ὅ,τι προσπαθοῦμε νά ἐκφράσουμε μέ δύναμη, τείνει νά πραγματοποιηθεῖ ὅσο καί ἂν στήν ἀρχὴ φαίνεται δύσκολο καί ἀκατόρθωτο». Νά βλέπουμε μπροστά μας διαρκῶς τό ἰδεῶδες μας ζωντανό, σάν νά ἔχει ἤδη πραγματοποιηθεῖ. Τέλεια υγεία, εὐτυχία, καλό χαρακτήρα, ἐπιτυχία στήν ζωὴ κ.λ.π. Πάνω σ' αὐτά θά ἤθελα νά προσθέσω λίγα λόγια. Ἴσως μου πεῖτε πῶς τό Κάρμα μας μπορεί νά εἶναι ἀντίθετο, πῶς μπορεί οἱ παλιές μας ἀπό ἄλλες ζωές κακίες πράξεις καί σκέψεις νά προκάλεσαν τήν σημερινή μας ἀρρώστεια, φτώχεια, δυστυχία κλπ. Ἀλλά ὅπως λέγει ὁ Κρισναμούρτι, ἡ ἀληθινή φώτιση τῆς ψυχῆς μπορεί σε μιά στιγμή ἀκόμη νά διαλύσει τό κακό μας Κάρμα. Γιατί ὅπως ἐλέχθη καί πάρα πάνω, ὅπου ὑπάρχει φῶς, δέν μπορεί νά ὑπάρχει σκοτάδι. Ὅπου ὑπάρχει ἄρμονία καί τάξη δέν μπορεί νά ὑπάρχει ἀταξία καί δυσαρμονία. Καί τό κακό Κάρμα εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῶν σκέψεων, συναισθημάτων καί πράξεων τῆς προσωπικότητος, τοῦ ὑλικοῦ ἀνθρώπου.

“Ας θελήσουμε με τό φῶς τῆς ψυχῆς μας, με τὴν κατανόηση τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς μας νὰ τό ξεπεράσουμε, νὰ τό διαλύσουμε.

Ὁ Μάρντεν μᾶς λέγει ὅτι ἡ ἔντονη ἐπιθυμία εἶναι μία δύναμις ἰσχυρά. Κι’ ἓνας Ἰνδὸς διδάσκαλος ἐπ’ αὐτοῦ προσθέτει «Ὅ,τι θέλεις καὶ ἐπιθυμεῖς μπορείς», γιατί ὅπως εἶπαμε καὶ στὴν ἀρχὴ ἡ θέληση στό πνευματικὸ ἐπίπεδο εἶναι ἐκδήλωση τοῦ δημιουργικοῦ λόγου. Καὶ ὅπως ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ὅρια, ἔτσι καὶ ἡ θέληση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἄνευ ὁρίων. “Ας ξυπνήσουμε λοιπὸν μέσα μας τὴν ἀπεριόριστη θεϊκὴ αὐτὴ δύναμη πού σήμερα σχεδὸν κοιμάται ἀκόμα. Ἀπὸ μᾶς τους ἰδίους ἐξαρτᾶται τὸ ἔργο αὐτό, ἀπὸ τὴ συνεχὴ μας ἔντονη προσπάθεια καὶ ἐξάσκηση, ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰ ἐπιθυμία μας. Ἀλλὰ νὰ τὴν ξυπνοῦμε καὶ νὰ τὴν μεταχειριζόμαστε πάντα γιὰ τό καλό, γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἄνοδο, γιὰ τὴν ἀνέλιξη. Γιατί ἀλλοίμονό μας ἂν μεταχειριστοῦμε τὴν μεταμορφωτικὴ αὐτὴ δύναμη γιὰ ἀρνητικούς καὶ ἀντιπροοδευτικούς σκοπούς. Ἀλλοίμονό μας ἂν πᾶμε ἀντίθετα πρὸς τίς βουλές τοῦ Θεοῦ σχεδίου. Γιατί τότε τ’ ἀποτελέσματα τοῦ Κάρμα μας θάνα πολύ ὀδυνηρά γιὰ μας. Ὁ Μάρντεν μᾶς λέγει ὅτι διαρκῶς μεγαλώνουμε ἢ μικραίνουμε τὴ δύναμή μας με τό εἶδος καὶ τὴν ποιότητα τῶν σκέψεων, τῶν συγκινήσεων καὶ τῶν ἰδανικῶν μας.

Ἐάν μαθαίναμε νὰ βλέπουμε τοῦ ἑαυτοῦς μας τέλειους, ὅπως τέλειος εἶναι καὶ ὁ οὐράνιος πατέρας μας, τότε ἡ ζωὴ μας θ’ ἄλλαζε πραγματικά, διότι θά ἀντανakλούσαμε τὴν τελειότητα καὶ θά γινόμαστε ὑγιεῖς, γιατί ἡ δύναμις αὐτὴ καὶ θεραπεύει καὶ δυναμώνει καὶ ζωοποιεῖ. Δὲν πρέπει νὰ σκέπτεσθε καὶ νὰ λέτε παρὰ ἐκεῖνο πού θέλετε νὰ εἶναι ἀληθινό. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι πού παραπονοῦνται συνεχῶς καὶ λέγουν ὅτι εἶναι κουρασμένοι, δυστυχεῖς, ἄτυχοι καὶ ἀνήμποροι, προσελκύουν τό ρεῦμα τῆς κακῆς μοίρας πού ἐρχεται νὰ τὰ πραγματοποιήσει. Ἐάν λοιπὸν νοερῶς αισθάνονται ἀδύνατοι, ἀπαισιόδοξοι καὶ δυστυχεῖς θά παραμείνουν ἀναγκαστικά σ’ αὐτὴ τὴν κατάσταση χωρὶς ἐλπίδα ἀλλαγῆς. Γιατί πρέπει νὰ καταλάβουμε ὅτι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι κατασκευάζουμε τὴν αἴθουσα τῆς φυλακῆς μας. «Γι’ αὐτό ἄς διώξουμε γιὰ πάντα αὐτές τίς διανοητικές εἰκόνες καὶ μορφές πού εἶναι ἐχθρὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐτυχίας μας». Μὴ παραδεχθεῖτε οὔτε λεπτό ὅτι εἶστε ἄρρωστοι, ἀδύναμοι καὶ ἀπογοητευμένοι· γιατί ἅμα σκέπτεσθε ἔτσι ἐνισχύετε τίς δυνάμεις τῆς αὐτοκαταστροφῆς».

“Ας μὴ λησμονοῦμε αὐτό πού εἶπε ὁ Κρισναμούρτι! Ὅτι τό νὰ σκεπτόμεθα συνεχῶς ὅτι ὁ ἑαυτός μας εἶναι ἰκανός νὰ ἐκτελέσει

τόν θεϊκό προορισμό του, μᾶς δίνει μιὰ ἀκλόνητη πεποίθηση, μιὰ θαυμάσια δύναμη, μιὰ διαρκή ενθάρρυνση. Ὁ Μάρντεν μᾶς λέγει καί πάλι «Ἐάν θέλετε νά προοδεύσετε σ' ἓναν ὁποιοδήποτε κλάδο, πρέπει μέ ὄλη σας τή δύναμη νά κατευθύνετε τίς σκέψεις σας πρὸς αὐτήν τήν κατεύθυνση. Συγκεντρώσατέ τίς μέχρις ὄτου αἰσθανθεῖτε ὅτι σᾶς ἀνυψώνουν καί ὅτι τίς βλέπετε νά πραγματοποιοῦνται στήν ζωὴ μας. Ἡ σφαλερὴ σκέψη κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀδύνατο, ἀτελή, ἄσωτο καί νοσηρό. Ἄμα ἡ σκέψη ἀλλάξει, ἄμα γίνει ὀρθή σκέψη, ὁ ἄνθρωπος αὐτός θ' ἀλλάξει οὐσιαστικά καί θά γίνει ἓνας ἰδεώδης ἄνθρωπος». Καί ἐπ' αὐτοῦ θά προσθέσω πὼς αὐτὴ ἡ λανθασμένη σκέψη, πού ἐξυπηρετεῖ πάντα τὴν ἐγωϊστικὴ ἐπιθυμία μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες, προκάλεσε τίς κακὲς πράξεις καί κατὰ συνέπεια τὸ κακό μας Κάρμα. Ἄμα λοιπόν, ἡ σκέψη ἀλλάξει ὡς τὸ βᾶθος της, ἄμα γίνει διαυγής καί φωτισμένη σκέψη, πού ἐξυπηρετεῖ τὴν ἀρετὴ καί τὴν ἀγάπη, τότε καί τὸ Κάρμα θ' ἀλλάξει. Τὸ ἰδεώδες γράφει ὁ Μάρντεν «εἶναι ὁ ἀπαράμιλλος γλύπτης τῶν χαρακτήρων». Ἐχει μεγάλη ἐπίδραση στήν κατεύθυνσὴ τῆς ζωῆς. Οἱ σκέψεις, τὰ διάφορα συναισθήματα καί ἐπιθυμίες εἶναι αὐτὰ πού κυριαρχοῦν πάνω μας καί μᾶς ἐξουσιάζουν. Γι' αὐτὸ πρέπει νά τὰ ἐπιβλέπουμε καί κατευθύνουμε κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο.

Πάρτε ἐνδομύχως τὴν ἀπόφαση τώρα, οἱ σκέψεις σας, καί οἱ ἐπιθυμίες σας νά μὴν εἶναι ποτέ ταπεινές, ἐγωϊστικὲς καί πὼς ὅ,τι κάνετε νάναί ἀλτροῦστικό, γεμᾶτο ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη καί τελειότητα. Ἡ συνεχὴς αὐτὴ προσπάθεια τῆς ψυχῆς γιὰ τὴν πραγματοποίηση μεγάλων πραγμάτων ἐπιδρᾷ ἀποφασιστικά πάνω στὴ ζωὴ μας καί τὴν ἀνυψώνει σὲ ἀνώτερα ἐπίπεδα. Ἡ ζωὴ μας τρέφεται μέ ἐλπιδοφόρες σκέψεις. Ἐπίκαιροι ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ στίχοι ἐνός ποιητοῦ. «Χωρὶς χαρὲς μπορεῖ νά ζεῖ κανεὶς. Δίχως ἐπιθυμίες καί ἐλπίδες ὄχι». Ἐπίσης ἡ πίστη βλέπει πρὸς τὰ ἐμπρός καί παρατηρεῖ πράγματα πού τὰ φυσικὰ μάτια μας δὲν μποροῦν νά δοῦν. Ἡ πίστη ὑλοποιεῖ αὐτὰ πού ἐπιθυμοῦμε καί ἐλπίζουμε. Εἶναι τὸ σκίτσο τῆς εἰκόνας, ἡ πραγματικὴ ὕλη καί ὄχι ἀπλῶς ἡ διανοητικὴ τῆς ἀναπαράστασης. Δηλαδή διὰ τῆς πίστεως ὑλοποιοῦμε καί πραγματοποιοῦμε, δὲν πλάθουμε ἀπλῶς διανοητικὲς εἰκόνας. Ὑπάρχει κάτι πίσω ἀπὸ τὴν πίστη, πίσω ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, πίσω ἀπὸ τίς βαθιὲς ἐπιθυμίες τῆς καρδιᾶς μας. Ὑπάρχει μιὰ πραγματικότης ἐν τῷ γίνεσθαι. Αὐτὸ πού ἐπιθυμοῦμε ἐπίμονα καί σταθερά, μέ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου θά πραγματοποιηθεῖ. «Ἄς τὸ σκεφθοῦμε αὐτὸ πιο πολὺ. Ὅταν λέμε ὅτι ἐπιθυμοῦμε σταθερά, ἐννοοῦμε χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις, δίχως φό-

βους και άνησυχίες, αλλά μέ άκλόνητη ήρεμη βεβαιότητα για την έπιτυχία». Βέβαια όπως είπαμε και πιό πάνω, ή έπιτυχία πρέπει νάναι για την άνοδο, για την άληθινή εύτυχία για την πρόοδο και έξέλιξη του άνθρώπου. Και ή βεβαιότητα αυτή είναι πίστη. Και ή πίστη, όπως λέγουν τά Εύαγγέλια, μετακινεί και όρη. Δυστυχώς κανένας μας δέν έχει τό είδος της πίστεως αυτής. Γιατί άν είχαμε τη Χριστιανική αυτή άρετή, τή θεϊκιά αυτή δύναμη πού μεταστοιχειώννει την ύλη, θά μπορούσαμε νά θεραπεύσουμε και τίς λεγόμενες άνιάτες άρρώστιες. «Τό ρεύμα τών σκέψεων σας πρέπει νά προσανατολίζεται πρός τόν σκοπόν της ζωής πού χαράξατε». Τά μεγάλα θαύματα του πολιτισμού έγιναν από τή βαθειά συγκεντρωμένη σκέψη. Νά ζείτε περιμένοντας καλύτερα πράγματα, μέ τήν πεποίθηση πώς οι όρθές προσπάθειες και οι άγώνες σας για νά φτάσετε στόν σκοπό σας θά φερουν κάτι τό μεγάλο και ώραίο στή ζωή σας. Νά έχετε τήν πεποίθηση ότι θά προοδεύσετε συνέχεια, ότι όλοένα θά έπιτυγχάνετε τό πιό καλύτερο και τό πιό ύψηλό. Πολλοί νομίζουν ότι είναι επικίνδυνο ν' άφήνουν τόν έαυτό τους νά πλέκει όνειρα της φαντασίας τους γιατί αυτό τούς κάνει λιγότερο πρακτικούς. Και όμως ή δημιουργική φαντασία είναι ιερή όπως είναι ιερές και τόσες άλλες ιδιότητες του άνθρώπου. Η Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάσκυ στό βιβλίο της «Τά πρώτα βήματα στόν άποκρυφισμό» γράφει ότι τό πρώτο βήμα του μαθητού είναι τό στοιχείο της φαντασίας. Η φαντασία λέγει ό Μάρντεν μās κάνει ικανούς νά ζούμε μέσα στό ιδεώδες, άκόμα και όταν είμαστε ύποχρεωμένοι νά ζούμε μέσα σ' ένα άσχημο και δυσάρεστο περιβάλλον. Η φαντασία μās βοηθά νά δούμε τίς θαυμάσιες πραγματικότητες πού μās περιμένουν. Τό νά κτιζει κανείς στόν άέρα δέν πρέπει νά θεωρείται σάν κάτι τό άνώφελο. Αρχίζουμε νά κτιζουμε μέσα στό ύποσυνειδητό μας, έπειτα του δίνουμε σώμα μέ τήν έπιθυμία μας και τέλος μέ τήν πράξη καταλήγει στήν πραγμάτωση και ολοκλήρωση. "Ό,τι έχουν κατά καιρούς κατορθώσει οι άνθρωποι πρώτα τό φαντάστηκαν. Πρώτα τό σχεδιάσανε νοερά. Οι μεμημένοι διδάσκαλοι του παρελθόντος μās λέγουν ότι «Τό λογικό όνειρο είναι δημιουργικό». Πραγματοποιεί τήν έπιθυμία και κάθε τί πού τό έλπίζουμε. Άς σταματήσουμε όμως για λίγο και άς σκεφτούμε πάνω στά λεχθέντα ενός Θεόσοφου.

«Η φαντασία είναι και ζωντανή έντονη σκέψη και όραματισμός» διότι βλέπει αυτά που τά αισθητήρια όργανά μας και ή πεζή λογική μας δέν μπορούν νά δούν. Ανασύρει τά πέπλα του στενού όρίζοντα πού μās άπομακρύνουν τό θαυμάσιο θέαμα της

φύσεως, διότι έχει την ικανότητα να αισθάνεται. Βγαίνει από τόν όρατό κόσμο πού μᾶς περιβάλλει, καί άνοίγει τόν δρόμο τοῦ όραματισμοῦ καί τῆς ένοράσεως.

Ὁ Μάρντεν στήν προκειμένη περίπτωση μᾶς συνιστᾶ: «Έάν θέλουμε νά επιτύχουμε κάτι, νά τό όραματιζόμαστε πώς έχει γίνει». Επίσης «Όταν θέλουμε νά βοηθήσουμε έναν άρρωστο νά τόν βλέπουμε νοερά πώς βρίσκεται σέ τέλεια ύγεια». Τό κάθε τί πού μᾶς συμβαίνει στή ζωή πρῶτα πέρασε στόν νοῦ μας σάν σκέψη ἢ φαντασία. Οί βλέψεις μας εἶναι τό σχέδιο τοῦ πιθανοῦ οικοδομήματος τῆς ζωῆς μας. Αλλά θά μείνουν άπλῶς σχέδια αν δέν καταβάλλουμε άρκετή προσπάθεια γιά νά τά μεταβάλουμε σε πραγματικότητα, ὅπως τά σχέδια τοῦ αρχιτέκτονα θά έμεναν κοινά σχεδιογραφήματα έάν ὁ έργολάβος δέν ανέλαμβάνε νά τά υλοποιήσει. Σ' ὅλες τίς εποχές από τήν αρχαιότητα μέχρι σήμερα οί άνθρωποι πού έκαναν μεγάλα έργα υπῆρξαν όραματιστές. Αυτό πού έκτελοῦσαν τό κατάφεραν χάρις στήν ένεργητικότητα τους καί στήν έπιμονή τους ν' ακολουθήσουν τό ιδεῶδες πού εἶχαν χαράξει. Κρατήθηκαν στό όνειρό τους καί άγωνίσθηκαν γιά νά τό πραγματοποιήσουν. Μήν έγκαταλείπετε λοιπόν τά όνειρά σας πού από πρῖν σᾶς φαίνονται άπραγματοποιητά. Μέ θέληση καί έπιμονή θά τά κάνετε άληθινά. Νά ζητε νοερώς μέσα σέ μιάν άτμόσφαιρα πού νά ξυπνᾶ τίς έμπνεύσεις σας. Νά διαβάζετε καί μελετᾶτε βιβλία πού νά τονώνουν καί ενισχύουν τήν θέλησή σας. Νά συνδέεστε μέ άτομα πού έχουν πραγματοποιήσει αυτό πού θέλετε νά επιτύχετε καί σεις καί ν' ανακαλύψετε τό μυστικό πού τούς έκανε νά τό επιτύχουν.

Τό βράδυ πρῖν κοιμηθῆτε, συγκεντρωθῆτε γιά λίγο καί μέ ήρεμία σκεφθῆτε αυτό πού θέλετε νά επιτύχετε. Φαντασθῆτε πώς τό έχετε ήδη επιτύχει. Πρέπει νά γνωρίζετε ὅτι μέσα στήν φαντασία κρύβεται μιᾶ πραγματικότητα. Εἶναι ένα χάρισμα πού σᾶς κάνει νά διαβλέπετε μεγάλα πράγματα πού κρύβονται μέσα σας, πού σᾶς έξυψώνουν από τό όρατό στό άόρατο, από τό κατώτερο στό άνώτερο, από τό σκότος εἰς τό φῶς.

«Τό νά όραματιζέστε τόν παράδεισο τῆς ζωῆς λέγει ὁ Μάρντεν σᾶς έλευθερώνει από τήν άποθάρρυνση, από τά έλαττώματα, από τήν άποτυχία».

Δέν πρόκειται βέβαια γιά τά παράλογα καί εφήμερα όνειρα τῆς φαντασίας πού ανάβουν καί σβύνουν σέ μιᾶ στιγμή, αλλά γιά τίς λογικές πραγματικές καί ιερές έπιθυμίες τῆς ψυχῆς πού μᾶς θυμίζουν συνέχεια πώς ἡ ζωή μας μπορεί νά γίνει καλύτερη καί ὁμορφότερη, καί ὅτι καί μέσα από ένα κακό περιβάλλον μπορού-

κατά τόν άρχαίο μῦθο ἦτο ὁ θεός Ἥφαιστος, γιτί ὅταν ἔπεσε ἀπό τόν Ὀλυμπο στή Γῆ ἐκτύπησε τό πόδι του καί δέν εἶχε πλέον ἐδῶ στό περιβάλλον μας τήν εὐκινησία που εἶχε στήν οὐρανία πατρίδα του. Ὅ,τι θεϊκό, σάν κατέβει στή Γῆ κάτι χάνει ἀπό τή δύναμι του. Τό ἴδιο δέ σημαίνουν οἱ μεταμορφώσεις τοῦ Θεοῦ Διός, πού περιγράφει ἀλληγορικά ἡ Μυθολογία, ὅταν ἔρχεται ἐδῶ, κάτω στή Γῆ, γιά νά βοηθήσῃ τίς ἀγνές ψυχές. Τίς νύμφες. Γι' αὐτό μερικοί τοποθετοῦν στήν Κυλλοῦ-Πήρα τοῦ Ὑμηττοῦ τό πανάρχαιο Ἥφαιστειόν. Κατά τήν ἀρχαία παράδοσι, μέσα στή σακκούλα τοῦ θεοῦ Ἥφαιστου ἐνεκρύβοντο τά μυστικά τῶν Θεῶν.

Κατά μίαν ἀλλήν πανάρχαιη παράδοσι, πού ἔχει φθάσει στίς ἡμέρες μας, τό νερό τῆς Κυλλοῦ-Πήρας γιάτρευε τήν στειρότητα τῶν γυναικῶν. Ἀλληγορική ἀλήθεια. Γιάτρευε τήν στειροτητα, τήν ἀδράνεια, τῶν ψυχῶν. Ἄλλη ἔνδειξις αὐτή πῶς ἐκεῖ στήν σημερινή Καλλοπούλα, ἦταν πανάρχαιο κέντρο λατρείας.

Ἡ ὀνομασία πάλι τῆς Καισαριανῆς, καθῶς πολλοί λέγουν, εἶναι παραφθορά τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας τοῦ τόπου Σαισαρία. Σαισαρία, ὅμως, ἦταν τό ἀρχαίο ὄνομα τῆς Ἐλευσίνας. Προέρχεται ἀπό τό Σαίσάρα, πού κατά τόν μῦθο ἦτο ἱέρεια καί κόρη τοῦ Κελεοῦ, τοῦ μθικοῦ βασιλέως – ἱεροφάντου τῆς Ἐλευσίνας. Ἀδελφή τοῦ Τριπολέμου τοῦ μυσταγωγοῦ τῆς Ἐλευσίνας, πού ἦταν θεοδίδακτος, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἦταν θεά τῶν Μυστηρίων, ἡ Δήμητρα, τόν ἐδίδαξε, κατά τήν παράδοσι, πῶς καλλιεργοῦν τόν σίτο. Καί ἐκεῖνος μέ τή σειρά του ἔμαθε τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἐλευσίνας τήν καλλιέργεια τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου φυτοῦ-ἱεροῦ, γιὰτί ὑπῆρξε τό σύμβολο ὄχι μόνον τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐλευσίνας, ἀλλά ὄλων σχεδόν τῶν ἀρχαίων παραδόσεων, μαζί μέ τό φυτό τοῦ Διονύσου, τήν ἄμπελο. Συμβολικές καί ἀλληγορικές εἰκόνες πού στά χρόνια μας τίς πέρνουν κατά γράμμα καί τίς λερώνουν. Τῆς θεϊκῆς γεωργίας, τοῦ σίτου τῶν ψυχῶν (καί ὄχι τοῦ σταριοῦ, ἀπό τό ὅποιο κάνουν τό ψωμί πού τρώμε) ἦταν θεά ἡ Δήμητρα. Τῆς γεωργίας, τῆς καλλιεργείας, τῶν ἀγνῶν ψυχῶν στά Μυστήρια τῆς Ἐλευσίνας.

Ἡ Σαίσάρα εἶναι ἀκόμη ἀδελφή τοῦ Δημοφῶντος, ἐκείνου πού τόν ἔβαζε κάθε μέρα στή φωτιά ἡ θεά Δήμητρα, ὅταν ἦτο μικρός, γιά νά τόν κάμῃ ἀθάνατο, καθῶς λέγει ὁ μῦθος.

Ὁ Κελεός, καθῶς εἶπαμε, ἦταν ὁ βασιλιάς-ἱεροφάντης τῆς Ἐλευσίνας. Ὁ ἀνατολιστής Ν. Ἐλευθεριάδης, πού ἀναφέραμε, μᾶς λέγει στό βιβλίο του «Πελασγική Ἑλλάς», πῶς τό ὄνομα Κελεός ἔχει τήν ἴδια ρίζε μέ τό πελασγικό ρῆμα g.l.a., πού σημαίνει

ψήνω, μαυρίζω και ὅτι τὸ Κελεός, ἀπὸ τὸ Κελαινός, θά πῃ ὁ ψημένος ἀπὸ τὸν Ἥλιο, ὁ ἠλιοκαῆς. Μεταφοραϊκά, Κελεός, πρέπει νὰ δηλώνω ἐκεῖνον πού ἔχει καλές πνευματικές σχέσεις μὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Καί τέτοιος ἡμπορεῖ νὰ εἶναι ἓνας μυσταγωγός. Ἐκείνου τὰ πῖδια εἶχαν μαυρίσει ἀπὸ τὸν Ἥλιο, εἶχε ἡ ψυχὴ του γερές βάσεις ἠλιακές, πνευματικές..

Ἄπό κάτι λοιπόν τέτοιες ἐνδείξεις ἡμποροῦμε νὰ βγάλουμε πολλά πού δείχνουν τὴν πανάρχαιη πνευματικὴ δόξα τὸ Ὑμηττοῦ.

Ἄλλη ἐνδειξί, καθὼς εἶπαμε, εἶναι τὰ εὐρήματα στὸν Ὑμηττὸ ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, καθὼς καὶ ὅσα γράφει ὁ Παισαυνίας.

Ἄς πάρουμε, πρῶτα τὸν Παισαυνία. Καθὼς γράφει, ἐπάνω στὸν Ὑμηττὸ ἦταν στὰ χρόνια του τὸ ἄγαλμα τοῦ Ὑμηττίου Διὸς καὶ βωμοὶ τοῦ Ὀμβρίου Διὸς καὶ τοῦ Προπίου Ἀπόλλωνος. Ἄναφέρει ἀκόμη ὅτι στὸν δῆμο τῆς Φλύας καὶ στὸν δῆμο τοῦ Μυρρινουῦντος ὑπῆρχαν στὸν καιρὸ του βωμοὶ καὶ ναοὶ Θεῶν. Ἰδοὺ τὸ κείμενον:

«Φλυεῦσι δὲ εἰσι καὶ Μυρρινουσίος τοῖς μὲν Ἀπόλλωνος Διονυσιοδότου καὶ Ἀρτέμιδος Σελασφόρου βωμοί, Διονύσου τε Ἀνθίου καὶ Νυμφῶν Ἰσμηνίδων καὶ Γῆς, ἣν Μεγάλην Θεὸν ὀνομάζουσι· ναὸς δὲ ἕτερος ἔχει βωμούς Δῆμητρος Ἀνησιδώρας καὶ Διὸς Κτησίου καὶ Τιθρωνῆς Ἀθηνᾶς καὶ Κόρης Πρωτογόνης καὶ Σεμῶν ὀνομαζομένων Θεῶν· τὸ δὲ ἐν Μυρρινουῦντι ξόανον ἔστι Κολαινίδος».

Τώρα, πού ἦσαν ὅλα αὐτά; Τὸν δῆμο τῶν Φλυέων τοποθετοῦν ἄλλοι κοντὰ στό Χαλάνδρι, ἄλλοι κατὰ τὸ Κορωπί. Τῶν Μυρρινουσιῶν δὲ τὸν δῆμο τὸν θέλουν πλησίον τοῦ Πόρτο-Ράφτη. Χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι σχεδὸν τίποτε βέβαιον.

Καὶ τώρα λίγα λόγια γιὰ τὰ εὐρύματα τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς, πού κι' αὐτὰ προδίδουν, καθὼς εἶπαμε, τὴ συνέχεια σὶ ἱστορικὰ χρόνια τῆς θρυλούμενης προϊστορικῆς λατρείας τῶν Λυκομηδῶν στὸν Ὑμηττὸ.

Στὴν Καισαριανὴ ἡ ἐκκλησίαι πού εἶναι μέσα στὸν περιβόλο τοῦ μοναστηριοῦ εἶναι κτισμένη στὰ θεμέλια ἀρχαίου ναοῦ (συνηθισμένο πρᾶγμα) καὶ διάφορα κομμάτια ἀπὸ τὸν ναὸ φαίνονται στὰ τειχίσματα τῆς ἐκκλησίας. Στὸν περιβόλο πάλι ἔχουν μείνει μερικὲς κολῶνες ἀρχαῖες. Ἐκεῖ κοντὰ διακρίνεται καὶ ἓνα κυκλικὸ κτίσμα, διάφορα κομμάτια ἀρχαῖα μάρμαρα καὶ ἡ περίφημη στήλη τοῦ 4ου αἰῶνα μὲ ὀνόματα ἱεροφαντῶν δαδούχων καὶ ἄλλων ἀξίωματοῦχων τῆς λατρείας τῆς Ἐλευσίνας. Κάτι λοιπόν μᾶς

λέγει και η στήλη αυτή για την μνήμη στα ιστορικά χρόνια της πανάρχαιης λατρείας του Ύμμηττού.

Σε άνασκαφή που έγινε κοντά στο μοναστήρι της Καισαριανής, πριν από 40 χρόνια, βρέθηκαν διάφορα αρχαία κομμάτια από μάρμαρο και πήλινα είδη του 8ου ή του 7ου αιώνα. Καισαριανής έχουν φυλαχτή διάφορα εύρηματα αρχαία.

Στόν Άγιο Μάρκο επίσης, κοντά στη μονή της Καισαριανής, και στην εκκλησία της μονής του Άστεριου, πιο επάνω στόν Ύμμητό, διακρίνονται κομμάτια αρχαία που είναι τειχισμένα στις δύο αυτές εκκλησίες.

Στό διάσελο του Κυρωπιού, κοντά στόν Προφήτη Ηλία, έχει εύρεθη βωμός και θεμέλια αρχαίου ναού της εποχής του Πεισιστράτου (6ος αιών).

Και για να τελειώνουμε με τά σπουδαιότερα εύρηματα της αρχαίας λατρείας στόν Ύμμητό, θ' αναφέρουμε τη σπηλιά του Νυμφολήπτου, εκείνου δηλαδή που είχε σχέσεις πνευματικές με τίς νύμφες, τίς άγνές συνειδήσεις – στά νόται του βουνού, κοντά στη Βάρη με τά αρχαία γλυπτά της Άλλά για τίς σχέσεις αυτές πρέπει να είναι ο άνθρωπος καθαρός από τίς διάφορες κακίες, τά πάθη και τίς λήψεις.

Όλα αυτά που είπαμε για τίς όνομασίες σε συσχετισμό με τίς αρχαίες παραδόσεις και μύθους, καθώς και για τη λατρεία στόν Ύμμητό κατά τά ιστορικά χρόνια, καθώς νομίζω, θεμελιώνουν κάποια έπαλήθευσι στούς θρύλους για μία πανάρχαιη ιερή λατρεία στό βουνό αυτό,σό βουνό τών προσευχών, καθώς λέγει τό όνομά του, λατρεία που χάνεται στα βάθη της προϊστορίας της Άττικής.

Τά παλαιότερα μέλη του Όμίλου μας έλπίζουν και εύχονται να διατηρηθί η παράδοσις του από όλους τούς κατόπιν συνεργάτας των και να συνεχιστή τό έθιμο να έρχονται στα μέρη αυτά του Ύμμηττού κάθε Δεκέμβριο, για τούς λόγους που εξεθέσαμε, όσα χρόνια κι' αν περάσουν... Έτσι, θά μείνουν συνεπείς στην ιδεολογία του Όμίλου μας, που για τριλογία του έχει τρεις μεγάλες έννοιες: «Φύσις – Άλήθεια – Άνθρωπισμός». Άλλά, για την πραγματοποιήσι αυτού, που έλπίζουμε, τόν πρώτο λόγο πρέπει, βέβαια, να έχουν οι νεώτεροι. Η ηλικία τους τούς επιτρέπει μεγαλύτερη δραστηριότητα, άφου έχουν μέσα τους περισσότερη ζωή από τούς παληούς και μεγάλο ένθουσιασμό. Τούς δίδεται λοιπόν ο λόγος, αλλά με τόν όρο να κάνουν τόν λόγον αυτόν έργα, εύγενικά και σύμφωνα με τίς αρχές του αγαπητού μας Αρχαιοφίλου Όμίλου Έκδρομών.

ΤΟ ΥΠΕΡΠΕΡΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ

Οι νεκροί μᾶς όμιλοῦν

Οί τολμηρές θέσεις ενός καθολικοῦ ιερωμένου

ΤΗΣ ΑΙΜΙΛ. ΙΒΟΥ

«Οί νεκροί όμιλοῦν» εἶναι ό τίτλος ενός βιβλίου, πού κυκλοφόρησε πρόσφατα στό Παρίσι καί πραγματεύεται τό θέμα τής επικοινωνίας μέ τό Ὑπερπεραν. Τό βιβλίο θά μπορούσε νά περάσει άπαρατήρητο, όπως τόσα άλλα τοῦ είδους του, εάν ό συγγραφεύς του δέν ήταν ένας καθολικός θεολόγος καί ιερωμένος, ό πατήρ Francois Brune, πού τό θεολογικό σύγγραμμά του «Γιά νά γίνει ό άνθρωπος θεός» εἶχε αφήσει έποχή πριν από μερικά χρόνια. Έπηρεασμένος από όρισμένες πρόσφατες ανακαλύψεις ό έν λόγω ιερωμένος εἶχε τήν τόλμη νά άποδυθῆ σέ μιά συστηματική έρευνα ως πρός τίς άποδείξεις πού υπάρχουν γύρω από τό θέμα «Έπικοινωνία μέ τούς νεκρούς». Από τήν έρευνά του αυτή έχει έπιστρέψει φέρνοντας συγκλονιστικές άποκαλύψεις, μαζί μέ τήν επιβεβαίωση – λέγει – όλων όλων ή Χριστιανική παράδοσις μας έχει διδάξει σαν άυθεντίες.

Σέ συνέντευξή του στό γαλλικό περιοδικό «Paris Match» ό έν λόγω ιερωμένος, σχολιάζοντας τό βιβλίο του, λέγει:

Ἡ επιβίωσις τοῦ ανθρώπου αρχίζει νά επιβάλλεται πλέον σαν μιά επιστημονική μαρτυρία.

«Όχι, δέν άσχολοῦμαι μέ τόν πνευματισμό. Ένδιαφέρθηκα όμως για τήν άπόδειξη τής επιβίωσης τοῦ ανθρώπου καί για όρισμένες μορφές επικοινωνίας μέ τούς νεκρούς. Εἶναι ένα θέμα, νομίζω, πού υπάγεται στά πλαίσια τής θεολογίας. Πιστεύω ότι καί ένας θεολόγος δέν θά πρέπει νά άγνοεῖ σήμερα όρισμένες πρόσφατες ανακαλύψεις ως πρός τό θέμα αυτό. Έως τώρα ή επιβίωσις τοῦ ανθρώπου υπήρξε ένα άρθρο πίστεως. Εἶτε τήν άποδεχόταν κανείς, εἶτε όχι. Σήμερα ή ίδια αυτή επιβίωσις αρχίζει νά επιβάλλεται σαν μιά επιστημονική μαρτυρία, καί θέλετε νά μή μέ ενδιαφέρει τό πράγμα αυτό;»

Σέ τί στηρίζει τά λεγόμενά του ό γάλλος ιερωμένος: «Σέ χιλιάδες έξακριβωμένα άναμφισβήτητα περιστατικά. Αυτό δέν άποτελεῖ τίποτε τό καινούργιο φυσικά. Έδῶ καί αἰώνες οι όπαδοί τοῦ Πνευματισμοῦ διατείνονται ότι επικοινωνοῦν μέ τούς νεκρούς, πλην όμως ή επιστημονική άυστηρότης σπάνια υπελόγιζε

τά λεγόμενά της. Γιατί παρά τήν προφανή ειλικρίνεια πολλῶν ὀραματιστῶν καί μέντιουμ, μποροῦσε πάντα νά ὑπάρχει μιὰ ἀμφισβήτησι, ἐφόσον κανεὶς δὲν γνωρίζει τὰ σύνορα τῆς ἀνθρώπινης ὑποκειμενικότητος. Ἀλλά ἰδοῦ τώρα κάτι τὸ ἐντελῶς νέο. Οἱ νεκροὶ δὲν ἔχουν πλέον ἀνάγκη ἀνθρώπων ἐνδιαμέσων γιὰ νά ἀπευθυνθοῦν πρὸς ἐμᾶς. Χρησιμοποιοῦν ὠραιότατα τὰ μηχανήματά μας, μαγνητόφωνα ἢ καὶ τηλεοράσεις, πού ἐμεῖς ἔχουμε ἐφεύρει. Τί τὸ πιὸ ἀντικειμενικὸ ἀπὸ μιὰ μηχανή; Οἱ καλύτεροὶ τεχνικοὶ τοῦ κόσμου ἔχουν ἐνδιαφερθῆ γιὰ τὶς ἐμπειρίες αὐτές, καὶ κάτω ἀπὸ τὶς συνθήκες πού αὐτές πραγματοποιοῦνται, καμμία ἀπάτη δὲν εἶναι δυνατὴ. Ἔτσι τὸ συμπέρασμα ἐπιβάλλεται: **Εἶναι πράγματι οἱ νεκροὶ πού μᾶς ὁμιλοῦν.**

Τὰ περιστατικά αὐτά – συνεχίζει ὁ γάλλος ἱερωμένος – ἦταν σχεδὸν ἀγνωστα στῆ Γαλλία, ἐνῶ σὲ ἄλλες χώρες ἡ ἔρευνα εἶχε ἤδη ὀργανωθῆ. Ἔχουν προηγηθῆ οἱ Γερμανοὶ, ἤδη ἀπὸ τὸ 1981. Ἀκολουθοῦν οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ, ἐνῶ οἱ Ἰταλοὶ καὶ οἱ Ρῶσοι ἀκόμη ἔχουν στὸν τομέα αὐτὸν μιὰ σημαντικὴ δραστηριότητα. Στὶς χώρες αὐτές πραγματικά ἐπιστημονικά ἐργαστήρια ἔχουν ἐγκατασταθῆ, ὅπου πραγματοποιοῦνται κατὰ δεκάδες χιλιάδες οἱ σχετικὲς καταγραφές.

Ποιὸ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστημονικῶν καταγραφῶν

Ἄς ἀρχίσουμε μὲ τὸ παράδειγμα ἐνός ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους στὴν ἔρευνα αὐτῆ. Εἶναι ὁ πατὴρ Λέο Schmid, καθολικὸς ἱερέας σὲ μιὰ μικρὴ πόλη τῆς Ἑλβετίας. Μέχρι τὸν θάνατό του – τὸ 1976 – ὁ πατὴρ Λέο εἶχε λάβει περίπου 12.500 ὁμιλίες, πού ἀπευθύνονταν πρὸς αὐτὸν στὴν ἐλβετο-γερμανικὴ του διάλεκτο, καθὼς ἐπίσης καὶ στὰ γερμανικά, ἰταλικά, γαλλικά καὶ ἀγγλικά. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συνομιλητῆς του ἔδιναν τὰ ὀνόματά τους, τῆ γῆϊνη, ταυτότητά τους, ἐνῶ καὶ ὁ ἴδιος σιγά-σιγά μποροῦσε νά ἀναγνωρίζει ὀρισμένες φωνές. Κάθε συνομιλητῆς ἐπανερχόταν ἀδιάκοπα ἐπάνω στὰ ἴδια θέματα, κινούμενος σ' ἓνα χῶρο προσωπικῶν του ἀπασχολήσεων. Ἔτσι π.χ. ὁ πατὴρ «Νικόλαος» ἐπανερχόταν συνεχῶς στὴν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης. Ἄλλοι ζητοῦσαν προσευχές ἀπὸ τοὺς ζῶντες, ἐνῶ ὑπῆρχαν φωνές πού προσπαθοῦσαν νά προκαλέσουν ἀνησυχία καὶ φόβο: «Ἦρθαμε γιὰ νά καταστρέψουμε» ἔλεγαν. Κάποια φωνὴ βογγοῦσε: «Εἶμαστε τιμωρημένοι, βασανιζόμαστε», ἐνῶ ἀντίθετα ἄλλες ἐδήλωναν: «Ἐδῶ εἶναι πάντοτε φῶς» καὶ περιέγραφαν τὸν ἑαυτὸ τους σὲ μιὰ κατάσταση εὐδαιμονίας, χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως.

Στήν πραγματικότητα δέν βρισκόμαστε ακόμη παρά στήν ἀρχή. Κατά τόν πρῶτο καιρό ἡ μεγάλη φροντίδα τῶν νεκρῶν ἦταν τό νά μᾶς κάνουν νά πεισθοῦμε ὅτι ἡ ἐπικοινωνία μαζί τους εἶχε ἐπιτευχθῆ, καί σ' αὐτές τίς πρῶτες ἐπικοινωνίες μπορεῖ νά διαπιστώσει κανεῖς τόν φόβο τους μή τυχόν δέν τοὺς ἀκοῦμε. Στή συνέχεια ἐπιζητοῦν νά βελτιώσουν τό σύστημα, δίνοντάς μας ἀκόμη καί τεχνικές συμβουλές. Ἡ μεγάλη τους φροντίδα, ὡστόσο, ὑπῆρξε πάντα τό νά μπορέσουν νά ἀναγνωρισθοῦν, νά ἀποδείξουν τήν ταυτότητά τους, ἀναφέροντας προσωπικές λεπτομέρειες, μικρά μυστικά τῆς ζωῆς τους, πού μόνον οἱ συνομιλητές τους μπορούσαν νά γνωρίζουν. Πάνω ἀπ' ὅλα αὐτά ἐν τούτοις ἡ βασική πρόθεσή τους ἦταν τό νά μᾶς κάνουν νά δεχθοῦμε αὐτό πού πολλοί ἀπό μᾶς δέν θέλουν πιά νά πιστέψουν, τό ὅτι δηλ. τὰ Κοιμητήρια εἶναι ἀδειανά, καί ὁ θάνατος δέν εἶναι παρά ἓνα πέρασμα, πέρα ἀπό το ὅποιο ὁ καθένας μας ξαναβρίσκεται μέ ὅλη τήν προσωπικότητά του, τίς ἀναμνήσεις καί τὰ βιώματα τῆς γῆϊνης ζωῆς του.

Τό πρᾶγμα αὐτό μᾶς ξαναφέρνει στό νοῦ τίς περιφημες «Ἐπιθανάτιες ἐμπειρίες», ὡς πρός τίς ὁποῖες γίνεται εὐρύτατος λόγος στό βιβλίο τοῦ γάλλου ἱερωμένου. Εἶναι ὅλα ἀληθινά – διαβεβαιώνει ὁ πατήρ Brune – πρόκειται γιά γεγονότα ἀναμφισβήτητα, ἐπαληθευμένα ἀναριθμητες φορές ἀπό ἐπιστήμονες ὑπεράνω κάθε ὑποψίας. Τό περίφημο βιβλίο «Ἡ ζωὴ μετὰ τῆ ζωῆ» τοῦ Dr. Raymond Moody εἶχε μιὰ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία πρὶν ἀπὸ 10 χρόνια. Ὁ ἀμερικανὸς αὐτὸς ἐπιστῆμων ἀναφέρεται στό βιβλίο του στή μαρτυρία ἀτόμων, πού ἀφοῦ εἶχαν θεωρηθῆ νεκροί, ἐπανῆλθαν στή ζωὴ, ἀφηγοῦμενοι ὅτι εἶχαν βιώσει κατὰ τό διάστημα τοῦ θανάτου τους μιὰ ἐμπειρία ἀπὸ κάθε ἀποψη συγκλονιστικὴ. Ἔτσι πού ἓνα συμπέρασμα ἀρχίζει πλεόν νά ἐπιβάλλεται: Ἄν πράγματι ὁ θάνατος εἶναι αὐτό, τότε κάθε ἄλλο παρά φοβερὸς εἶναι, ἀντίθετα, θά πρέπει νά εἶναι κάτι τό θαυμάσιο. Θά ἀναρωτιέστε φυσικά, πῶς ἓνα τέτοιο βιβλίο δέν εἶχε σκανδαλίσει ὀρισμένους κύκλους θρησκευτικούς ἢ καί ἐπιστημονικούς ἀκόμα. Πράγματι, πολλοὶ ἐπιστήμονες, στίς Η.Π.Α. ἰδιαίτερα, βάλθηκαν νά ἀποδείξουν ὅτι δέν ἔπρεπε νά δίνει κανεῖς σημασία σέ τέτοιες «ἀνοησίες»... Παρ' ὅλα αὐτά ὅμως, ὅσο ἡ ἐρευνα προχωροῦσε, τόσο οἱ ἀποδείξεις ἔρχονταν νά πολλαπλασιασθοῦν, τόσο περισσότερο ἡ ἀκρίβεια καί ἡ ἰσχύς τους γινόταν ἐμφανεστερη. Ἐνας γάλλος δημοσιογράφος, ὁ Patrice van Eersel, ἀφηγεῖται στό βιβλίο του «Ἡ μαύρη τρύπα» πῶς οἱ πιὸ σκεπτικιστές, οἱ πιὸ δύσπιστοι ἐπιστήμονες, ἀναγκάσθηκαν στό τέλος νά καταθέ-

σουν τὰ ὄπλα. Οἱ ἐπιθανάτιες ἐμπειριές ὑπάρχουν πράγματι, καὶ οἱ πληροφορίες πού μᾶς ἔρχονται ἀπὸ ἐκείνους πού τὶς δοκίμασαν θὰ πρέπει πλέον νὰ λαμβάνονται στὰ σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν. Πῶς εἶναι δυνατόν λοιπὸν ὅλα αὐτὰ νὰ μὴν ἐνδιαφέρουν ἕναν θεολόγο, καταλήγει ὁ πατήρ Brune. Βρίσκω στὶς «ἐπιθανάτιες ἐμπειρίες» μιὰ συγκλονιστικὴ περιγραφή τοῦ τί θὰ εἶναι γιὰ τὸν καθένα μας τὰ πρῶτα βήματα στὸ Ἵπερπέραν. Θὰ πρέπει φυσικὰ σ' αὐτὲς νὰ συμπεριλάβουμε καὶ ὅλα ὅσα ἔχουμε μάθει ἀπὸ ἄλλες πηγές πληροφοριῶν, ὅπως εἶναι οἱ μαγνητικὲς καταγραφές καὶ οἱ ἄλλες ἐπικοινωνίες μὲ τὸ Ἵπερπέραν, καθὼς καὶ οἱ μαρτυρίες τῶν πιὸ μεγάλων ὁραματιστῶν καὶ Μυστικῶν, χριστιανῶν ἢ μὴ. Εἶναι ἐξ ἄλλου ἢ πλήρης συμφωνία τῶν τῶσων διφορετικῶν πηγῶν, πού καθιστᾶ γιὰ μὲνα τὴν καλύτερη ἀπόδειξη γιὰ τὴν αὐθεντικότητα τῶν περιγραφῶν.

Οἱ «ἐπιθανάτιες ἐμπειρίες» ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξὴ ἐνός «Ἵπερπέραν» καὶ τὴν ὑπαρξὴ «ψυχῆς»

Σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ ὅσα διδάσκουν οἱ θεολόγοι, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐκλαμβάνομε τῆς «ψυχῆς» ὡς κάτι τὸ ἐντελῶς αὐλο, λέγει ὁ πατήρ Brune. Σύμφωνα μὲ τὶς πιὸ πανάρχαιες παραδόσεις, πού τὶς ξαναβρίσκουμε σήμερα, αὐτὸ πού ἀποκαλοῦμε «ψυχὴ» δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα παρὰ ἕνα ἄλλο σῶμα, ἕνα εἶδος «ἀντιτύπου» τοῦ ὑλικοῦ μας σώματος, προικισμένο μὲ ζωὴ καὶ συνειδητότητα, ἀλλὰ δομημένο ἀπὸ μιὰν ἕλη πολὺ πιὸ λεπτή, πού δὲν μπορούμε νὰ ἀντιληφθοῦμε ἐδῶ κάτω, γιατί ἀνήκει σὲ μιὰν ἄλλη διάσταση. Ἄς πάρουμε ἕναν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ, κατασκευασμένον γιὰ νὰ δέχεται μόνον τὰ μακρὰ κύματα. Δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ συλλάβει κανεὶς μ' αὐτὸν τὰ κύματα τῶν «F.M.» ἐπὶ παραδείγματι. Τὰ κύματα αὐτὰ, ὡστόσο, ὑπάρχουν, εἶναι ἐκεῖ, ὁ δέκτης μᾶς ὁμως δὲν εἶναι προσαρμοσμένος γι' αὐτὰ. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μπορούμε νὰ ἐννοήσουμε πῶς ὁ κόσμος τῶν πνευμάτων μπορεῖ νὰ εἶναι ἐδῶ παρὼν στὸν φυσικὸ μας κόσμο, χωρὶς – ἐκτὸς ἐξαιρέσεων – νὰ ἔχουμε τὴν παραμικρὴ ἀντίληψη γι' αὐτόν.

Μετά τὸ θάνατο ἡ ψυχὴ διατηρεῖ κάποιαν ἐπαφή μὲ τὸν ὑλικὸν κόσμον, κατανοεῖ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ πλέον μέρος του.

Ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τὸ ὑλικὸ σῶμα ἀποτελεῖ τὴν πρωταρχικὴ αἴσθησις ὅλων ἐκείνων πού εἶχαν περάσει ἀπὸ τὶς «ἐπιθανάτιες

έμπειρίες». Βρίσκονται ξαφνικά έξω από τό υλικό σώμα τους, χωρίς νά μπορούν νά ἐξηγήσουν τί τούς συμβαίνει. Ἡ φιλολογία, ἡ σχετική μέ τίς ἐμπειρίες αὐτές βριθίει ἀπό ἀνέκδοτα, καί ὀρισμένα ἀπό αὐτά φθάνουν τά ὅρια τοῦ κωμικοῦ. Τέτοια εἶναι ἡ ἱστορία ἐνός κάποιου Georges Ritchie, πού τήν ἀφηγεῖται ὁ ἴδιος στό βιβλίο του «Ἐπιστροφή ἀπό τό Ὑπερπέραν». Ὑπηρετοῦσε – λέγει – στό στρατό καί ἐτοιμαζόταν νά φύγει μέ ἄδεια ὅταν ξαφνικά ἀρρωσταίνει. Ἐπάνω στόν παροξυσμό ἐνός πυρετοῦ, ἔχει καταρρεύσει τόσο πολύ, ὥστε νά θεωρηθῆ νεκρός. Συνέρχεται ὡστόσο ξαφνικά μέσα στή νύχτα καί βρίσκεται ἀπομονωμένος σ' ἓναν μικρό χῶρο. Εἶχε ἤδη φύγει ἀπό τό φυσικό σώμα του, χωρίς νά τό καταλάβει. «Πετάχθηκα ἀπότομα... τί ὥρα ἦταν; Κοίταξα στό μικρό τραπεζάκι, ἀλλά δέν ὑπῆρχε ξυπνητήρι. Στ' ἀλήθεια τί εἶχαν ἀπογίνει οἱ δουλειές, τό πρόγραμμά μου, τό τραῖνο, τό ταξίδι πού ἦταν νά κάνω... Πῆδηξα ἀπό το κρεβάτι πανικόβλητος, ψάχνοντας γιά τά ρούχα μου. Ἡ στολή μου δέν ἦταν ἐπάνω στήν καρέκλα. Ἐψαχνα ἐμπρός-πίσω... Πού ἦταν ὁ σάκκος μου... Κοίταξα γύρω-γύρω καί ξαφνικά πάγωσα: Ἦταν κάποιος ἐκεῖ, ἐπάνω στό κρεβάτι.. Ποιός ἦταν ἐκεῖνος ἐπάνω στό κρεβάτι; Βγαίνω γρήγορα ἐξω, πηγαίνω στόν φύλακα νά ρωτήσω γιά τά ρούχα μου...» Ἀργότερα ἔμαθε ὅτι ἐκεῖνο τό σώμα ἐπάνω στό κρεβάτι ἦταν αὐτός ὁ ἴδιος καί ὅτι ἦταν νεκρός.

Ἐπὶ τῆς συνέχειας τό δεύτερο στάδιο, ἐκεῖνο πού ἔχουν ἀφηγηθῆ – ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον – ὅσοι βρέθηκαν σέ κατάσταση πνιγμοῦ ἢ δυστυχήματος, ἢ ἀνάμνηση δηλ. τῆς περασμένης ζωῆς. Εἶναι – μᾶς λένε – σάν ἓνα εἶδος φίλμ, πού ξετυλιγεται μέ καταπληκτική ταχύτητα, ἀπ' ὅπου κάθε λεπτομέρεια προβάλλει μέ τέλεια διαύγεια. Μόνον πού ἡ προβολή αὐτή δέν ἀφήνει τό ἄτομο ἀδιάφορο, γιατί ἓνα ἀγωνιώδες ἐρώτημα ὑποβάλλεται μέσα του: «Ὅλη αὐτή τῆ ζωῆ πῶς τῆ χρησιμοποιήσες;». Καί εἶναι τότε πού ὁ νεκρός διαπιστώνει ὅτι ἡ ἱεράρχησις τῶν ἀξιῶν στό Ὑπερπέραν ἐλάχιστα ταυτίζεται μέ ἐκείνη τοῦ φυσικοῦ κόσμου μας. Ἡ ἐπιτυχία, τό χρῆμα, ἡ δύναμη δέν ἔχουν καμμιά ἀξία ἐκεῖ σέ σχέση μέ τήν προσφορά πρὸς τούς ἄλλους, τό ἀνοιγμα τοῦ ἐγὼ πρὸς τό σύνολο, τήν ἀγάπη μέ μιά λέξη. Κι' ἀκόμα πράξεις πού ἐδῶ κάτω θά μπορούσαν νά θεωρηθοῦν σάν βαρύτατα σφάλματα, δέν λογίζονται ἐκεῖ παρά σάν μικρά παραπτώματα.

Τρίτο στάδιο τῆς «Ἐπιθανάτιας ἐμπειρίας» ἡ συνάντηση μέ τό Φῶς ἢ μέ τό Ὄν μέσα στό φῶς, ὅπως πολλοί τό ὀνομάζουν. Ποιός εἶναι αὐτό τό μυστηριώδες ὄν; Γιά μερικούς εἶναι ὁ Χριστός, γιά ἄλλους κάποιος ἀπεσταλμένος του. Ὅλοι ὡστόσο μιλοῦν ἀπό

συμφώνου για ένα φως με τη λαμρότητα χιλίων ηλιων, που ωστόσο δεν τυφλώνει, και που στο κέντρο του διακρίνεται μία όνειρική παρουσία φτιαγμένη από σοφία και αγάπη.

Όσοι ε γνώρισαν τις εμπειρίες αυτές και επέστρεψαν στη ζωή δεν μπορούν να βλέπουν πλέον τα πράγματα του κόσμου μας με τα ίδια μάτια όπως πρώτα. Αλλά και κάτι άλλο. Σύμφωνα με μελέτες που έγιναν πρόσφατα στην Αμερική, φαίνεται ότι στην πραγματικότητα εκείνοι που έχουν περάσει από την εμπειρία αυτή – τη συνάντηση με το Φως – επιστρέφουν στη ζωή με νέες ικανότητες, νέες δυνάμεις πνευματικές, με μία σοφία και μία ζωτικότητα ακατάβλητη, ή ακόμα με την ικανότητα της διοράσεως, της θεραπείας κ.ά.

Αλλά υπάρχει και ένα άλλο στάδιο πέρα από το Φως, πέρα από τη συνάντηση με το Όν του φωτός. Θα πρέπει όμως γι' αυτό να υπάρχουν άλλοι οδηγοί, γιατί εκείνοι που προχώρησαν έως εκεί δεν ξαναγύρισαν πιά στη ζωή. Βρισκόμαστε πλέον εκεί «πέρα από τα σύνορα του θανάτου». Οδηγοί υπάρχουν ωστόσο. Είναι οι νεκροί που έχουν επιτύχει την επικοινωνία με τους ζώντες, είτε μέσα από τις μαγνητοφωνημένες καταγραφές, όπως είπαμε, είτε διά μέσον προσώπου που είναι ευαίσθητα στο κάλεσμά τους και μπορούν να συλλαμβάνουν τα μηνύματά τους.

Όρισμένοι νεκροί εξακολουθούν να κατοικούν ανάμεσά μας άορατοι και δυστυχείς

Δύο θεμελιώδεις αρχές προΐστανται στην οργάνωση του Υπερπεραν – συνεχίζει ο γάλλος θεολόγος – Πρώτη αρχή: Κάθε νεκρός έρχεται να τοποθετηθή αυτόματα στο επίπεδο που του αντιστοιχεί, ανάλογα με την ψυχική του εξέλιξη, με την εκδήλωση μέσα του της αγάπης. Δεύτερη αρχή: Ο καθένας καλείται σε μία σταδιακή κάθαρση, έτσι ώστε να μπορεί να ανέρχεται ολοένα σε υψηλότερα πνευματικά επίπεδα.

Ας εξηγηθούμε. Παρά τη συνάντηση με το Φωτεινό Όν, ή ανθρώπινη ψυχή δεν μπορεί να μεταμορφωθή και να τελειοποιηθή από τη μία κατάσταση στην άλλη ως διά μαγείας. Διατηρεί μέσα της τα κατάλοιπα του γήϊνου παρελθόντος της, τα επακόλουθα των ιδίων των δικών της σφαλμάτων και αδυναμιών, παραμένοντας έτσι για καιρό προσδεμένη σε όρισμένες γήϊνες συνήθειες, γήϊνα αγαθά, έλξεις, επιθυμίες, και πάθη. Ο Θεός ο ίδιος δεν θα μπορούσε να βιάσει την εξέλιξή της, την τελειοποίηση και την λύτρωσή της. Πώς να δοθῆ κανείς ολοκληρωτικά στην αγάπη

όταν είναι κατειλημμένος από κάτι άλλο; Για τόν λόγο αυτόν τά πρώτα στάδια του Ύπερπέραν είναι πολύ κοντινά, γειτνιάζουν μέ τόν κόσμο μας. Καί τό πρώτο, τό κατώτερο πεδίο ανήκει σέ κείνους πού δέν μπορούν νά αποκολληθοῦν ἀπό τή γήινη ἔλξη. Οἱ τελευταῖοι αὐτοί είναι σάν νά συνεχίζουν μετά τόν θάνατό τους νά ζοῦν ἀνάμεσά μας, ἀθέατοι βέβαια, κατοικοῦν μέσα στά ἴδια τά σπιτά μας, διάγοντας κατά κάποιον τρόπο τήν ἴδια τή γήινη ζωή τους. Δέν κατορθώνουν νά αποκολληθοῦν, νά ἐπιθυμήσουν ἐκεῖνο τό ἄλλο. Ἔτσι π.χ. οἱ ἀμετανόητοι ἀλκοολικοί ἐξακολουθοῦν νά συχνάζουν στά «bistrots», οἱ φιλήδονοι νά ἐπισκέπτονται τούς τόπους τῆς ἀκολασίας. Καί ἐκεῖνοι – οἱ πιό πολυάριθμοι – πού εἶχαν ἀρκεσθῆ σέ μιά ζωή χωρίς ἐξάρσεις, χωρίς μεγαλωσύνη ἐπάνω στή γῆ, ἔχουν μεγάλη πιθανότητα νά μή τύχουν καλύτερης τύχης ἐκεῖ. Για ὅλους αὐτούς τούς δυστυχεῖς, τούς πολύ δεμένους μέ τά γήινα πράγματα, ἡ ἀνάμνηση τοῦ Φωτεινοῦ Ὅντος γρήγορα σβύνει. Παραμένει ἐν τούτοις μέσα τους μιά ἀόριστη παρότρυνση, μιά ἰδέα πού τούς βασανίζει κρυφά, μιά νοσταλγία, πού σιγά-σιγά θά τούς ὀδηγήσει στό νά λυθοῦν ἀπό τόν γήινο βόρβορο ὅπου βρίσκονται. Τελικά, ὡστόσο, ἂν ἡ γήινη ἔλξη καί ἡ γήινη προσκόληση δέν ὑποχωρεῖ, τότε ἡ ψυχὴ δέν θά ἀποφύγει τή μετενσάρκωσή της καί πάλι ἐπάνω στή γῆ.

Ἐπάρχει λοιπόν ἡ μετενσάρκωσις;

Στό ἐρώτημα αὐτό ὁ καθολικός ἱερωμένος καί θεολόγος ἀπαντᾷ: Ναι, πιστεύω ὅτι ὑπάρχει, ἂν ὄχι γενικά, σέ ὀρισμένες τουλάχιστον περιπτώσεις, καί ἂν κρίνω ἀπό πολλές μαρτυρίες πού ἔχω, πρόκειται γιά μιά διαδικασία πολύ πιό πολύπλοκη ἀπ' ὅ,τι νομίζουμε.

Τόσο ἐμεῖς, ὅσο καί ὁ κόσμος μας δέν ἀποτελοῦμαστε παρά ἀπό κραδασμούς, ἀπό κύματα

Τά πνεύματα ἐκεῖνα πού παραμένουν προσκολλημένα στό γήινο περιβάλλον, πού ζοῦν κατά κάποιον τρόπο κοντά μας, γιατί δέν τά βλέπουμε; Στό ἐρώτημα αὐτό ὁ γάλλος ἱερωμένος ἀπαντᾷ: Ὑπάρχουν, ζοῦν σέ μιά διάσταση ἄλλη. Ἡ ἂν προτιμᾶτε οἱ κραδασμοὶ τους εἶναι διαφορετικοί ἀπό τούς δικούς μας. Τόσο ἐμεῖς, ὅσο καί ὁ κόσμος δέν ἀποτελοῦμαστε παρά ἀπό κραδασμούς, ἀπό κύματα. Συμβαίνει ὡστόσο κάποτε οἱ κραδασμοὶ αὐτοὶ νά διασταυρῶνονται, νά ὑπεισέρχονται οἱ μὲν στοὺς δέ. Σκε-

φθῆτε τίς ιστορίες τῶν φαντασμάτων. Νομίζω ὅτι μποροῦν νά ἐξηγηθοῦν κάτω ἀπό τὴν ἀποψη αὐτή. Ὑπάρχουν φαίνεται περιπτώσεις, πού ὅταν ἔχουν συμπέσει ὀρισμένοι παράγοντες, οἱ ζῶντες μποροῦν νά ἀντιληφθοῦν τὴν παρουσία τῶν νεκρῶν. Σὲ ἄλλες πάλι περιπτώσεις ὀρισμένα ἄτομα εὐαίσθητα διευκολύνουν τὰ πνεύματα στό νά ἐκλύουν ἐνέργειες, καί ἔχουμε τότε τὰ φαινόμενα τῶν στοιχειωμένων σπιτιῶν, ἢ τῶν «θορυβούντων πνευμάτων». Πολλά φαινόμενα καταληψίας μποροῦν ἐπίσης νά ἐξηγηθοῦν μέ τόν τρόπο αὐτόν. Ὅλα εἶναι συναφῆ καί πολλές ἀπό τίς πανάρχαιες παραδόσεις καί πίστεις, πού ἔχουν γελοιοποιηθῆ στὰ μάτια τῆς σύγχρονης ὑλιστικῆς ἐπιστήμης – πού διατείνεται ὅτι γνωρίζει τὰ πάντα – ξαναβρίσκουν σήμερα τὴν ἐξήγησή τους. Σκέπτομαι τόν «chamanisme» τόν ἀνιμισμὸ τῆς Ἀφρικῆς, θρησκείες στηριγμένες στὴ λατρεία τῶν πνευμάτων. Δέν πρόκειται καθὼς βλέπουμε γιὰ προλήψεις χωρὶς καμμια βάση, ἀντίθετα μποροῦν νά βροῦν κάποια δικαίωση στὴν ἐνεργὸ παρουσία αὐτῶν τῶν πνευμάτων ἀνάμεσά μας.

Ἀνάμεσα στα πνεύματά αὐτά, πού δέν μποροῦν ὅπως εἶπαμε νά ἀποκολληθοῦν ἀπὸ τὴ γήινη ἔλξη, ὑπάρχουν ὀρισμένα που μποροῦν νά ὀνομασθοῦν «κακά πνεύματα». Καί ἡ ιδιότητά τους αὐτὴ τὰ κακταδικάζει ἀναμφίβολα σὲ μιά μακριὰ περιπλάνηση στό Ὑπερπέραν. Ὡστόσο καί μέσα σ' αὐτά ὑπάρχει μιά ἀόριστη νοσταλγία τοῦ Θεοῦ, τοῦ Φωτεινοῦ Ὄντος, τῆς φωτεινῆς παρουσίας, καί ἀκόμη καί γι' αὐτὰ ἡ ἐλπίδα τῆς τελικῆς ἀπολύτρωσης δέν μπορεῖ νά ἔχει χαθῆ.

Δέν ὑπάρχει λοιπὸν αἰῶνια κόλασις;

Ἐνα πράγμα εἶναι βέβαιο. Κανείς ὅσο κακός κι' ἂν εἶναι δέν ρίχνεται εὐθύς ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου στὴν αἰῶνια κόλαση. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπόλυτη, καί ἀκόμη καί αὐτός ὁ Θεός δέν μπορεῖ νά ἐπέμβει σ' αὐτήν. Μπορεῖ λοιπὸν νά ὑποθέσει κανείς ὅτι γιὰ ὀρισμένα πνεύματα πού ἔχουν βουτηχθῆ στὴν κακία, στὴν ὀλοκληρωτικὴ ἀρνηση τῆς ἀγάπης, ἢ τελευταία εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ θά εἶναι νά τὰ ἀφήσει νά ξαναπέσουν στὴν ἀνυπαρξία, στὴν διάλυση τοῦ Ἐγὼ τους, καί αὐτός εἶναι ὁ δεῦτερος θάνατος γιὰ τόν ὁποῖον μιλοῦν οἱ Γραφές. Γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀντίθετα ἡ ἀγάπη θά θριαμβεύσει κάποτε μέσα τους, ἔτσι ὥστε ὅλοι χωρὶς ἐξαιρεση τελικά νά σωθοῦν. Μέ τὴν προϋπόθεση λοιπὸν αὐτὴ δέν ὑπάρχει αἰῶνια κόλασις.

Ἄς περάσουμε ὁμῶς τώρα στὴν κατηγορία τῶν νεκρῶν πού

γρήγορα κατορθώνουν νά αποκολληθοῦν ἀπό τόν φυσικό κόσμος μας. Πού πηγαίνουν; Βρίσκονται στήν ἀρχή σ' ἓνα πρῶτο στάδιο πού εἶναι ἓνας κόσμος διάκριτος ἀπό τόν δικό μας, ἀλλά πανομοιότυπος, σάν ἓνα ἀντίγραφό του ἢ ἓνα εἰδωλό του < 1 >. Ἐκεῖ οἱ νεκροί ξαναβρίσκουν τίς γήινες συνήθειές τους, μιὰ ζωὴ παρόμοια μέ ἐκείνην πού εἶχαν γνωρίσει ζώντας στοῦ φυσικό κόσμο. Κάποτε ὡστόσο αὐτὴ ἡ ζωὴ ἀρχίζει νά χάνει γι' αὐτούς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ μιὰ νοσταλγία τοὺς κυριεῦει γιὰ ἓναν κόσμο ἀνώτερο, πιὸ ἀνοιχτόν πρὸς τὸ πνεῦμα, πρὸς τὴν ἀγάπη. Ὑψώνονται τότε πρὸς ἓνα ἄλλο πεδίο, καὶ στὴ συνέχεια ἀπὸ ἐξαγνισμό σέ ἐξαγνισμό, ἀπὸ πρόοδο σέ πρόοδο, ἀρχίζει γι' αὐτούς μιὰ ἀνοδος πού μοιάζει σάν νά μὴν ἔχει τέλος. Ὅρισμένοι μεσάζοντες μᾶς φέρνουν ὡς πρὸς τὴν μεταθανάτια αὐτὴ διαδρομὴ συγκλονιστικὲς μαρτυρίες. Ἄς δοῦμε τὸ παράδειγμα τοῦ Roland de Jouvenel, γιοῦ τοῦ Bertrand, τοῦ γνωστοῦ φιλοσόφου καὶ τῆς Marcelle Marcel le de Jouvenel, συγγραφέως καὶ δημοσιογράφου. Ὁ Roland πεθαίνει τὸ 1946 σὲ ἡλικία 15 ἔων. Ἡ μητέρα του εἶναι ἀπελπισμένη. Σιγά-σιγά ὅμως αὐτὴ πού ποτὲ τῆς δὲν εἶχε ἀσχοληθῆ μέ τὴ θρησκεία, νοιώθει τὴν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς. Ἀρχίζει τότε νά αἰσθάνεται γύρω τῆς τὴ μυστηριώδη παρουσία τοῦ γιοῦ τῆς. Ἐτσι κάποια ἡμέρα νοιώθει τὴν ἐπιταγὴ νά πάρει στοῦ χέρι τῆς χαρτί καὶ μολύβι. Ἐνα ρίγος διατρέχει τὸ χέρι τῆς καὶ λέξεις ἀρχίζουν νά σχηματίζονται. Τὸ πρῶτο μῆνυμα τοῦ Roland ἔχει ἔλθει. Τὰ μηνύματα αὐτὰ ἐπαναλαμβάνονται στήν ἀρχὴ κάθε ἡμέρα. Κάποτε ἀρχίζουν νά ἀραιώνουν ὀλοένα καὶ περισσότερο, ἕως τὴν τελευταία ἡμερομηνία < 16-2-1969 > πού σταματοῦν. Ἐπὶ εἴκοσι δύο λοιπὸν χρόνια μπορούμε νά παρακολουθήσουμε τὴν πνευματικὴ πρόοδο τοῦ Roland, μιὰ πρόοδο πραγματικὰ ἰλιγγιώδη, πού μόνον ἐκείνη τῶν μεγάλων Μυστικῶν θὰ μπορούσε νά μᾶς δώσει κάποια ἰδέα. Τὸν νοιώθουμε νά σκιρτᾷ καθὼς ἀνυψώνεται ἀπὸ σταθμὸ σέ σταθμὸ. Καὶ κάθε φορὰ νομίζει ὅτι ἔχει φθάσει στοῦ τέρμα: «Τέλειωσε μαμά, ἔχω τώρα χάσει καὶ τὸ τελευταίό μου κέλυφος». Ἀλλὰ κάθε φορὰ νέοι ἐξαγνισμοὶ ἔρχονται νά τοῦ προσφέρουν νέα ἀπελευθέρωση. Πέντε χρόνια ἀπὸ τὸν θάνατό του ὑπαγορεύει στὴ μητέρα του: «Μὴν προσπαθεῖς πιά νά φαντασθεῖς τὴν κατάστασιν ὅπου βρίσκομαι... Τὸ σῶμα μου δὲν ἔχει πιά μορφὴ καὶ γύρω μου δὲν βλέπω παρά τὸ ἄπειρο μέσα στοῦ ἄπειρο».

Αυτή η συναίσθηση της ατέλειωτης προόδου είναι αρκετά ξένη προς το πνεῦμα του δυτικού ανθρώπου, του καθολικού χριστιανού. Και εγώ ο ίδιος ένομιζα άλλοτε ότι μία όρισμένη παραμονή στο Καθαρτήριο θα ήταν αρκετή για τον έξαγνισμό της ψυχής και μετά θα ακολουθοῦσε η ανύψωση ἔως τόν ἑβδομο οὐρανό. Τώρα ἐννοῶ ὅτι καί αὐτός ὁ Θεός δέν μπορεῖ νά κάνει αὐτό τό θαῦμα, τό νά ἀνοιχθῆ δηλ. μιᾶ ψυχῆ ὀλοκληρωτικά πρὸς τή λύτρωση της. Τό πράγμα αὐτό δέν μπορεῖ νά γίνει παρά μόνον προοδευτικά, καί ἡ διαδικασία αὐτή μοιάζει νά μὴ σταματᾶ πούθενά <1>. Ἡ παράδοση τοῦ Ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ δέν ἔπαψε ποτέ νά πιστεύει στήν ἀλήθεια αὐτή, σύμφωνα ἄλλωστε καί μέ τήν ἀποψη τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τῆς Νύσσης, πού ἔλεγε ἤδη ἀπό τόν IV αἰώνα: «Θά πηγαινοῦμε ἀσταμάτητα ἀπό τή μία ἀρχή πρὸς μιάν ἄλλη, μέσα ἀπό ἀρχές πού δέν θά ἔχουν τέλος».

Το Βατικανό ἔχει ἤδη ἐνθαρρύνει τίς ἔρευνες ὡς πρὸς τήν καταγραφή τῶν φωνῶν τοῦ Ὑπερπέραν

Ἄλλα αὐτά εἶναι πράγματι ἀσύλληπτα, ἰλιγγιώδη. Ἡ καθολική Ἐκκλησία ὅμως εἶχε πάντα σταθῆ ἐχθρική ὡς πρὸς τίς ὑποτιθέμενες συνομιλίες μέ τό Ὑπερπέραν. Ἄς δοῦμε τί ἀπαντᾶ ἐπάνω σ' αὐτό ὁ καθολικός ἱερωμένος:

Τά πράγματα δέν εἶναι τόσο ἀπλᾶ ὅσο φαίνονται καί θά εἶχε κανεῖς πάρα πολλά ν' ἀναφέρει ἐπάνω στό θέμα αὐτό. Ἄς κάνοῦμε πρῶτα ἕναν διαχωρισμό ὡς πρὸς τά διάφορα εἶδη τῶν μαρτυριῶν πού μᾶς ἔρχονται ἀπό τό Ὑπερπέραν. Καί πρῶτα-πρῶτα σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τίς «Ἐπιθανάτιες ἐμπειρίες» δέν νομίζω ὅτι ἡ ἐκκλησία ἔχει ἐκφράσει τήν παραμικρή ἐπιφύλαξη ὡς πρὸς τό θέμα αὐτό. Γιατί στήν πραγματικότητα δέν πρόκειται παρά γιά καθαρῆ ἐπιστημονική ἐρευνα, πού διεξάγεται ὡς ἐπί τό πλεῖστον ἀπό σοφοῦς ἐπιστήμονες, γιαιτρούς πού παρευρίσκονται σέ ἄτομα κλινικῶς νεκρά πού ἐπανερχονται στή ζωῆ (χάρης σιά σύγχρονα τεχνικά μέσα).

Ὅσον ἀφορᾶ τίς μαγνητικές γραφές – ἕνα γεγονός ἀξιοσημείωτο γιά τήν ἐποχή μας – δέν ὑπάρχει ἐπίσης καμμιά ἀποσιώπηση ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντίθετα μάλιστα ὁ πρωτοπόρος τῆς ἐρευνας αὐτῆς, ὁ Friedrich Jürgenson, ὑπῆρξε ἀνθρω-

< 1 > Στό σημεῖο αὐτό ὁ καθολικός ἱερωμένος δέν ἀντιλαμβάνεται ὅτι αὐτή ἡ ατέλειωτη προόδος τῆς ψυχῆς πρὸς τήν λύτρωση της, δέν ἐπιτυγχάνεται μέ μιὰ μόνον γήινη ζωῆ, ἀλλά μέ τήν μετενοσάρκωση καί τήν ἀνακύκλωση της.

πος προσκείμενος στό Βατικανό. Είχε ἔτσι τήν εὐκαιρία νά ἐκθέσει στόν Πάπα Παῦλο VI τίς πρῶτες ἀνακαλύψεις του, καί τό πράγμα αὐτό δέν ἐμπόδισε τόν Ποντίφηκα νά τόν κάνει Ἰππότη τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου. Τό 1970 τό Βατικανό ἀποφασίζει νά ἰδρύσει μία ἔδρα Παραψυχολογίας, καί τόν ἴδιο χρόνο, μέ τήν εὐκαιρία ἑνός συνεδρίου, ἡ ἔρευνα ἐπάνω στίς καταγραφές τῶν φωνῶν τοῦ Ὑπερπέραν εἶχε ἐπίσημα ἐνθαρρυνθῆ ἀπό αὐτό. Ἀπό τήν ἐποχή ἐκείνη καί ὕστερα, καθηγητές Καθολικῶν Πανεπιστημίων παρακολουθοῦν ἐκ τοῦ πλησίον τίς ἐργασίες τῶν ὁμίλων πού συνεχίζουν νά καταγράφουν τίς Φωνές τοῦ Ὑπερπέραν, καί κανεῖς ἀπ' ὅ,τι γνωρίζω δέν ἐζήτησε ποτέ νά τοῦς ἀποτρέψει.

Ἀπομένουν τώρα οἱ μαρτυρίες ἐκεῖνες πού μᾶς ἔρχονται διά μέσον τῶν Μέντιουμ, τῆς αὐτόματης γραφῆς, κλπ. μεθόδους πού συνδέονται μέ τόν πνευματισμό. Ὡς πρὸς τίς μαρτυρίες αὐτές θά πρέπει νά παραδεχθοῦμε ὅτι ἀνέκαθεν – ἤδη ἀπό τήν ἐποχή τῆς Βίβλου – οἱ θρησκευτικές ἀρχές ὑπῆρξαν πολύ δύσπιστες γιά νά μὴν πῶ ἐχθρικές ὡς πρὸς τίς μεθόδους αὐτές. Αὐτό βέβαια δέ σημαίνει ὅτι ἡ ἐκκλησία δέν ἐπιθυμῆ τήν ἐπικοινωνία μέ τόν κόσμο τῶν πνευμάτων, διατηρεῖ ὅμως κάποια ἐπιφύλαξη, μιά δυσπιστία δικαιολογημένη ἐμπρός στή σωρεία τῶν μαρτυριῶν τοῦ εἴδους αὐτοῦ, ὅπου μπορεῖ νά βρεῖ κανεῖς τά πάντα, ἀπό τό καλό ἕως τό χειρότερο. Πρέπει γι' αὐτό νά δεχθοῦμε ταυτόχρονα τήν ἀξία τῶν ἐπικοινωνιῶν, ἀλλά καί τοῦς σοβαροῦς κινδύνους τοῦ Πνευματισμοῦ.

Ὅλοι οἱ τρόποι ἐπικοινωνίας μέ τό Ὑπερπέραν περικλείουν σοβαροῦς κινδύνους

Ἐφόσον τό Ὑπερπέραν εἶναι τόσο θαυμάσιο, ὅπως μᾶς τό ἔχουν περιγράψει οἱ κάτοικοί του, γιατί νά ὑπάρχουν αὐτοῖ οἱ σοβαροὶ κίνδυνοι στήν ἐπικοινωνία μας μ' αὐτό; Ὁ λόγος εἶναι – ἀπαντᾷ ὁ γάλλος ἱερωμένος – ὅτι ἀνάμεσα στοῦς κατοίκους του ὑπάρχουν πνεύματα ελάχιστα ἐξελιγμένα, κι' ἀκόμη ἄλλα πού θά μπορούσαν νά θεωρηθοῦν ἐπικίνδυνα. Οἱ περισσότερες ἐπικοινωνίες ἐπομένως, κατὰ τίς πνευματιστικές ἰδίως συνεδριάσεις γίνονται μέ τά πνεύματα αὐτά, πού μὴ μπορώντας νά ἀποκολληθοῦν ἀπό τά γήινα πράγματα, ἔρχονται νά τά μοιρασθοῦν μαζί μας μέ κάθε μέσο. Ἐρχόμενοι ἐπομένως σέ ἐπικοινωνία μαζί τους, τοῦς ἀνοίγουμε κατὰ κάποιον τρόπο τήν πόρτα μας, τήν πόρτα τῆς καρδιάς καί τοῦ σώματός μας, ἔτσι ὥστε νά κινδυνεύει

νά φθάσει κανείς σε πραγματικά φαινόμενα καταληψίας. Έξ αλλου όλοι οι τρόποι επικοινωνίας με τό Ὑπερπέραν παρουσιάζουν τόν κίνδυνο αὐτόν, ἀκόμη καί οι μαγνητικές καταγραφές. Μὲ τό νά ἀκούει κανείς συχνά τις φωνές τῶν νεκρῶν, ἀναπτύσσει σιγά-σιγά μέσα τοῦ ιδιότητος μεντιμικές. Συχνά μάλιστα καταλήγει κανείς νά ἀκούει τις ἴδιες αὐτές φωνές ἀπ' ευθείας χωρίς τή μεσολάβηση τοῦ μαγνητοφώνου. Τότε αὐτές ἀρχίζουν νά σᾶς καταδιώκουν συνεχῶς μέρα καί νύχτα, γινόμενες κάποτε ἀπειλητικές τόσο ὥστε νά προκαλοῦν πραγματικούς ἐφιάλτες. Ἀπό τό σημεῖο αὐτό πλέον ἡ καταστροφή δέν ἀργεῖ νά συντελεσθῇ: Ἡ ψυχική διαταραχή, ἡ ἀσθένεια, ἡ αὐτοκτονία ἀκόμη. Ὑπάρχουν περιπτώσεις πού γιά νά γλυτώσει κανείς ἀπό τόν ἐφιάλτη αὐτόν ἔχουν καταφύγει στήν αὐτοκτονία. Ἀκόμη καί ἡ αὐτόματη γραφή μπορεῖ νά ὀδηγήσει στούς ἴδιους κινδύνους. Κάθε μορφή ἐπομένως επικοινωνίας με τό Ὑπερπέραν περικλείει παρόμοιους κινδύνους.

Ἀλλά καί στήν περίπτωση ἀκόμη πού τά πνεύματα με τά ὁποῖα ἐπικοινωνοῦμε εἶναι ἐξελιγμένα, θά πρέπει καί πάλι νά προσέχει κανείς, νά εἶναι ἐπιφυλακτικός καί οι πληροφορίες πού μᾶς μεταδίδουν δέν θά πρέπει νά λαμβάνονται τοῖς μετρητοῖς. Γιατί καί τά πνεύματα αὐτά δέν εἶναι ἐντελῶς ἀπαλλαγμένα ἀπό τις πλάνες, τις προκαταλήψεις, τήν ἀγνοια πού εἶχαν ζώντας στή γῆ. Ὅπωςδήποτε λοιπόν ὁ κόσμος τοῦ Ὑπερπέραν εἶναι ποικίλλος, καί ὁ καθείς ἐκεῖ δέν μπορεῖ νά μεταδώσει παρά μόνον ὅ,τι αἰσθάνεται καί κατανοεῖ στό πνευματικό πεδίο πού τοῦ ἀνήκει. Μπορεῖ βέβαια ὁ καθένας νά νομίζει ὅτι ἔχει φθάσει στόν ἐβδομο οὐρανό, ἐνῶ στήν πραγματικότητα δέν βρίσκεται παρά στόν πρῶτο.

Ὅλα αὐτά, θά μοῦ πῆτε, εἶναι ἀρκετά γιά νά μᾶς κάνουν νά ἀρνούμαστε κάθε ἐπικοινωνία με τό Ὑπερπέραν; Καί ἐδῶ ὁ γῆϊνος κόσμος μας δέν παύει νά εἶναι γεμάτος ἀπό ἄτομα ἐλάχιστα ἐξελιγμένα, βλαβερά, ἐγκληματικά, ἐπικίνδυνα, ἡ καί ἐντελῶς ἀδιάφορα γιά μᾶς, κάνουνε ὁμως τις ἐπιλογές μας, ἐπικοινωνοῦμε με τοὺς ὁμοίους μας. Κατά τόν ἴδιο τρόπο ὑπάρχουν καί ἐκεῖ πνεύματα πού θά εἶχαν θαυμάσια πράγματα νά μᾶς μεταδώσουν καί θά ἦταν κρίμα νά ἀρνούμαστε τήν ἐπικοινωνία μαζί τους. Ἀς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι πολλοί ἀπό τοὺς μεγάλους Μυστικούς ὑπῆρξαν ταυτόχρονα μεγάλα μέντιουμ, ἐβλεπαν, ἀκουγαν, εἶχαν δυνάμεις. Καί ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἔχει θεωρήσει σάν μιά ἀπόδειξη τῆς ὑπαρξης τοῦ Θεοῦ. Ζοῦμε σέ μιάν ἐποχή πνευματικῆς ἐρήμωσης, ὅπου καί αὐτοῖ ἀκόμη οι ἄνθρωποι τῆς ἐκκλησίας φαίνονται νά μὴν ἔχουν πλέον παρά μιάν ἀβέβαιη πίστη ὡς πρὸς τήν ἐπιβίωση τοῦ ἀνθρώπου, ὡς πρὸς τήν ὑπαρξη τοῦ Ὑπερπέραν, πί-

στεις θεμελιώδεις άλλοτε για την ιδιότητα του Χριστιανού. Να είναι άραγε αυτός ο λόγος που οι νεκροί έρχονται, έπιζητούν με κάθε μέσο να επικοινωνήσουν μαζί μας;

Οι επικοινωνίες με τό Ύπερπέραν δέν θά θίξουν τήν υπερβατικότητα του Θεού

Άς μίν αύταπατώμαστε ώστόσο – καταλήγει ο γάλλος ιερωμένος. Άκόμη και αν ή έπιστήμη φθάσει στο μέλλον να επιτύχει τήν άληθινή απόδειξη τής ύπαρξης του Ύπερπέραν, δέν θά πρόκειται και πάλι παρά για τά πρώτα πεδία αύτής τής περιοχής. Η πίστη στην υπερβατικότητα του Θεού δέν θά διακινδυνευθί. Ήδη από τό 1949 όπως είπαμε, ο νεαρός Roland de Jouvenel είχε προαναγγείλει στή μητέρα του όλα όσα σήμερα πραγματοποιούνται και καταγράφονται στα μαγνητόφωνα μας στις εύαισθητες συσκευές μας. Είχε όμως ταυτόχροαν ο ίδιος καθορίσει τά σύνορα που δέν μπορούμε να υπερβούμε: «Ο άποκρυφισμός και ή μεταφυσική θά γίνουν κάποτε μιά πειραματική έπιστήμη, βασισμένη στην πραγματικότητα. Έτσι ένα τραπέζι που μετακινείται ή ύψώνεται μόνο του, δέν θά είναι παρά ένα φαινόμενο κραδασμών. Οί επικοινωνίες με τό Ύπερπέραν θά είναι επικοινωνίες με τά πνεύματα που γειτνιάζουν άκόμη με τον γήινο κόσμο μας. Οί μεταπηδήσεις αυτές από τό ένα πεδίο στο άλλο θά γίνουν κάποτε τόσο οικείες όσο και ή άεροπορία. Παρ' όλα αυτά όμως, με τό να έχουν κατασκευάσει οί άνθρωποι φτερά δέν έπεται ότι έγιναν άγγελοι, και με τό να πετούν στα ύψη δέν έχουν πλησιάσει τον Θεό. Θά επικοινωνήσει σίγουρα ο άνθρωπος με τό Άόρατο, αλλά αυτό τό Άόρατο βρίσκεται τόσο μακριά από τή Θεότητα, όσο εμείς οί ίδιοι από ένα άστέρι. Ωστόσο, αν ή ανθρωπότητα φθάσει σήμερα ή στο προσεχές μέλλον στο να κατακτήσει τή νέα αύτη διάσταση, τό πράγμα αυτό και μόνο του θά είναι μιά ασύλληπτη πρόοδος.

Τίποτε άλλο δέν θά είχε να προσθέση, λέγει, κλείνοντας τή συνέντευξη του ο πατήρ Brune: «Ναι, υπάρχει επιβίωση, τό Ύπερπέραν υπάρχει...Τό συναντήσαμε»

Οί τολμηρές πράγματι θέσεις του καθολικού ιερωμένου ως προς τό Ύπερπέραν και τή μεταθανάτια κατάσταση του ανθρώπου, δέν απέχουν, καθώς βλέπουμε – εκτός από κάποιαν επιφύλαξη του ως προς τή λειτουργία και τή γενική εφαρμογή του νόμου τής Μετενσαρκώσεως – από τά δεδομένα των Έσωτερικών παραδόσεων και τής Θεοσοφίας. Τό κείμενό του θά μπορούσε να είχε γραφή από κάποιον διδάσκαλο τής Θεοσοφικής Έταρείας.

με νά ἐξυψωθοῦμε εἰς τό ἰδανικό μας πού τό διαβλέπουμε στά ὄνειρά μας».

Ἐπ' αὐτοῦ θά ἤθελα νά προσθέσω ὅτι οἱ ἀνώτερες ἐμπνεύσεις ἔχουν θεία τήν προέλευση. Ἡ διανοητική διάθεση ἢ βαθιά ἐπιθυμία τῆς καρδιάς μας εἶναι συνέχεια μιᾶ προσευχή πού σ' αὐτήν ἢ φύση ἀπαντᾷ. Λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι πού γνωρίζουν πῶς οἱ βαθιές τους ἐπιθυμίες εἶναι ἢ ἀληθινή τους προσευχή, ὄχι ἢ προσευχή τῶν χειλέων τους, ἀλλά τῆς καρδιάς τους.

ΠΟΣΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ;

ΑΙΔ. ΖΑΝΟΥ ΓΟΥΓΟΥΤΑ. DETROIT, MICH.

ΜΟΝΟΝ ΣΤΑΣ ΘΕΤΙΚΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΑΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ!

ΣΤΑΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ κ.α. ΑΡΧΙΖΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΡΙΣΗΝ.

ΒΛΕΠΕΙΣ ΚΑΙ ΑΚΟΥΣ ΟΠΩΣ ΣΚΕΠΤΕΣΑΙ ΚΑΙ ΑΙΣΘΑΝΕΣΑΙ.

Η ΟΠΟΙΑ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΥΝΑΝΤΑΕΙ ΠΟΛΛΕΣ ΑΝΤΙΓΝΩΜΙΕΣ ΚΑΙ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΕΙΣ.

ΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΚΑΘΕ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΠΟΣΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ – ΑΛΗΘΕΙΕΣ – ΕΧΕΙ! ΚΑΙ Ο ΚΑΘΕΙΣ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ «ΑΥΤΟΣ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ».

ΚΑΙ ΠΟΣΟΙ ΦΟΝΟΙ ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ «ΘΕΙΑΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ» ΚΑΙ ΠΟΣΟΙ ΑΛΛΗΛΟΜΙΣΟΥΝΤΑΙ ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΑΛΗΘΕΙΑ.

Η ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΝ ΚΑΙ ΑΝΟΧΗΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΠΙΣΤΕΥΩ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΣΥΝΗΘΩΣ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΑ ΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

ΚΑΘΕ ΝΟΗΜΩΝ ΔΕ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΕΞΥΠΝΑΔΑ ΝΑ ΣΙΩΠΑ ΟΤΑΝ ΟΙ ΦΑΝΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΚΕΝΟΛΟΓΟΙ ΟΜΙΛΟΥΝ.

ΚΑΙ ΗΜΕΙΣ ΕΧΟΜΕ ΤΗΝ ΘΕΙΑ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΙΟΥΜΕΝ ΩΣ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΖΥΜΩΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΟΧΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΩΝ ΜΑΣ ΤΑ ΠΙΣΤΕΥΩ.

ΚΑΙ ΞΕΡΟΥΜΕ ΟΤΙ ΟΛΑ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΟ ΠΡΕΠΟΝ ΕΙΣ ΧΡΥΣΟΝ ΑΝΤΙΚΡΥΣΜΑ!!...

ΑΥΤΟ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΙΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ!!

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΔΙΟΤΙ ΤΑΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ!

ΚΑΙ ΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ!

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τά Γραφεία του «Ιλισού», Βουκουρεστίου 25, α΄ όροφος, Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά καθημερινώς πλην Σαββάτου 10 - 1.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμεν, αποστέλλετε με ταχυδρομική ή τραπεζική επίταγήν εις την διευθυνσιν: «Πολυδευκην Αντζακα, Βουκουρεστίου 25, α΄ όροφος Κωδ. 106 71, Αθήνας». Αποστολαί με τραπεζικές εντολάς μās δυσκολεύουν πολυ.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη αποσταλέντα στους κατωτέρω συνδρομητάς μας, επεστράφησαν από το Ταχυδρομείον με τήνον με την σημείωσιν: «μετώκησε» ή «άγνωστος». Παρακαλούνται όσοι τους γνωρίζουν να τους ειδοποιήσουν ή να μās δώσουν τās διευθύνσεις των:

ΑΘΗΝΩΝ

Ναυσικά Νασιάκου
Εύη Παπαφιλιππου
Κώστας Παϊδαρος

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Καιτη Κορδά, Πάτρα
Γ. Ψωνόπουλος, Θεσ/νίκη
Αναστ. Χατζάρας, Καβάλα
Παν. Παρταλίδης, Θεσ/νίκη

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Γεώργιος Αγαθοκλής, Θεσ/νίκη
Δημ. Μελεάγρος, Αθήνα
Αποστ. Σαμαράς, Μυτιλήνη

Χρυσ. Μάργαρης, Βολος
Αθ. Παπαθανασοπουλος, Αθήνα
Παν. Κοτσέλης, Πειραιάς

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

(Με τη σειρά λήψεως)

Ηλία Σιμόπουλου: Μακρινό ταξίδι
Αριστ. Οιχαλιώτη: Κάθαρος

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

1. Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ - Dr. Annie Besant - ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
2. Διδασκαλίες των Δρυϊδών - Υβ. Μπερτού - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Πνευματική Κύπρος, Γενάρης-Απριλίου 1990

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Βολος: Γ. Κουκουβίνος
Ηράκλειον: Συμεών Νικολόπουλος
Ίωάννινα: Μιχ. Πραπίδης
Καβάλα: Μιχ. Παράσχου
Κέρκυρα: Αλεξ. Λούβρος
Λαμία: Αντ. Τριανταφυλλου
Λάρισα: Ία. Φελλου
Μυτιλήνη: Δ. Ροδάκης
Ξάνθη: Μάριος Κουτσοουρίδης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρέθυμνο: Αντ. Βιστάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργιωτής
Σέρραι: Ανέστης Σάββας
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Στ. Αλιφέρης
Χανιά: Έμμ. Νοδaráκης
Κύπρος: Θεοφ. Παναγιώτου,
2 Όθωνος, Τ.Τ. 102, τηλ. 474815

Λευκωσία
 Τουρκία: Έλευθ. Καρακάσης

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»
 τής Θεοσοφικής Έταιρίας
 εν Ελλάδι
 Βουκουρεστίου 25- Αθήναι 106 71
 Ίδρυτής:
 † ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
 Έκδότης-Διευθυντής:
 Πολυδεύκης Αντζακας
 Τιμή τεύχους Δρχ. 200
 Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1990

**ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ
 ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ
 ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ**

- ΝΑ ΕΜΒΑΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥΣ ΔΙΟΤΙ ΜΟΛΙΣ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ
- ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΟΥΝ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ
- ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΙΣ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
- Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ 8 μ.μ. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25 1ος ΟΡΟΦΟΣ ΤΗΛ. 3620.702 ΩΡΕΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ 10 1/2-13.00

ΔΩΡΕΑ 40.000 ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΤΖΟΥΛΑΤΗ

Σέ ανάμνηση τής ιδρύσεως του «ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ» ΑΠΟ ΣΠ. ΝΑΓΟ και τών συνεργατών του, οι όποιοι βρίσκονται στή χώρα τών Τέκνων του ΦΩΤΟΣ:

- 1) ΑΝΤΩΝΙΟ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
- 2) ΚΛΕΑΝΘΗ ΚΑΙ ΒΙΡΓ. ΚΑΡΥΔΑΚΗ
- 3) ΑΝΔΡΕΑ Π. ΠΑΡΑΣΧΗ και
- 4) ΘΕΟΔΩΡΟ ΠΛΟΥΜΟ

Ο ΙΛΙΣΟΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ

Ἡ Θεοσοφικὴ Ἐταιρία ἐν Ἑλλάδι
Βουκουρεστίου 25, 106 71 Ἀθήνα

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1991**

Εἴσοδος Ἐλευθέρα – Βουκουρεστίου 25, ὥρα 8 μ.μ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1991

7	Δευτέρα	ΑΛΚΥΩΝ	Πολ. Ἀντζακας – «Κρισιναμοῦρτι»
8	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Παν. Παπασλιώτης – «Θεοσοφικά Μαθηματα- -Συμπεράσματα»
10	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Χριστοφ. Καμαρωτάκης – «Περὶ τῆς φύσεως τοῦ καλοῦ & τοῦ κακοῦ»
11	Παρασκευή	Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡ.	Παν. Ἀναγνώστου – «Ἡ Συνειδησις Ἀνωτέ- ρων Κόσμων» (Ζ')
14	Δευτέρα	ΑΛΚΥΩΝ	Πολ. Ἀντζακας – «Κρισιναμοῦρτι»
15	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Παν. Παπασλιώτης – «Θεμέλια Ἐσωτερικῆς Σκέ- ψης» (Α)
17	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γ. Σιβρῆς – «Σρι-Ραμ ὁ μυστικιστῆς Θεόσοφος»
21	Δευτέρα	ΑΛΚΥΩΝ	Πολ. Ἀντζακας «Κρισιναμοῦρτι»
22	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Παν. Παπασλιώτης – «Θεμέλια Ἐσωτερικῆς Σκέ- ψης» (Β)
24	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Ἡλίας Κίμος – Ἐκ τῶν διδασκαλιῶν τῶν Σοφῶν τῆς Ἀνατολῆς (Β)
25	Παρασκευή	Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡ.	Παν. Ἀναγνώστου – «Ἡ Συνειδησις Ἀνωτέρων Κόσμων» (Η')
28	Δευτέρα	ΑΛΚΥΩΝ	Πολ. Ἀντζακας – «Κρισιναμοῦρτι»
29	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ. Καφετζόπουλος – «Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάν- νου κατὰ τὸν ΕΛΙΦΑΣ ΛΕΒΗ»
31	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Χαρ. Κατσαρδῆς – «Ἡ ψυχὴ κατὰ τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνας Φιλοσόφους» (Α)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ: Ἡ Στοὰ τοῦ Βόλου «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» θὰ συνεδριάζει κάθε δευτερο
Σάββατο στὶς παρακάτω ἡμερομηνίες, 1/12, 15/12, 29/12,
12/1 καὶ 26/1, μὲ θέμα «Ἀνάλυσις – Ἐρωτήσεις καὶ ἀπόψεις
πάνω στὸ Βιβλίον «Τὸ κλειδί τῆς Θεοσοφίας» τῆς Ε.Π. Μπλαβά-
τοκυ.

Ο Γεν. Γραμματεὺς

Κάντε στοὺς φίλους πού ἀγαπάτε, ἓνα δῶρο πού τοὺς
ἀξίζει: Μία συνδρομὴ τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ» γιὰ τὸ 1990.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΜΟΥ 1990

	σελ.
Ἄναγνώστου Παναγ.: Ἐποχή τοῦ Ὑδροχόου	3
» » : Ποῖος εἶναι τέκτων;	162
» » : Τί εἶναι ὁ Τεκτονισμός (Σ. ΝΑΓΟΥ)	130
» » : Λ. ΓΑΡΥΦΑΛΑΚΗ-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ἐσωτερ. Ξε- χυλίσματα	132
» » : Ὁ Θεός- Ἀπόλλων στήν έσωτ. παράδοση	192
» » : Ἀκρεοφαγία	286
» » : Ἡλιογέννητες ψυχές	302
» » : Ἀρχαία Ἑλληνική Φιλοσοφία & Θεοσοφία	313
Ἄδαμοπούλου Νικ.: Τριλογία Τεκτον. Πορείας	195
Ἄνανα Γραφέως: Σοφία ἀπό τήν Ἀρχαία Αἴγυπτο	14
Ἄντζακα Πολυδ.: Ὁμιλία Λωτοῦ	180
Ἄνταϊος: Ἄνασθενάρια	147
Arnold Ed.: Τό φῶς τῆς Ἀσίας	197
Βασαρδάνη Στ.:Μυητικά συστήματα καί Ἐπιστήμη	58
» : Μηνᾶς Λογοθέτης	191
Boucher: Εἶμαι εὐγνώμων	13
Βλαχοπούλου Π.: Ὁ Σωκράτης μπροστά στό ἄγνωστο	281
Γρηγοριάδη Κ.: Ἀλλαγὴ πορείας διὰ τοῦ έσωτερισμοῦ	283
Γαρυφαλάκη-Νικολάου Λ.:Ποιήματα (έσωτ. ξεχυλίσματα)	132
Γράβινγκερ Π.: Πρόοδος-Ἐξέλιξις	34
Γούγουτα Ζάνου Αἰδεσ.: Μπορεῖς νά εἶσαι αὐτός πού εἶσαι	59,303
» » » : Πόσες Ἀλήθειες ὑπάρχουν	362
Guiton J.: ΙΗΣΟΥΣ Θεός ἢ Ἄνθρωπος	124.
Δάμπαση Σ.: Δελφικοί μῦσαι θεραπευταί	228
Daying J.: Οἱ Θεοί τοῦ Ὀλύμπου	268
Dubbing J.: Ὁ Πλάτων έσωτεριστής	238
ΔΙΑΦΟΡΑ: Μετενσάρκωση καί Ἐπιστήμονες	16
» : Νόμος τῆς Ἴσορροπίας	50
» : Μηνᾶς Λογοθέτης	134
» : Πρός τά μέλη πνευμ. ὁργανώσεων	57
» : Ἐορτή Λωτοῦ	180
» : Ἐλπίδες	211
ΘΡΗΣΚΕΙΑΙ: Κατά τῆς ὀργῆς	211
ΙΛΙΣΣΟΣ: Ὁ χρυσός κανόνας	267
» : Συμβολή στή διεθνή συνεργασία	207
ΙΒΟΥ ΑΙΜΙΛ.: Πνευματική εξέλιξη τῆς ἀνθρωπότητας	164
» » : Προμηθεᾶς δεσμώτης	295
» » : Τό ὑπερπέραν ὑπάρχει	332

Ίωαννίδη Δημ.:	Από τό θάνατό του	323
»	» : Η Δημιουργία	31
»	» : Ελληνική Μυθολογία και Έσωτερισμός	117
»	» : Οί προλήψεις	214
»	» : Ο Ύμηττός	327
Καρβούνη Ν.:	Τά κορακίστικα τής διανοήσεως	52
»	» : Πνευματική δουλεία	95
»	» : Ο λιμός τών ψυχών (Επαν. του Ίσλάμ)	316
Καλλέργη Διδώ:	Η ψυχή και τό πνεύμα	39
Καρυδάκη Κων.:	Η πηγή τής ανθρώπ. ψυχής	345
Κατσουράκη Άγγ.:	Ο δημιουργικός ρόλος τών σκέψεων	352
Καμαρωτάκη Χρστ.:	Όμιλία Λωτού	181
Mehta R.:	Χριστιανικός Μυστικισμός	103
Μπεζάντ Α.:	Άναμνήσεις προηγουμ. βίων	29
Buting C.:	Ο όρισμός του αδελφού	209
Μελισσαρόπουλου Κ.:	Έξελιξι ψυχής και περιβάλλον	10
»	» : Είσαγωγή στη Θεοσοφία	67
»	» : Η όρθη λειτουργία τής Θ.Ε.	158
»	» : Η Μύση	224
Μπλαβάτοκυ Ελ. Π.:	Μετενσάρκωση	22
»	» : Οί κίνδυνοι του πνευματισμού	245
Νάγου Σπ.:	Τί είναι ό Τεκτονισμός	130
Ντεσιγούρα Ρ.:	ΜΗΝΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ	137
Οίχαλιώτη Αρ.:	Κάρμα-Μετενσάρκωση	274
Πολατώφ Χρ.:	Προέλευση και συμβολ. Έλευσ. Μυστηρίων	153
Παπασλιώτη Π.:	Όμιλία Λωτού	189
Σαμπετάι Ερμ.:	Ένας αυτοκράτωρ Μύστης	263
Σιβρη Γ.:	Όμιλία Λωτού	186
Σρι Ράμ:	Συμβολισμός Λωτού	258
Σταμάτη Εύαγ.:	Καβείρια Μυστήρια	248
Tisch J.:	Άνάστασις και Μετενσάρκωσις	73
Τροιζή Π.:	Βυζαντινές επιδράσεις στο Ρ+	77
Φλαμαριών Καμ.:	Τό μυστήριο του Θανάτου	81
Filipponio Com.:	Συγχώρηση	101
Χαλκιώτη Γ.:	ΜΗΝΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ	135
Harrod G.:	Είναι δυνατή ή παγκόσμιος αδελφότης;	113
Μνήμη Κ. Μελισ.:	Άφιέρωμα τ. 185 του Ίλισού	185-239

Dr. ANNIE BESANT

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

Μετάφραση — Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΙΒΟΥ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ὁδὸς Βουκουρεστίου 25

Α Θ Η Ν Α 1 9 9 0